

ສັກດ ຕົວຕບ

ຄຸນ
ສານ
ຟລຸ

ชื่อหนังสือ | สกัดตัวตบคนสวนพลัง

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ | ISBN 978-616-7697-47-5

บันทึกเรื่องราว | ทีมงานนักสวนพลัง '57

กองกำลังมดงานสวนพลัง | พ่อหลวงอนันต์ อ.เด พี่ฉิม พยอ มหอม อ้อม
นายออด น้องจอย

บรรณาธิการ | สัมชา-สุนีย์ สุขสว่าง

ออกแบบปกและรูปเล่ม | จิ๊บ-ทิพาพร ตีระธนะพิบูลย์

ภาพประกอบ | เก่ง และ ก่อเดช

ดูแลและอำนวยความสะดวก | ป้อม และ ปี

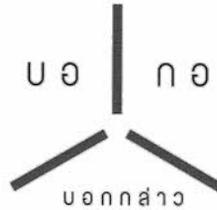
จัดพิมพ์โดย | สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

88/39 อาคารสุขภาพแห่งชาติ ชั้น 2 ติวานนท์ 14 ต.ตลาดขวัญ

อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0-2832-9000 โทรสาร 0-2832-9001

พิมพ์ที่ | บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

พิมพ์ครั้งแรก | ธันวาคม 2558 จำนวน | 1,000 เล่ม

หลากหลายเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึก และแรงบันดาลใจที่คุณจะได้อ่านต่อไปนี้เป็นเรื่องจริงไม่ได้ผ่านจอทีวี หรือสื่อที่มีชื่อเสียงใดๆ แต่มันเกิดขึ้นจากการพบกันของกลุ่มคนสามัญชนธรรมดาในกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเรียกตัวเองว่า “นนส.” ภายใต้โปรแกรมที่มีชื่อยาวยาวว่า “โปรแกรมพัฒนาศักยภาพนักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคมสุขภาวะ”

สิ่งที่พวกเขาแบ่งปันผ่านงานเขียนหลากหลายรูปแบบและสารพัดลีลา คือ การค้นพบศักยภาพภายในตน และของกันและกัน ผ่านช่วงเวลาและคืนวันอันแสนสั้น บางคนค้นพบตัวเองได้ในเวลาไม่นานนัก บางคนเพราะเพื่อนทัก พี่เตือน หรือกลุ่มช่วยขัดเกลา บางคนกว่าจะตกผลึกตัวเอง กว่าจะเข้าใจความหมายและเจตนาที่แท้จริงของ นนส. ก็ต่อเมื่อผ่านมาแล้วถึงครั้งที่ 3 หรือ 4 ก็มี

หลายเรื่องช่างดูธรรมดา บางเรื่องอาจจะดูเพ้อฝัน แต่มันคือความมหัศจรรย์สำหรับพวกเขา เพราะมีไม่บ่อยนักหรือที่การพบปะกันเพียงไม่กี่ครั้ง จะสามารถถักทอความหลากหลายและแตกต่างกันอย่างสุดขีดได้อย่างลงตัวเช่นนั้น

ถ้าเรื่องราวของพวกเขาทำให้คุณรู้สึกดีและเบิกบานใจ ก็ขอยกความดีให้กับสช. และ นนส. ทุกคนและทุกรุ่นที่ผ่านมา

แต่ถ้าพวกเขาจะดูมีความสุขจนออกนอกหน้า หรือรำพึงรำพันจนน่าหมั่นไส้ ก็ต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย เพราะมันช่วยไม่ได้จริงๆ

โปรแกรมพัฒนาศักยภาพ “นักสานพลัง” หรือ “นนส.” รุ่นนี้ เป็นรุ่นปี 2557 แล้ว
สข. ริเริ่มและสนับสนุนงานนี้มาตั้งแต่ปี 2555 ด้วยเจตนาจะสร้างสรรคืสิ่งดีๆ
อย่างน้อยสามประการ คือ

ประการแรก เป็นการตอบสนองเสียงเรียกร้องของเพื่อนพี่น้องนักภาคีเครือข่าย
ที่บอกว่า “สข. น่าจะทำเรื่องการพัฒนาคนด้วย เพราะคนทำงานก็ต้องการความรู้
ทักษะใหม่ๆ และเราต้องสร้างคนรุ่นใหม่ๆ มาทดแทนพวกเราด้วย”

ประการที่สอง การทำงานใหญ่ๆ ยากๆ ต้องการคนจำนวนมากมาสานพลังกัน
และต้องเป็นการสานพลังแบบเครือข่าย บนความศรัทธาในเป้าหมายร่วมกันและ
ด้วยความสัมพันธ์แบบเพื่อน พี่น้อง หรือมิตรสหาย ที่จะก้าวเดินไปด้วยกันอย่าง
เข้มแข็ง

ประการที่สาม ความรู้และความดีในตัวคนทำงานควรได้รับการชื่นชม ถ่ายทอด
และแลกเปลี่ยนเพื่อการเรียนรู้และยกระดับให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

สิ่งที่เราย้ำเสมอมา คือ โปรแกรม นนส. ไม่ใช่หลักสูตรการอบรมทั่วไป จึงไม่ได้
ตั้งเป้าว่าจะปั้นใครให้ออกมาเป็นอะไร เพราะคนที่เข้ามาล้วนเป็น “นักสานพลัง”
อยู่ก่อนแล้ว สข. เพียงแต่จัดให้คนดีดีได้มาเจอกัน เอื้ออำนวยให้เกิดปฏิบัติการสาน
พลังกัน ในแต่ละ Module อะไรระจะเกิดขึ้น ใครจะเปลี่ยนแปลงแค่ไหน เป็นสิ่งที่เกิด
โดยธรรมชาติ แล้วแต่ส่วนผสมและเงื่อนไขปัจจัยต่างๆ ณ เวลานั้น ที่สำคัญการ

เข้าร่วม นนส. เป็นเพียงเลี้ยวหนึ่งของชีวิต ซึ่งสั้นมากแค่ 4 Core Module เท่านั้น เราผู้จัดจึงไม่อาจจะคาดหวังผลที่สมบูรณ์แบบหรือการเปลี่ยนแปลงแบบหน้ามือเป็นหลังมือ

แต่สิ่งหนึ่งที่เรารู้สึก คือ แต่ละก้าวของการบ่มเพาะ นนส.แต่ละรุ่น เราได้เห็นความงดงามของความสัมพันธ์แบบเครือข่าย เห็นการเติบโตทางความคิด และเห็นบรรยากาศ Care & Share & Learn แผ่ขยายออกไปนอกห้องเรียน นนส. แล้ว

หนังสือ “สกัดตัวตน คนสานพลัง นนส.’57 เล่มนี้ เป็นการรวบรวมงานเขียนของ นนส. รุ่นปี 2557 ที่แต่ละคนได้ใช้เวลาสกัดและใคร่ครวญสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากเข้าร่วมเรียนรู้ในโปรแกรม นนส. จนครบกระบวนการทั้ง 4 ครั้งแล้ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงภายใน แรงบันดาลใจ ความรู้สึก และความสัมพันธ์ของเครือข่าย

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ นนส.รุ่นปี 2557 ที่ร่วมกันสร้างประสบการณ์อันมีค่า ขอคุณทีม นนส. รุ่นปีก่อนหน้าที่มาเป็นวิทยากรพี่เลี้ยง ขอคุณวิทยากรและพื้นที่เรียนรู้ทุกแห่งที่แบ่งปันความรู้ เรื่องราวที่ดีอย่างไม่ปิดบัง ขอคุณทีมงานมูลนิธิเครือข่ายหมออนามัยและองค์กรภราดรภาพ ที่ให้ความร่วมมือด้วยดีเสมอมา และหวังว่าเราจะ เป็น “เครือข่าย” ที่พร้อมจะก้าวเดินด้วยกันตลอดไป

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

คำ ปิยม
สุกรพงษ์
วสุโสภณา

“เพราะแสวงหา มิใช่เพราะรอคอย เพราะเชี่ยวชาญ มิใช่เพราะโอกาส เพราะสามารถ มิใช่เพราะโชคช่วย ดังนั้นแล้ว ลิขิตฟ้าหรือจะสู้มานะตน”

“นกยังต้องหาที่เหมาะทำรัง ไม้พันธุ์ดีต้องได้ดินดีถึงจะเจริญงอกงามได้”

“คารวะหนึ่ง ยามจลาจลมาพบคนรู้ใจ ดอกท้อยิ้ม บานไสวสอง แทนบวงสรวง ปณิธาน สร้างสันติแทนคุณชาติ ประกาศวีรกรรม คารวะสอง จงภักดีหาญกล้า ทุกข์ยากร่วมฝ่าฟัน สัญญาไม่แยกกัน คารวะสาม ถึงตายไม่แปรผัน ดินฟ้าตะวัน จันทรา ยิ่งเสริมเต็มใจ ให้หาญกล้า” (อ้างอิงจาก สามก๊ก ฉบับนักบริหาร)

หลายคำคมในวรรณกรรมจีนอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง สามก๊ก ที่ใช้ได้กับทุกยุคทุกสมัย ไม่ว่าจะที่ไหนในโลก โดยเฉพาะการพิชิตชัยชนะทางการทูตในการเจรจาต่อรองของ ผูกสัมพันธ์ไมตรีกับผู้คน สูดยอดแห่งกุศโลบายในการเอาชนะโดยไม่ต้องรบ ที่แฝงด้วยแง่คิดต่างๆ มากมาย ผมได้หยิบยกมาเป็นกวีนิพนธ์สำหรับ นนส. เพื่อสร้างพลังทวีคูณของความฝันและแรงผลักดันในใจร่วมกัน

ผมได้มีโอกาสร่วมพัฒนาและเรียนรู้ไปพร้อมกับกระบวนการพัฒนาศักยภาพภายใต้โปรแกรมนี้ได้รับรู้ว่า การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ยังมีหลายเรื่องที่ต้องพัฒนา โดยเฉพาะความเข้าใจในการพัฒนา

นโยบายที่ยังเป็นนามธรรม และเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทิศทางพัฒนาที่มาจากพื้นที่ โดยพื้นที่ และเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาในพื้นที่ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งต้องเน้นการเรียนรู้ การทำความเข้าใจ ให้แกนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเห็นประโยชน์ สามารถใช้กระบวนการนโยบายฯ ได้เองให้เกิดประโยชน์และคุณค่าจนนำไปสู่การเป็นเจ้าของการพัฒนาอย่างแท้จริงได้

การที่ นักสานพลัง (นนส.) รุ่นปี 2557 ได้ร่วมแรง ร่วมใจกัน เขียนตัวตนจากการเข้าร่วมโปรแกรมและการเปิดโลกกว้างไปสู่การทำงานของแต่ละคนที่หลากหลาย และแตกต่างกัน เป็นการรวมความคิด รวมวิธีการ รวมความประทับใจ รวมความรู้สึกรวมลีลาการพูด รวมเทคนิคการทำงาน รวมแรงบันดาลใจ รวมความสำเร็จที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในตน ในงาน ในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นไปอย่างหลากหลายและอิสระ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปด้วยกัน

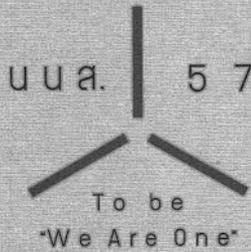
ผมเชื่อมั่นว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้การใช้พลังทีคุณอย่างหนึ่ง ผ่านกระบวนการเขียนสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลงในตน จะช่วยนำไปสู่สังคมการเรียนรู้ร่วมกันและขยายผลการพัฒนานักสานพลังอย่างต่อเนื่องต่อไป

สุทธิพงษ์ วัสดุสภาพล

ผู้ช่วยเลขาธิการ/ ผอ.สำนักสนับสนุนปฏิบัติการพื้นที่ (สปท.)

(ในฐานะผู้อำนวยการโปรแกรมพัฒนาศักยภาพนักสานพลังฯ)

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

นนส. รุ่น 57 เด็ดคนะครับ
สถานพลัง ขับเคลื่อน นโยบาย
ล้วนมุ่งมัน ทำการงาน สาธารณะ
นำนับถือ มีคุณค่า กันทุกคน
“คุณเอมอร” กาญจนบุรี นี่จำได้
จากขอนแก่น “ไพฑูรย์” ชื่อเล่น “พูน”
ธรรมบุญ ริมปิง ที่เลื่องชื่อ
นั่น “หอมฝน” นี่ “หอมแป้น” มาด้วยใจ
อสม. “คงศักดิ์” ก็มาด้วย
“กชพร” นื่องจอย นี่คนงาม
จากสุรินทร์ ด้านสุรา “ชาติทิพัฒน์”
ใช้ชีวิต ที่ไม่เสียด แบบเพียงพอ
หม้ออณามัย มี “พีนาง” กับ “สนอง”
ได้เครือข่าย ขยายงาน สถานพลัง
จากภูเก็ท เทศบาล งานมีชื่อ
ยโสธร ที่ “หน้อย” “บัทมา”

เรียงสลับ ทุกภาคส่วน ล้วนหลากหลาย
ทั้งหญิงชาย ใหม่เก่า เคล้าระคน
“สุขภาวะ” คือหลักชัย ไม่ลับสน
หม้ออำพล ดีใจ ได้พบคุณ
เคยร่วมใจ ด้านบุรี มีสามศูนย์
จากลำพูน “ออส” “วันเพ็ญ” “ธวัชชัย”
นี่ก็คือ งานเด่นดี ที่สุดใจ
อีสานไทย หนองบัว ลำพูนงาม
จัดทีมสวย ครบภาคี มีทั้งสาม
“วินิจ” ตาม จอยชาย จาก สอชอ
คุณ “วิรัช” มาจากแดน ขอนแก่นหนอง
อีกหลายหม้อ มาร่วม รวมพลัง
มีอีกสอง “หม้ออ้อม” มาด้วยหวัง
หม้อชื่อดัง “ทัศนีย์” นี่ก็มา
คนนี่คือ นักเรียนรู้ ผู้หนักหนา
สกุลยะลา ชื่อ “ก่อเดช” วิเศษจริง

นั่นพ่อหลวง "อนันต์" คนเชียงใหม่
นี่บังผาด "ทวีชัย" คนแก่งจริง
"พีชราภรณ์" ชื่อตุ๊ก อยู่กระบี่
จากเชียงราย "หมอนิรันดร์" เผ่า "แปงคำ"
ผอออกคลัง อดต.ก็มาด้วย
นั่น "วิเชียร" สุวรรณ- งามังกร
"ระตะนะ" "สมิทธิ" มาที่หลัง
"พรทิพย์" "อ้อย" "วรพล" คนเองงาน
นี่ "วิรัช" จากขอนแก่น แดนดินแดง
"พีลสวัสดิ์ บัวดอกตูม" ยิ้มสบาย
"ศรีโสภา" สุขทัย คนนี้แหละ
นี่ "พยอม" แต่ไม่ยอม ให้งานดอง
นั่น "ครูยอด" นักสือมือสร้างสรรค์
"เพ็ญศรี" น้อย นี่มา จากชุมพร
ผู้ใหญ่บ้าน "มานิช" นี่ก็ยอด
โน่น "สุนทร สุริโย" มาด้วยใจ
"จันทนา" คล่องแคล่ว และสามารถ
นั่นคือ "เซ" นักสือเพื่อประชา
คุณ "สมบัติ" ตามมา คนล้ำสุด
สี่สิบหก นนส. หลากตัวตน
เรามาร่วม เรียนรู้ เปิดความคิด
เพิ่มปัญญา ทุนเดิม ให้แหลมคม
สถานพลัง นโยบาย สาธารณะ
ให้สังคม ศานติสุข พุดทวี
เส้นทางนี้ "we go together"
นนส. หัวใจ เราพร้อมพลัน

นั่นใช้ใคร "อังคณา" เป็นผู้หญิง
นี่ก็หญิง "เยาวรัตน์" เมืองน้ำคำ
คนทำดี เตชฯ หน้าคมนา
นี่ชื่อดำ "วรุฒิ" จากชุมพร
ชื่อ "เชียว" สวย เป็นคนดี ศรีสมร
แม่ฮ่องสอน งานเดิน มาเนิ่นนาน
แต่พลัง มากล้น คนอาจหาญ
ชอบประสาน ไม่อยู่นิ่ง ทั้งหญิงชาย
มาร่วมแรง "อภิรักษ์" แม่มาสาย
ผอออใหญ่ เทศบาล สันป่าตอง
ไม่เหยาะเหยาะ ร่วมขับเคลื้อน เพื่อนทั้งผอง
เป็นเพื่อนห้อง "อุไรวรรณ" คนเชียงราย
"ทวิวรรณ" ยุยนี้แน่ แม่ฮ่องสอน
นั่นแน่นอน "มนตรี" มีน้ำใจ
ได้ตลอด แหนบทองคำ งามสดใส
อยู่ไม่ไกล กาญ-บุรี ดีที่มา
คนฉลาด งานดี ที่สงขลา
หัวก้าวหน้า ทำงาน สานมวลชน
(ขอม)ดำดินมุด รีบมา ฝ่าสายฝน
คือหมู่คน หลากคุณค่า นานियม
เติมกันนิด ต่อกันหนอย ค่อยสังสม
ได้สังคม เพื่อนใหม่ เครือข่ายดี
เพื่อที่จะ ลดทุกข์ สร้างสุขศรี
พร้อมเต็มที่ จับมือไว้ ไปด้วยกัน
ฉันและเธอ สานงาน สมานฉันท์
"We are One" สานไมตรี มีรู้คล้าย

อำพล จินดาวัฒน์ -- เลขานุการ คสช.

27 มิ.ย. 2557

009

สารบัญ

คำนำ
ผู้จัด
พิมพ์

2

คำนิยม
: สุทธิพงษ์
วสุโสภภาพล

4

To be
"We are one"
: อัมพล
จินตาวัฒนะ

6

ปก
บอก
กล่าว

8

น น ส . 5 7

- 014 • ความเป็นหนึ่งเดียวกัน...คนพันธุ์ นนส. | นรินทร์ แบ่งคำ
- 016 • สาวน้อยผีป่า...จิตอาสาพลังบวก | พยอม ดীন้อย
- 019 • สะกิดกันนิด เป็นไรไป | ศรีโสภามีเจริญ
- 020 • บ้าน นนส. ...แสวงหาและท้าทาย | อุไรวรรณ ชัยมินทร์
- 024 • สายน้ำร้อยสาย... เครือข่าย นนส. | สวัสดิ์ บัวดอกตูม
- 026 • ถอดรหัส...อัตตา นนส.: สิ่งที่เราเรียนรู้และการอบอุ่นภูมิสถาปัตยกรรมทางความคิด
และการทำงาน | เดชา ทำดี
- 032 • กับการฝึกฝนตนเอง...อันวิเศษ | อนันต์ แสงบุญ
- 037 • ช่วงหนึ่งของชีวิตที่ภาคภูมิใจ | วันเพ็ญ พรินทรากุล
- 038 • บันทึกจากยอดดอยสู่ปลายชวาน | วิเชียร สุวรรณามังกร

- 040 • ศิลปะการสานพลังของตัวตนบนความหลากหลาย | วิสุทธิ์ เหล็กสมบูรณ์
- 042 • คือตัวตน นนส. | ทวีวรรณ สัมพันธ์สิทธิ์
- 044 • บทสรุปเส้นทางนักสานพลัง | นฤเทพ พรหมเทศน์
- 048 • ตกผลึก “ก้ากิด” | ธวัชชัย กันทะวงษา
- 052 • บันทึกการเดินทางก่อนมาเป็นนักสานพลัง | วิรัช มั่นในบุญธรรม
- 054 • จังหวะ ดนตรี ลีลา นักสานพลัง | คงศักดิ์ สวัสดิ์ทิภาพ
- 058 • คำตอบที่ใช่...คือไร้ตัวตน | ฅัญฐพัชร คงผดุง
- 062 • หมอฝัน ชื่อ “ฝัน” คนสานพลัง | วรางคณา อินทโลहित
- 065 • คือ...ความผูกพัน ของขวัญและกำลังใจ | อังคณา บาลไทสงค์
- 066 • การเรียนรู้เพื่อปลดปล่อยจากภายใน | ปัทมา ราตรี
- 070 • มองผ่านเลนส์ | ก่อเดช ยะลา
- 071 • ก้อไม่รู้ณะ...อะไรเปลี่ยน? | พัชราภรณ์ อาษา
- 072 • เราจะเป็นลมได้ปีกให้กันและกัน | เพ็ญศรี เวชสุนทร
- 074 • ตัวตน ...เทวดาตัวดำ | วรุฒิ สงค์ประหยัด
- 075 • ความเป็น นนส. ในตัวตนคนท้องถิ่น | ธมลวรรณ นันทเสน
- 076 • นนส. คือห้องเรียนที่สวยงาม | มนตรี สุดสม
- 077 • สรุปการเรียนรู้จากใจ... | ทศนีย์ เอกวานิช
- 078 • รางวัลชีวิต | มาโนช สายทอง
- 079 • แก้วที่มีน้ำไม่เคยเต็ม | ทวีชัย อ่อนนวน
- 080 • เราเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกันและยังคงเดินทาง
ไปด้วยกัน | สมสิทธิ์ สาสะเดาะห์
- 082 • พี่นฟูชุมชนท้องถิ่นคนปราชญ์ | ระตะนະ ศรีวรกุล
- 084 • ครอบครัวเดียวกัน ครอบครัว นนส. | สมบัติ ขอมคำดิน
- 086 • สาม “จ” สานพลังชีวิต | พรทิพย์ ชุนวิเศษ
- 088 • ผู้...บทบาทการเป็น นนส. | วรพล แยมเลี้ยง
- 090 • ไม่รู้อะไร...ทำให้เราเปลี่ยน | เอมอร บุตรสงค์
- 093 • ช่วงเวลาที่ดีที่สุดของชีวิต | สุจิตรา อุทธา

- 094 • ชีวิตจิตวิญญาณของการสานพลัง | สุนทร สุริโย
- 096 • เรียนรู้ และเรียนรู้ | เยวรัตน์ ไชยหอม
- 097 • เครือข่ายนักสานพลัง...มดงานเพื่อการพัฒนาสังคมไทย | สนอง คล้าจิม
- 098 • เรียนรู้ เชื่อมประสาน เพื่อเบิกบานสู่ภายใน | ศิรินาถ ตงศิริ
- 102 • นนส. ...เอาพลังคนมาสาน ต่อ เพิ่ม เสริมพลัง | จันทนา เจริญวิริยะภาพ
- 104 • ถอดรหัส สกัดตัวตน คน นนส.57 | เชลศ อารงฐิติกุล
- 106 • เปิดโลกใบใหม่ มาไกลเกินฝัน | กชพร นิลบัณฑิตย์
- 109 • ตัวตนที่ไม่เคยเปลี่ยน | วินิจ ชุมนุรักษ์

ก ล ข า ณ มิ ต ร

- 116 • มองย้อนสะท้อนกลับ นนส. | พิธากร ศรีบุตรวงษ์
- 118 • นนส. เราคือใบไม้ต้นเดียวกัน | วิสุทธิ บุญญะโสภิต

บ ท ส ง ท้า ย

- 120 • ความหมายและตัวตน นนส.

ก วิ ท้า ย เล็ ม

- 127 • สถานที่แห่งนี้ ชื่อ นนส.

น นส. 57

ความเป็นหนึ่งเดียวกัน...
คนพันธุ์ นนส.

นิรันดร์ แ่งคำ (ลุงหนานนิ)
ผู้ประสาน นนส. รุ่นปี '57

ความเป็น นนส.

ประการแรก มาจากความหลากหลาย ทั้งสถานะ วัยวุฒิ คุณวุฒิ ตำแหน่งหน้าที่การงาน สาขาอาชีพ หน่วยงาน องค์กร และวัฒนธรรมแต่ละภูมิภาค สู่ ความเป็นหนึ่งเดียวของกลุ่ม นนส. ได้

ประการที่สอง ทุกคนต่างก็มีต้นทุนชีวิตติดตัวมาด้วย และล้วนมี “คุณค่าและความหมาย” ในแบบของแต่ละคน เมื่อได้มาพบกันแล้วนำศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปัน ปะทะสังสรรค์ ความคิด และความเชื่อ หลอมรวมกัน จนเกิด ปัญญาญาณ เกิด พลังที่มีคุณค่ายิ่งใหญ่

ประการที่สาม เกิดกลุ่มคนทำงานเพื่อการสร้างสังคมสุขภาวะ คนพันธุ์ใหม่ เรียกว่า “คนพันธุ์ นนส.” ที่มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้กว้างขวางยิ่งใหญ่มั่นคง

ประการที่สี่ การให้ความสำคัญกับกระบวนการ Care & Share & Learn ทำให้เกิดนวัตกรรม ขึ้น ใน 4 CM โดยเฉพาะกระบวนการ Care & Share ที่ดึงศักยภาพของ นนส. แต่ละคนออกมาสร้างสรรค์และสานพลัง (Synergy) ร่วมกัน เกิดคุณค่าและความหมายที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างสมดุล

ประการสุดท้าย นนส. เป็นกลไกบุคคลสาธารณะที่มีจิตอาสา มีความเชื่อมั่นและมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อประโยชน์สังคมส่วนรวม

สิ่งที่ได้เรียนรู้และแรงบันดาลใจ

- ได้องค์ความรู้ กระบวนการ และนวัตกรรม จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศักยภาพที่เป็นต้นทุนของเพื่อนๆ นนส.ทุกคน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสมัชชาสุขภาพทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการขับเคลื่อนงานต่อไป

- ได้ทบทวนกระบวนการสมัชชาสุขภาพในพื้นที่ตนเอง ซึ่งขับเคลื่อนมานานกว่า 10 ปี ได้ดึงศักยภาพต้นทุนของตนเองที่มีอยู่ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน นนส. ที่มาจากความหลากหลาย ซึ่งเป็นโอกาสในการพัฒนาตนเอง เพื่อที่จะก้าวเดินต่อไป

- ได้เพื่อน นนส. 55, 56 และ 57 อันเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ของคนพันธุ์ นนส.

- เกิดการเชื่อมประสาน การทำงานระหว่าง นนส.แต่ละรุ่น เพื่อการช่วยเหลือกัน ทั้งแนวตั้ง และแนวนอน ในการขับเคลื่อนงาน/ประเด็นต่างๆ ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภูมิภาค และระดับชาติ และในโอกาสต่างๆ

- มีความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจ เพื่อการขับเคลื่อนสมัชชาสุขภาพต่อไป อย่างมั่นคงด้วยความเชื่อตามหลักกรรมของพระพุทธเจ้า ว่า “ธมฺม จาริ สุขํ เสติ” ผู้ปฏิบัติธรรม ย่อมมีความสุข 🌟

สวณ้อยฝีบ้า...
จิตอาสาพลังบวก

“ยอม” พยอม ดีน้อย

“เป็นฝีบ้าที่มีเพื่อนมากคนหนึ่ง เพื่อนๆ มักจะพูดว่ามิงไม่ค่อยเต็มเต็ง แต่พวกกุกก็ขาดมิงไม่ได้ ถือว่าเป็นคำชมแบบคนที่ชอบคิดบวกเข้าข้างตัวเอง”

เป็นคนเกิดวันศุกร์ ชอบความสนุกสนานร่าเริงอยู่เสมอ ชอบในทางกุศล ปากหวานแต่จู้จี้มาก โกรธง่ายหายเร็ว มักเอาแต่ใจตัวเองเป็นใหญ่ เป็นคนที่ทำคุณกับใครไม่หวังสิ่งตอบแทน ญาติพี่น้องไม่ค่อยรัก

เป็นคน มีความสามารถ ทำอะไรทำจริง แต่เบื่อง่าย ไม่ชอบทำงานจำเจ พูดจา มีเสน่ห์ ทำให้ผู้หลักผู้ใหญ่เอ็นดูเพราะคำพูดและได้ดีเพราะคำพูดของตนเอง

เกิดปีฉลู ตรงตามตำราที่บอกว่าเป็นคนซื่อสัตย์ ใจเย็น และไม่ทำอะไรโดยไม่คิด ไม่หวั่นไหวกับคำนิทาหรือเรื่องหยุมหยิมกวนใจ เป็นคนประเภทที่ใช้ความสงบสยบความเคลื่อนไหว เมื่อไรก็ตามที่คุณครุ่นคิดพิจารณาจนความคิดตกผลึกแล้ว คุณถึงจะเริ่มลงมือทำ

กรุปเลือด B คนกรุปเลือด B เวลาโมโห ไม่พอใจจะแสดงออกทางสีหน้า แววตาและคำพูด เป็นคนตรงไปตรงมา ชอบคือชอบ ถ้าไม่ชอบจะไม่เสียเวลาไปยุ่งไปคุยเลย แสดงอารมณ์ชัดเจน ถึงจะดูหวานผ่าซากแต่ไม่เคยระรานใครก่อน

แรงบันดาลใจ คือ ครอบครัว รวมทั้งคุณหมอรชรา คุณดารณี อ่อมชมจันทร์ เหมือนผู้ใหญ่ที่ให้โอกาสและชีวิตที่สมบูรณ์แบบ หล่อหลอมให้เป็น *ยอม* ถึงปัจจุบันรวมทั้งเพื่อนฝูง มวลมิตรสหายมากมาย โชคดีจังที่มีเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรทุกท่าน

“เพื่อน ๆ มักเรียกว่า อีแก้วจัดการ” นี้ทำให้รู้ว่าเราได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ หรือผู้ใหญ่ไว้วางใจในเรื่องการประสานและจัดการโน่นนี่นั่นมาโดยตลอด ถือว่าเป็นทางที่ถนัด

เกริ่นมาตั้งนานเข้าเรื่องสักที นนส. คำนี้มีความหมายว่า นักสานพลังเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ความหมายดีมาก แล้วไงละ แรกๆ เข้ามาก็งมงาย มาด้วยความคาดหวังอยากได้ความรู้

โอ้โฮ มาครั้งแรกรู้สึกว่า “เราตัวเล็กมาก ถึงแม้จะอ้วน” ทำไมมีแต่คนเก่งๆ ทั้งนั้นเลย แล้วเราละ เอะไงดี? บอกตัวเองว่านี่ๆ เจียบๆ เข้าไว้ แล้วฟังให้มาก เราจะต้องเก็บเกี่ยววิทยายุทธให้ได้มากที่สุดในการออกมาท่อยุทธจักรคราวนี้ตั้งใจมาก ค่ะ เข้าร่วมโปรแกรม นนส. ตั้งแต่ CM 1 ถึง CM 4 ไม่เคยขาดเลย เสพติดการเรียนรู้ เสพติดบรรยากาศ เสพติดเพื่อนไปแล้ว ไม่รู้จะไปเลิกที่ไหน

เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร?

เกิดการเปลี่ยนแปลงจากจุดเล็กๆ ของพลังภายในจิตใจของตนเอง คือการฟังอย่างตั้งใจ พร้อมเปิดใจเพื่อการเรียนรู้ บอกตนเองอยู่เสมอว่า “เราต้องทำตัวไม่ให้ เป็นแก้วน้ำที่คว่ำอยู่กลางฝน แบบที่แม้ฝนจะกระหน่ำทั้งคืน แต่กลับไม่มีน้ำในแก้วสักหยด” ดังนั้น การที่ได้มีโอกาสมาอยู่ท่ามกลางจอมยุทธทั้งหลายนี้เป็นการดีอย่างยิ่ง เราจะต้องหยางแก้วเพื่อรองรับน้ำฝนให้ได้มากที่สุด เมื่อน้ำเต็มแก้วแล้วเราต้องถ่ายเทเอาน้ำออกบ้าง เป็นการแบ่งปันและทำให้น้ำในแก้วยังคงเต็มอยู่ตลอดเวลา

สิ่งที่ได้แน่นอน คือ กัลยาณมิตร ได้เพื่อน ได้เครือข่ายเพิ่มขึ้น เกิดการจัดการรูปแบบใหม่ คือ เรื่องการจัดการความสัมพันธ์ นี่คือหัวใจทำให้ นนส. ทำงานได้อย่างมีพลัง การจัดการความสัมพันธ์เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะที่จะทำให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย และมีพลังสูง ภายใต้อำนาจ “ทีม” และ “อุดมการณ์” หลักสูตรนี้ล้ำลึกมาก ยังไม่เคยได้เรียนที่ไหนเลย ขอขอบคุณมากค่ะ หลักสูตรดีๆ อย่างนี้ต้องขยาย เลิกตั้งคำถามแล้วค่ะว่า “เราได้อะไร?” มันเยอะมาก และเชื่อว่าแต่ละคนก็ได้ต่างกัน

สรุปสิ่งตนเองได้ คือ การเป็นนักสานพลังที่ดี ต้องรู้จักนำเอาพลังที่มีอยู่ในตัวเรา ตัวบุคคล มาแปรเปลี่ยนเป็นพลังมวลรวมให้ได้อย่างสร้างสรรค์แล้วคืนกลับให้กับสังคม เริ่มจากตัวเรา จากคนตัวเล็กตัวน้อยก่อน โดยความจริงใจ ความเป็นสาธารณะ ความเป็นพี่น้องเครือญาติ ความเป็นทุกข์เป็นสุขร่วมกัน ที่สามารถดึงดูดผู้คนเข้าร่วม เราต้องใจกว้าง ให้ความสำคัญกับคนอื่น ๆ เคารพในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม

การเป็นนักสานพลัง ยิ่งสานยิ่งแน่น ยิ่งสานยิ่งเพิ่มพลัง เป็นพลังแห่งความสุข ลดละ และวางอัตตาให้มากที่สุด สลายตัวกูของกู จึงสามารถดึงพลังร่วมจากผู้อื่นได้

“ขอให้เธอมีความสุขกับการทำความดี ขอให้เธอเบิกบาน กับการทำงาน เพื่อคนอื่น เพื่อสาธารณะและรักทุกคนอย่างเท่าเทียม เคารพผู้อื่นบนศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์” ☺

121/110 ม.3 ต.บ้านตุ่ อ.เมือง จ.เชียงราย
โทร 086 188 3200 อีเมล : payomd@hotmail.com

น น ส . 57

สะกิดกันนิด เป็นไรไป

“อ.โส” ดร.ศรีโสภามีเจริญ

วาทะขงจื้อ บอกว่า

“คนทำมากเกินไป กับคนไม่ทำอะไรเลย ถือเป็นคนพวกเดียวกัน”

การทำงานพัฒนาในภาคประชาชนต้องเข้าใจในความมากเกินกับไม่ทำเลยให้ลึกซึ้ง จึงจะพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง จากการเข้ามีส่วนร่วมในโปรแกรมนักศึกษาพลัง 57 (น.น.ส.57) ทำให้ได้พบความจริงจากเรื่องเล่าของพวกเขาพี่น้องพี่น้องกัน ที่ทำงานด้วยใจรักที่จะทำ ทั้งในภาคราชการ ภาคประชาชนและภาคเอกชน แต่ไม่ว่าจะใน ส่วนไหนเราคือพลังเดียวกันที่ต้องทำทั้งการพัฒนาต่อไป : ร่วมด้วยช่วยกัน

จากการใช้ชีวิตทำงานภาคราชการจนมาถึงวันนี้ มาทำในภาคประชาชน พบว่าทุกการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และจิตใจที่มุ่งมั่นในความตั้งใจ ไม่มีทฤษฎีไหนดีที่สุดใน...เท่าทฤษฎีมนุษย์

จากใจ ดร. โส โชทัย

🏠 245/9 ต.บ้านกล้วย อ.เมือง สุโขทัย

โทร 081 675 0756 อีเมล srisopa@sukho.nfe.go.th

บ้าน นนส.
...แสวงหาและทำทาย

“แอ้ว” อุไรวรรณ ชัยมินทร์

“อย่าพยายามหาโอกาสที่ยอดเยี่ยม
หลายอย่าง จงหาโอกาสเพียงอย่างเดียว
และทำให้มันยอดเยี่ยม”¹

เป็นคำกล่าวที่น่าประทับใจของ Robert Kiyosaki สะท้อนถึงวิธีคิดของการค้นหา ต่อยอด และวิธีการไปสู่เป้าหมายว่า หากตั้งใจจะทำได้ ควรแสวงหาโอกาสและทำให้ดีที่สุด เช่นเดียวกับตัวเอง ที่ได้รับโอกาสจากสมาชิกสุขภาพ ผู้การเป็น“นักสานพลัง” เมื่อมีโอกาส จะต้องทำให้มันยอดเยี่ยม...

การก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ นักสานพลัง (นนส.) ที่เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ไม่ใช่เรื่องบังเอิญหรือโชคชะตาฟ้าลิขิตเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นสื่อจากใจของกัลยาณมิตรที่ส่งสารไปให้ ทำให้ได้มาพบพบกับมิตรแก้ว สหายคำ คนเดิมหลายท่านอีกครั้ง พร้อมกับพบเจอคนใหม่ๆ ที่กลายเป็นกัลยาณมิตรจนถึงทุกวันนี้...ด้วยภาระงานประจำ ด้านการส่ง

1 คำกล่าวของ Robert Kiyosaki ผู้แต่งหนังสือ “พ่อสอนลูกรวย”

“Don't just try to find great opportunities. Find an opportunity and make it great.”

เสริมสุขภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของประเด็น การดำเนินงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดเชียงราย ได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้กลไกการทำงานของภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมขับเคลื่อนประเด็นที่เกี่ยวกับภาวะสุขภาพ

แต่...ดูเหมือนที่ผ่านมาฉันยังไม่สุด บางสิ่งที่เคยรับรู้ไม่ใช่ บางสิ่งรู้..แต่ไม่ลึก ทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นใจและกังวลใจ ในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนงาน การเข้ามา นนส. จึงนับเป็น “ก้าวที่กล้า” เป็นก้าวของการสร้างโอกาส ก้าวของการแสวงหา และก้าวของความท้าทายตัวเอง

“โอกาส” ของการเรียนรู้ผ่านกระบวนการพัฒนา “นักสานพลัง” (นนส.) จึงเป็นช่องทางแรกที่ได้เข้ามาค้นหาคำตอบเพื่อหวังจะเติมเต็มส่วนขาด...กระบวนการของ “นนส.” ที่เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน นับแต่การรู้จักตัวเอง ค้นหาศักยภาพของตัวเอง การแลกเปลี่ยนวิธีคิด เรียนรู้ประสบการณ์ ผ่านพื้นที่ปฏิบัติการจริงและการเลือกใช้เครื่องมือของพื้นที่แก้ไขปัญหาของชุมชนเอง ไม่ใช่เป็นบทสรุปของการแก้ไขปัญหา แต่เป็นการสร้างพื้นที่ให้คนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นมาทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วนของชุมชนนั้นๆ โดยชุมชนมีทุนทางสังคมที่หลากหลาย และหยิบมาใช้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง รวมถึงเข้า

ไปเป็นส่วนหนึ่งในกลไกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เห็นการสร้างพื้นที่ให้คนตัวเล็กตัวน้อยได้มีสิทธิ มีเสียง ไม่นับกระบวนการ “เล่า” และ “เล่น” อย่างรู้รูปแบบ ล้วนสร้างแรงบันดาลใจอย่างไม่สิ้นสุด

“แสวงหา”...การค้นหาตัวเอง ระหว่างทางของเส้นทางเดิน การฟังอย่างสงบและใช้ใจฟังให้มากที่สุด ล้วนเห็นสิ่งงดงามของ “ใจ” ของเพื่อนร่วมทาง การเข้าสู่กระบวนการในแต่ละครั้ง สิ่งที่พบเห็นทำให้ได้ **ทบทวนตัวเอง ตั้งคำถาม สะท้อน ย้อนคิด** และมองความเป็นไปได้อยู่ตลอดเวลา **ตั้งคำถาม** เพื่อถามตัวเองว่าเราคิดเช่นนี้หรือไม่ มีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ จะทำได้หรือไม่ อย่างไร...**สะท้อน** มองภาพที่เห็นจากคนตัวเล็กตัวน้อยในพื้นที่ขับเคลื่อนงานอย่างไม่ต้องหวังให้ใครมากำกับทิศทาง ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกัน หลายพื้นที่ใช้คำว่า “ของหน้าหมู” เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของร่วมอย่างแท้จริง เมื่อเทียบเคียงกับภาระงานที่ดำเนินการตามนโยบาย กำหนดทิศทางบูรณาการกระบวนการ และตัวชี้วัดที่กำกับติดตามสองสิ่งที่เห็นและเป็นอยู่ มันช่างแตกต่างและมองไม่เห็นทิศทางของการบูรณาการอย่างรัฐคาดหวังแต่อย่างใด **ย้อนคิด** บทบาทตัวเองจะวางไว้ตรงไหน มีศักยภาพเพียงใดที่จะทำให้งานทำงานสร้าง

เสริมสุขภาพในภาครัฐไม่มองชุมชนเป็น
สิ่งว่างเปล่าที่ต้องคอยเติมเต็มให้ตลอด
เวลา และใช้ “ใจ” ทำงานร่วมกับชุมชน
ไม่ใช่คอยเก็บเกี่ยวผลงาน แล้วบอกว่า
เป็นสิ่งที่ตัวเองทำอยู่...

สิ่งที่ท้าทายแรก... เมื่อภาพที่เห็นเริ่ม
ชัดเจน บทสรุปของตัวเองก็ชัดเจนยิ่งขึ้น
ความมั่นใจ ความกังวล ผ่อนคลายลง
ความท้าทายเริ่มเกิดขึ้น ทำท่ายแรกต่อ
หน่วยงาน และวิถีคิดของคนในองค์กรที่
มีต่อการทำงานโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของ
การดำเนินงาน การให้เกียรติ เคารพในตัว
ตนและศักดิ์ศรีของชุมชน การช่วยค้นหา
ศักยภาพของคนในชุมชน และหนุนเสริม
ตามหลักทางวิชาการ ไม่ใช่นำความคิด
หลักเกณฑ์ และกติกาของตนมาชี้แนะ

ทำท่ายที่สอง ทำท่ายตนเองว่าเรา
จะมีศักยภาพใดใน “5 ตัวจิ๋ว” ในการขับเคลื่อน
กระบวนการนโยบายสาธารณะ
เพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม อันได้แก่ นัก
ประสานงาน นักวิชาการ นักยุทธศาสตร์
นักสื่อสาร และนักจัดการ ซึ่งคงไม่ใช่เรื่อง
แปลกที่บางคนอาจมีศักยภาพของ 5 ตัว
จิ๋ว อยู่ในคนเดียว และไม่แปลกที่บางคน
อาจมีศักยภาพที่ดีที่สุดบางอย่าง แต่
ไม่ว่าใครจะประเมินตนเองอย่างไร เชื่อ
ว่าในตัวทุกคนมีศักยภาพอยู่หลากหลาย
และสามารถดึงออกมาใช้ได้ตามสถานการณ์
ที่เผชิญอยู่ เช่นเดียวกับตัวเอง

ทำท่ายที่สาม คือ การขยายวิถีคิดการ
ทำงานนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบ
มีส่วนร่วม ไปยังคนทำงานภาครัฐที่หลากหลาย
ทั้งในองค์กร หน่วยงาน และเครือข่าย
หลากหลายหลายวัย เพื่อขยายเครือข่าย
ส่งต่อไม่ไปยังคนรุ่นใหม่ ให้ทำงานร่วม
กับคนในชุมชนอย่างมีจิตสาธารณะต่อไป

โอกาส การแสวงหา และการทำท่าย
คงไม่เกิดผลใดๆ หากไม่เกิดการปฏิบัติ
จริง หลังจากผ่านหลักสูตรพัฒนาตนเอง
รวมถึงการเปิดตัวนักสานพลังในนางสนม
สุขภาพแห่งชาติปี 2557 ได้ช่วยเพิ่ม
พลังศรัทธาและความคาดหวังของคนใน
ชุมชนต่อนักสานพลังเป็นอย่างมาก มี
หลายชุมชนที่เชื่อมั่น และเดินเข้ามาหา
เพื่อขอคำแนะนำ ชี้แนะ และอยากเข้า
ร่วมเครือข่ายการทำงานนโยบายสาธารณะ
เพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ช่วงนี้จึงเป็น
ช่วงของการเป็น “นักสื่อสาร” เป็นหลัก
เพื่อให้ข้อมูล ชี้ช่องทาง และสร้างโอกาส
ให้แก่ชุมชน ซึ่งไม่ได้บรรลุผลสำเร็จไป
ทุกครั้ง เพราะการเป็นนักวิชาการและ
นักสานพลังไปพร้อมกัน มีข้อจำกัดอยู่บาง
ประการ บางครั้งถูกมองเป็นคนนอกกรอบ
ไม่ได้ทำงานตามภาระรับผิดชอบ ตัวชี้วัด
หลัก ซึ่งแท้จริงการทำงานลักษณะใดก็
ตามล้วนเชื่อมโยงกันทั้งหมด โดยเฉพาะ
เรื่อง “สุขภาพวะ” ที่ไม่ว่าจะเดินไปเส้นทาง
ไหน วิธีใด หากคนในชุมชนมี “ความสุข

ร่วมกัน” ย่อมเป็นผลสำเร็จของงานทั้งสิ้น
เชื่อว่าคนทำงานภาครัฐหลายคนรับรู้
ถึงข้อจำกัดนี้ หากจะหลุดพ้นจากกรอบ
คิดนี้ย่อมต้องใช้เวลา ใฝ่ใจ และพร้อมที่
จะทำทลายตัวเองต่อไป

ความสำเร็จ...อาจไม่ได้เกิดขึ้นในชั่ว
ข้ามคืน หากเกิดจากความเพียรพยายาม
และความอดทนของคนทำงาน ความ
ตระหนักรับผิดชอบในงานของตนเอง ใน
คุณค่าของงานที่ตนรับผิดชอบ และไม่
ว่างานใด ย่อมจะสำเร็จอย่างยั่งยืนไม่ได้
หากไม่มีเพื่อนในการเดินทาง ความสำคัญ
ของเครือข่าย จึงช่วยหนุนเสริม เติบโต
ซึ่งกันและกัน และเดินไปพร้อมกัน

ต้องขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน
ในนักษัตรพลัง 57 ที่คอยประคับประคอง
เป็นที่ เป็นน้อง เป็นเพื่อน และเป็นเสมือน
ครูผู้ถ่ายทอดวิชา ให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้
อย่างไม่มีวันสิ้นสุด ความสำคัญของการ
เป็นเครือข่ายจึงเป็นสิ่งจำเป็นสูงสุดใน
การทำงานนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ
แบบมีส่วนร่วม จึงแอบคิดเล่นๆ ว่าการ
พัฒนาเครือข่ายหรืออภิมหาเครือข่ายควร
ดำเนินต่อไปในรูปแบบทิศทางใด ภายใต้
ความหลากหลายของเครือข่าย ทั้งจากต่าง
สังกัด ต่างองค์กรที่ย่อมมีความคาดหวัง

แตกต่างกันไป หรือจะดำเนินต่อไปแบบ
ไร้รูปแบบ ไร้ทิศทาง วิธีการใดที่ดีที่สุด
ย่อมไม่มีใครรู้ แต่หากความสัมพันธ์ที่
การได้ใช้เวลา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ความ
สัมพันธ์ไม่มีวันสิ้นสุดตลอดไป ภายใต้
คำนิยาม “ลมใต้ปีก” ที่คอยหนุนเสริม
เติมใจซึ่งกันและกัน....

กระบวนการสร้างตัวตนของ “นักษัตร
พลัง” ทำให้ได้พัฒนาตนเองตลอดเวลา
ได้เรียน ได้รู้ ได้ปฏิบัติ รู้จักตนเองมากขึ้น
แต่หากการเรียนรู้นั้นหยุดนิ่ง ทุกสิ่งย่อม
ไม่เกิดการพัฒนา ต้องก้าวเดินต่อไป
เหมือนที่นักเขียนนามปากกา “นิ้วกลม”
ได้กล่าวไว้ว่า “หากอยากรู้ว่าเราเป็นใคร
ให้หยุดอยู่กับที่ ถ้าอยากรู้ว่าเป็นอะไรได้
อีกให้ออกเดินทาง”²

และนอกเหนืออื่นใด นักษัตรพลังต้อง
“Care & Share & Learn” ให้พลัดพลิน
มีความสุขกับการทำงานจิตสาธารณะ
กันตลอดไป ☺

2 นิ้วกลม (นามปากกา) : นักประพันธ์ นักเขียน นักสร้างแรงบันดาลใจผ่านงานเขียน

🏠 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย
โทร 084 169 6993 อีเมล thawan.naka@gmail.com

สายน้ำร้อยสาย
เครือข่าย นนส.

“ที่หวัด” สวัสดิ์ บัวดอกตูม

“บันทึก การเรียนรู้
นนส. หลักสูตรดี ที่ได้มา

สิ่งที่ผ่าน คือครู ผู้มากค่า
เติมปัญญา สร้างค่า พาสังคม”

- ขอขอบคุณจากใจที่ได้เข้ามาร่วมโปรแกรม นนส. รุ่นปี 2557 ของ สข. ครั้งนี้ ขอขอบคุณสมัชชาสุขภาพเชียงใหม่ ท่านผู้ใหญ่ที่ได้เมตตาให้โอกาสเสนอชื่อเข้ามาเรียนรู้โปรแกรมนี้
- เสียดสีท่อนย้อนจากใจ การได้มาเรียนรู้ครั้งนี้ มากกว่าที่จะบรรยาย...ถอยย้อนดูตัวตนเราเล่าขาน เปิดตัวตนเปิดใจให้เพื่อนได้รับรู้ ชื่นชม ชื่นชอบ มอบให้สิ่งดี สถานมิตรไมตรีให้กันและกัน
- เต็มเชื้อไฟ อาจารย์ใหญ่หม่ออำพล โค้ชผู้ยิ่งใหญ่ จุดไฟข้างในให้สว่างไสวลุกโชน ขยับไล่ความมืดมน ดุจดั่งสายฝนที่โปรยพรมพื้นดิน สร้างต้นกล้าไม้ใหญ่ให้เจริญเติบโต สร้างป่าสร้างโลกไว้ให้ร่มเย็นสืบไป

• อาจารย์สุทธิพงษ์ คิดกว้างมองไกล ไม้ล้มลุก ข้อคิดเห็นหลากหลายประเด็นนำคิด
พินิจตาม กับหลากหลายคำถามที่มีมาตามคือคำตอบได้...

• อาจารย์สัมพันธ์และทีมงานกระบวนกร ได้ลำดับขั้นตอนที่ยอดเยี่ยมเยี่ยมพลัง
ใจ สร้างโอกาสให้พวกเขาเป็นศูนย์กลางการออกแบบเรียนรู้ร่วมกัน ทันสมัยในประ
เด็นหลากหลาย ได้เรียนรู้กันและกัน

• ศาสตราจารย์ โกรฤทธิ์ บุญยเกียรติ กับการเรียนรู้การคิดเป็นระบบ ทำให้ครบ
ทุกกระบวนการ ยอดเยี่ยมเชื่อมโยงจับใจระบบให้ไว้ จากต้นสู่ปลาย ผลลัพธ์ได้ขยาย
งานสืบสานไว้

• ถักทอสานตาข่าย มากมายสานครอบคลุมไว้ สะท้อนย้อนใจ สานสร้างสายใย
พลังใจเหนียวแน่นไว้เส้นทาง นนส. เพื่อนร่วมใจ จุดพลุเติมเชื้อไฟ เสริมหนุนให้ก่อ
กองใหญ่ สว่างไสวในสังคม

• เครื่องมือนักสานพลังต้องมีใช้ ต้องเข้าใจชัดเจนได้อะไรบ้าง มาเรียนรู้มาดูงาน
ประสบการณ์หลากหลายท่าน หลากหลายที่เกิดขึ้นได้ ความจริงใจที่จริงจังมุ่งมั่นของ
เครือข่าย บนความร่วมมือของฐานใหญ่คือประชาชนที่ได้รับผลกระทบร่วมกัน ออก
มาให้เห็นเป็นรูปธรรมและกฎกติการ่วมของชุมชน

• สะท้อนย้อนดูพื้นที่เราเป็นอย่างไร ที่มีที่ทำได้แต่ละจังหวัด แต่ละภาค แบ่งปัน
ถอดบทเรียนให้ได้เรียนรู้ร่วม ครูคือเรา เราคือครูเรียนรู้กัน รู้เท่าทันปัญหา พัฒนา
ปัญญาให้เกิดมี ภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน...

• ก้าวเดิน นนส. สู่จุดหมาย สร้างเครือข่ายต้นกลางปลายขยายผล ให้เกิดพลัง
ลมใต้ปีก เครือข่ายตาข่ายครอบคลุมทั่วไทย ภายใต้ชุมชนที่เข้มแข็ง ตามวิถีความ
เป็นพลเมืองของคนไทยได้อย่างไร? คือสิ่งท้าทายพวกเราที่จะสร้างฐานพระเจดีย์
ใหญ่ ให้เกิดขึ้นได้ทุกชุมชนไทยเรา

บทสุดท้าย...สายน้ำ ร้อยสาย

มากเครือข่าย มากค่า

ไหลรวม ร่วมใจ เพื่อปวงประชา

พัฒนา มหาสมุทรใหญ่ ไหลรวมกัน ☺

ถอดรหัส...อิตตา นนส.
ท้าทายสิ่งที่เรียนรู้และ
การกอบกู้อิสรภาพทาง
ความคิดและการทำงาน

“อ.เด” เดชา ทำดี

ในตัวตนของคนชื่อ “เดชา” คนที่ยึดตลอดเวลา ปกติชอบสิ่งที่ท้าทาย ชอบเรียนรู้
สิ่งใหม่ๆ บ้างงานทำงานแบบบ้าๆบอๆไปวันๆ ปากกับใจตรงกันมาก (ขววนผ่าซาก)
หลายคนห่วยหายเพราะกลัวผีปาก แต่เมื่อมีคนเข้ามารับรู้และทำงานด้วย ก็ติดแน่น
ยิ่งกว่ากาวตราข้างเสียดีก

ไม่ได้เป็นคนเก่ง แต่อาศัยลูกบ้า จนเรียนจบปริญญาเอก มีคำนำหน้าว่า “ด็อก
เตอร์” แต่พอจบมาแล้ว สิ่งที่ได้เรียนรู้แบบตกผลึกคือ “ดร. คำนำหน้านามนี้ มาพร้อม
กับสิ่งที่ทำให้รับรู้ ว่า อิตตา ใจกว้าง รู้แคบ หลง และถือดี..แต่ไม่ติดดีเสียด้วย”
แต่โชคดีที่ชีวิตการทำงานนั้นเป็นการทำงานในหมู่ผู้คนที่หลากหลาย ทำงานใน
ชุมชนเป็นหลัก ทำให้มีโอกาสเปิดมุมมองใหม่ๆ มีเพื่อน มีชาวบ้าน มีกัลยาณมิตร
ที่คอยสะท้อนตัวตนเสมอ จนทำให้เราบอกได้ว่า ..เรามีสิ่งที่ต้องเรียนรู้อีกมาก

การเข้าร่วมเรียนรู้ในโปรแกรมนักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุข
ภาพแบบมีส่วนร่วมฯ (นนส.) ได้เนิ่น เพราะทุนเดิมร่วมทำงานในฐานะนักวิชาการกอง

เลขาบริหารกิจ สัมชชาสุภาพจังหวัดเชียงใหม่ และทีมทำงาน คจ.สจ. เชียงใหม่ นั่นเอง โดยส่วนตัวแล้ว มีคติที่อยู่ในใจเสมอคือ **“เราไม่ได้แก่เกินไปที่จะทำและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ... เพราะพรุ่งนี้คือวันแรกของชีวิต”** จากประโยคนี้นี่เองที่ทำให้ตกปากรับคำเข้ามาร่วมเรียนรู้ในโปรแกรม นนส. โปรแกรมที่ทำให้ได้เรียนรู้ ได้เพื่อน ได้กัลยาณมิตร ได้สิ่งดีๆ เยอะมาก ที่สำคัญที่สุด คือ ได้ลดอดีตตา ได้เห็นและเข้าใจคนอื่นมากๆ หลายคนอาจแปลกใจว่าช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพียงครั้งละ 4 วัน 4 ครั้ง เท่ากับ 16 วันนี่นะ ..และอีก 4 วันในงานสัมชชาชาติ รวม 20 วัน มันจะทำให้กระบวนการทัศนของคุณพัฒนาและเปลี่ยนไปจริงหรือ ต้องตอบว่า “มากถึงมากที่สุด” เพราะอะไรหรือเรามีคำตอบครับ

เริ่มด้วย CM1 เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ได้ตั้งหลักด้วยการฝึกวิเคราะห์ตัวตนของตนเอง ด้วยการทำ Time line ของชีวิต ทำให้ทราบบทความเป็นมาและเป็นไปจาก Life review นี้เอง ทำให้ได้รู้จักตนเองในมุมต่างๆจริงจัง ...และจากการที่เพื่อนๆ นนส. ที่เข้าร่วมเรียนรู้ด้วยกัน ได้พูดคุยด้วยกัน ทำให้รู้ที่มาที่ไปของแต่ละคน สิ่งก็ตามมาจากจุดนี้คือ **“ทำให้หมองคนแบบเข้าใจ เปิดใจ... เริ่มให้ใจ และทำให้ได้ใจในที่สุด”**

จากการที่เรารู้ตัวตนของเพื่อน นนส. ทำให้เห็นการทำงาน การพัฒนางาน การสร้างคุณค่าในงานของเขาเหล่านั้น สิ่งที่ได้คิดคือ ทุกๆครั้งในชีวิตที่ทำงานผ่านมาทั้งงานหลัก (นักวิชาการมหาวิทยาลัย) และงานรัก คืองานจิตอาสาที่ไปช่วยงานในชุมชนต่างๆ หลายครั้ง เคยคิดว่าตนเองทำไปทำไม ทำไมต้องทำงานหนักขนาดนี้ แต่เมื่อมาเจอเพื่อนๆ ฟังเรื่องเล่าตาม Life review แล้ว ทำให้รู้ว่าเพื่อนๆ หลายคนทำงานหนักกว่าเราหลายเท่าตัว... และตรงจุดนี้ทำให้เกิดไฟในการทำงาน และได้ร่วมแบ่งปันการทำงาน ให้งานเพื่อนเขาหลง... แต่บางลงในที่นี้ไม่ใช่ทำงานน้อยลง แต่เป็นการร่วมหาแนวทางการทำงานที่ง่ายและเรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนๆ คนอื่นๆ นั่นเอง

ในส่วนของ Systems Thinking ใน CM1 นี้เองทำให้เปิดมุมมองเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบมากขึ้น ท่านศาสตราจารย์ชานไกรฤทธิ์ บุญยเกียรติ ได้เปิดอีกมุมหนึ่งของ

ทฤษฎีทำให้ได้ข้อคิดการพัฒนางานการแก้ไขปัญหาคำสำคัญคำหนึ่ง นั่นคือ “เวลาพบสิ่งที่มีผลผลิตในงานที่ทำนั้น... ถ้าเราถามว่าใครผิด เราจะได้แพะมาหนึ่งตัว แต่ถ้าเราถามว่าอะไรที่ทำให้มีผลผลิตเราจะได้อะไรวิธีการจัดการและป้องกันปัญหาในอนาคตต่อไป”

การวิเคราะห์ศักยภาพพนักงานพลัง 5 ตัวจิต ทำให้รับรู้ว่าคุณเราต้องพร้อมรู้ พร้อมเรียน ไม่ใช่ทำตัวให้เป็นแก้วที่มีน้ำอยู่เต็ม แต่ต้องพร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้.. 5 ตัวจิตนั้น จริงๆ แล้วในสถานการณ์ต่างๆ เราแต่ละคนมีการแสดงออกของสมรรถนะหรือศักยภาพต่างกัน หลายครั้งเราเป็นนักวิชาการ หลายหนเราเป็นนักยุทธศาสตร์ หลายทีที่เราเป็นนักประสาน หลายเวทีเราเป็นนักสื่อสาร และมีบางครั้งที่เราเป็นนักจัดการ จะเห็นได้ว่าเราหนึ่งชีวิต มีบทบาทและวางตัวเองแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ที่เราทำงาน และตัวคนตรงนี้ชัดเจนขึ้นหลักจากมาเรียนรู้จากโปรแกรม นนส. เพราะทำให้ตกผลึกและวิเคราะห์ตนเองตามสมรรถนะทั้ง 5 ตัวจิต ทำให้การ จัดการงานตามเวทีต่างๆ เป็นไปอย่างราบรื่น

“นนส. ตัวจิต ต้องรู้จัก พิจารณา	แปลงปัญหา สูปัญหา อย่างสร้างสรรค์
นักยุทธศาสตร์ จากกล้า วิชาการ	ดำเนินงาน ผ่านการ ประสานดี
นักจัดการ ที่ดี มีวิสัยทัศน์	ต้องรู้พัฒนาตน ตามวิถี
เมื่อทำแล้ว ย่อมได้ สิ่งดีดี	ทำตัวดี ดูแลแก้วเปล่า เรียนรู้ไกล”

สรุป CM1 เปิดตัวด้วยรู้จักตนเอง รู้จักเพื่อน และเข้าใจคนอื่นมากขึ้น

CM2 การอภิบาลโดยเครือข่าย และ 3 เครื่องใหม่ตาม พรบ.สุขภาพ คือ สมัชชาสุขภาพ ธรรมนูญสุขภาพ และการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพโดยชุมชน (CHIA) ที่จังหวัดสระแก้ว และการเรียนรู้พื้นที่ของเพื่อน นนส. คือพี่ระตะนะทำให้ได้เปิดมุมมองการทำงานที่เราต้องมีเพื่อน มีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน นั่นคือการอภิบาลโดยเครือข่าย (governance by networking) นั่นคือเราต้องเข้าใจการทำงานแบบเครือข่าย ตามหลักการ A-B-C-D-E ของ อ.อำพล คือ

A: Actors (multiple actor/multidisciplinary: ผู้เล่นที่หลากหลาย)

B: Board (ความสนใจกว้าง มองแนวราบ ไม่แยกส่วน มีความสนใจทำเยอะ ค่อยๆ ทำร่วมกัน)

C: Common (การเข้ามามีส่วนร่วมต้องมีค่านิยมร่วม หลักการร่วม เป้าหมายร่วม กติการ่วม ทรัพยากรร่วม รับผิดชอบร่วม) และต้องสร้างให้เกิด

D: Deliberate (การถกแถลงแบบมีส่วนร่วม) และ Dialogue (สุนทรียสนทนา) พัฒนาให้เกิด

E: Engagement คือการเข้ามาร่วมด้วยใจ ความรัก ความผูกพัน คือให้ใจ ได้ใจ ได้เพื่อน ได้เครือข่าย

CM3 งานสมัชชาชาติ และ CM4 ... ทั้ง 3 งานนี้ คือ การเรียนรู้สั้นๆ จากเพื่อน จากเครือข่าย ทำให้เรียนรู้การทำงานผ่านการปฏิบัติจริงๆ ได้วิธีการทำงานที่หลากหลาย ได้มุมมองที่ทำงานเคลื่อนและเดินได้เร็ว ได้เห็นคุณค่าของเพื่อนทุกๆ คน ชัดเจน เด่นชัดในแง่ของทักษะและความสามารถ ศักยภาพที่ต่างกัน แต่เมื่อมาร่วมทำงานด้วยกันทำให้มีการใช้ศักยภาพที่ต่างกัน มาร่วมสร้างทีมที่ทำงานที่ออกมา มีคุณค่าและขับเคลื่อนอย่างหลากหลาย สิ่งที่ได้เรียนรู้ที่สำคัญคือ “Put A Man on A right Job” และการเรียนรู้ทั้ง 3 ครั้งนี้ คือ **“การเรียนรู้โดยไม่เรียน ... การเข้าใจมากขึ้นในพลังของการเล่นที่ทำให้สร้างสรรค์ผลงานดี ผ่านการเล่นที่ทรงพลัง”** เพื่อนแต่ละคนได้สร้างบทเรียนให้เรียนรู้ โดยไม่มีกรอบการสร้าง แต่พลังของการสร้างสรรค์งานเดิมตามประสบการณ์ที่มีอยู่ของแต่ละคนทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า และสามารถนำไปใช้ต่อในชีวิตการทำงานจริงๆ ได้อย่างมาก

และใน CM4 นั้นการเดินทางลงใต้ไปเรียนรู้พื้นที่อ่าวทองคำ อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช ทำให้ยืนยันความเชื่อมั่นในการทำงานชุมชนที่สำคัญคือ การที่เราจะทำงานเพื่อชุมชน กลุ่มคน โดยเฉพาะงานที่ต้องต่อสู้กับสถานการณ์นั้น

เราต้อง....

1) รู้จักตนเอง นั่นคือ วิเคราะห์ข้อมูลตนเอง วิเคราะห์จุดดีจุดด้อยตนเอง ยกจุดเด่น กำจัดจุดด้อย

2) ทุกอย่างต้องใช้ข้อมูล ดังนั้นเราต้องมีข้อมูล ชุมชนต้องมีต้องสร้าง ต้องค้นหา ต้องรู้จัก ต้องค้นเคยข้อมูลตนเอง และต้องพัฒนาระบบจัดเก็บฐานข้อมูลตนเองด้วย

3) ข้อมูลที่ดีต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ ทั้งข้อมูลพื้นที่และข้อมูลสนับสนุนเชิงวิชาการ

4) การทำ CHIA นั้น ทำแล้วต้องดี ทำแล้วมีสุข สร้างคนเข้ามาทำงานร่วมด้วยเรื่อยๆ นั่นคือ **“ทำแล้วสนุก ทำต่อสบาย ยิ่งทำยิ่งง่าย ยิ่งทำยิ่งสบาย ยิ่งทำยิ่งเบา”**

5) การทำงานต่อสู่เพื่อชุมชน เราไม่จำเป็นต้องทำร้าย ทำลายคู่แข่งหรือคนที่ก่อให้เกิดปัญหา แต่เราต้องคิดดี ทำดีเพื่อชุมชน โดยใช้ข้อมูลเป็นตัวตั้ง จะทำให้เกิดผลสำเร็จในที่สุด

และในพื้นที่ รพ.สต. บ้านสีแยกสวนป่า โรงเรียน อสม. ต.วังหิน อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช ทำให้ได้เรียนรู้ว่าความสำเร็จนั้นไม่มีจุดสิ้นสุด ต้องทำไปเรื่อยๆ การทำงานในฐานะนักพัฒนาด้านสุขภาพ ผู้นำสุขภาพนั้นต้องสร้างแนวร่วม โดยแนวร่วมสำคัญคือการพัฒนาให้ประชาชนและชุมชน ร่วมเป็นเจ้าของสุขภาพตนเอง เมื่อเกิดความเป็นเจ้าของจะทำให้เขาใส่ใจ เข้าใจ และร่วมพัฒนา นี่คือวิถีการทำงานของ หมอวิวัฒน์ : ธีรวิวัฒน์ แดงกะเปา ผอ.รพ.สต.สีแยกสวนป่า ผู้เข้มแข็งนั่นเอง

ผู้สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ของผมครั้งนี้

- พี่ส้มซ่า คนตัวเล็กแต่ใจใหญ่และคือครูใหญ่ที่ช่วยดูแลทุกเรื่อง คอยสรุป คอยให้ทาง และมีพลังสร้างสรรค์ต่อเรื่องไม่ลดลง

- อาจารย์หม่ออ่าพล... ผู้ให้ข้อคิด ให้ทิศทางที่กระจ่างชัดในงานพัฒนาชุมชน เพื่อคนที่ยังต้องการเราซึ่งมีอีกมาก อาจารย์เปิดประเด็นการเรียนรู้ที่หลากหลาย

- อาจารย์สุทธิพงษ์.. เปรียบเหมือนพอมด ที่มีมนต์ดำ คอยเติมพลังให้พวกเราในหลายๆ ครั้งของกระบวนการเรียนรู้ และการทำงานจริงในพื้นที่

- อาจารย์โต.. พี่โต นักสรุปและเก็บประเด็นที่ต่อยอดความคิดได้มากมาย

- อาจารย์เดชิต..ดี ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และวิถีเก็บประเด็นที่หลากหลายจริงๆ

- พี่ๆ น้องๆ จาก สช. ทุกคน ที่ร่วมเป็นแรงใจแรงเชียร์ ให้ความสะดวกสบาย ในการเรียนรู้ของพวกเขา ทำให้การเรียนรู้ครั้งนี้สนุกและสบายจริงๆ

- ทีมหมอนอนามัย พี่บ่อม พี่เก้ง พี่บี พี่พิเชษฐ...และทุกๆคน น่ารักมากๆ ทำให้เรา ได้รับความสะดวกสบายและพร้อมที่จะเรียนรู้ต่อมาเสมอ

- เพื่อนๆ นนส. เป็นกลุ่มคนที่หลากหลาย เพื่อนๆ นนส. กลุ่มนี้สร้างสรรค์การเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่หยุด ไม่ว่าเวลากิน เวลาเรียน เวลาเล่น เวลาเดินทาง เวลาจะนอน... เราได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเยอะมาก ไม่เว้นแม้แต่ใน “LineGroup” ของพวกเราที่เรียนรู้ตลอดเวลา....

ขอขอบคุณกลุ่มคนหลากหลายกลุ่มนี้นะครับ ที่ทำให้ผมรู้สึก “ยังรู้จัก...ยังรักกัน” 🍀

กับการฝึกฝนตนเอง...
อันวิเศษ

“พ่อหลวงอนันต์” อนันต์ แสงบุญ

“คนอีกฝั่งหนึ่ง...ไม่เข้าใจหรอก” เป็นคำรำพึงรำพัน ที่ถูกเอ่ยถึงบ่อยๆ ในระหว่างการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเรา ซึ่งมาจากสุดซึ้งของคนละฟากโลกคนละใบ...โลกของอารมณื ความรู้สึก กับโลกของเหตุและผล

ฉันยอมเขียน...สกัดตัวตน คนอย่างพ่อหลวงฯ เนื่องด้วยเหตุและผลที่พ่อหลวงกล่าวอ้างว่าอยากให้ประสบการณ์การเดินทางสู่ภายใน...ซึ่งเราต่างเห็นพ้องกันว่า “เป็นการเรียนรู้ที่น่าอัศจรรย์” ได้ถูกนำเสนอในนามเครื่องมือใหม่ในการพัฒนาคน ฉันไม่ได้ให้ค่ากับเหตุผลเหล่านั้น หากกลับสนใจความรู้สึกที่รับรู้ได้ถึงเจตนา และแรงปรารถนาดีของพ่อหลวงในเรื่องนี้ จึงตัดสินใจรับปาก...หากความพยายามในเรื่องนี้ล้มเหลว...ก็ถือว่าเป็นประสบการณ์หนึ่งของการเดินทางภายใน...ก็แล้วกัน

ความเป็นผู้นำ ความเป็นนักยุทธศาสตร์ เป็นสิ่งที่เพื่อนฯ ร่วมรุ่น นนส. ล้วนสัมผัสรับรู้ได้จากตัวพ่อหลวง คิดดี พูดดี ปรารถนาดี และมีพลังมากมายที่จะทำสิ่งดีคงไม่มีใครในรุ่น นนส. ที่รอดพ้นจากสายตา และการพิจารณา รับรู้ของพ่อหลวง

ฉันเองก็สัมผัส รับรู้อารมณ์ ความรู้สึกแบบนั้นได้ไม่ยาก แม้ว่าเกือบตลอดกระบวนการเรียนรู้ นนส. ฉันจะไม่ได้ใส่ใจเรียนรู้ เรื่องราวอื่นๆ ของพ่อหลวงเลย สนใจอยู่กับความรู้สึก และอารมณ์ของตัวเอง ไม่ได้ให้ค่ากับสิ่งที่พ่อหลวงเป็น พร้อมทั้งมีข้อสรุปว่า “เราวิ่งกันคนละลู”

มันคงเป็นเรื่องของจังหวะและโอกาสที่ทำให้โลกของอารมณ์ความรู้สึก เชื่อมโยงกับโลกของความเป็นเหตุเป็นผล โดยเฉพาะในช่วงกระบวนการ นนส. ใน CM1 ทั่วยุที่เรต่างเคารพในกันและกัน ความเป็นอิสระในตน ถึงแม้ว่าบ่อยครั้งที่เรต่างหัวฟัดหัวเหวี่ยงกับความเป็นไปของกันและกัน

พากเหตุ และผล...ไม่รู้จักความรู้สึก บอกไม่ได้แม้แต่ความรู้สึกของตัวเอง พากอารมณ์ ความรู้สึก...ก็พุ่มพวย หมกมุ่นอยู่กับรายละเอียดของอารมณ์ แต่...เมื่อเลือกที่จะรับฟังผู้อื่นโดยไม่ตัดสิน ความไม่เหมือนได้ทำให้เราองย้อนกลับไปตรวจสอบตัวตนและความคิดเห็นที่เป็นอยู่ พร้อมๆ กับรับฟังความเห็นอื่นอย่างรอบด้าน เรารู้สึกทั้ง พิศวง ระคนตื่นเต้น จนมีความเห็นร่วมกันว่า การเรียนรู้ภายนอกควบคู่กับการเดินทางเข้าสู่ภายในเป็นเรื่องที่จำเป็น การร่ำลาปิดฉากกระบวนการ นนส. จึงเป็นเสมือนการเริ่มต้นการเรียนรู้ใหม่ ไร้รูปแบบ

เราไม่รู้ด้วยซ้ำว่าควรใช้วิธีการ หรือเครื่องมืออะไร ในการเรียนรู้ร่วมกัน มีเพียงชุดประสบการณ์การเจริญสติ ภาวนาในระดับที่เอาตัวไม่รอด (จากทุกข์) เป็นพื้นฐานบวกกับความเชื่อมั่น ใ่วางใจ เป็นอิสระต่อกันและกัน

ฉันเลือกวิธีการเขียนบันทึก อารมณ์ ความรู้สึก ในห้วงของความขัดแย้ง พุ่มพวย ระทมทุกข์ ส่งให้พ่อหลวงอ่านอย่างต่อเนื่อง มันไม่ใช่ความเฉลียวฉลาดในการเลือกใช้เครื่องมืออะไรหรอกนะ...หากแต่อารมณ์พาไป

การเฝ้าดูปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละห้วงขณะ แล้วสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาได้พาฉันท่องไปในโลก มายาของจิต ทุกข์ สุข ยินดี พอใจ ไม่พอใจ ผลักออก ยึดไว้เหวี่ยงหรือไปมา ทูรนทุรกาย พุ่มพวย

บ่อยครั้งที่เนื้อหากการเขียนพรั่ำรำพันว่า “นี่คือดินแดนที่คนอีกฝั่งพ่อหลวงไปไม่ถึง และไม่มีวันจะเข้าใจหรอก!” ซึ่งมันก็เป็นอย่างนั้นจริง สะท้อนการอ่านบันทึกของพ่อหลวง แสดงความเห็น เป็นเหตุ เป็นผลสั้นๆ ช่วยตั้งคำถามให้ทบทวน โดย

ปราศจากอารมณ์ ความรู้สึก ยกเว้นการยืนยันว่า การเรียนรู้เช่นนี้มีคุณค่าความหมาย ยินดีและเป็นเกียรติเหลือเกินที่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้อ่าน

ความเป็นพ่อหลวง ความหนักแน่น มั่นคง ของคนอีกฝั่งกลับเป็นประจักษ์กระจกเงาขึ้นดี สะท้อนอารมณ์ ตัวตนฉัน...ฉายชัด...จนกระทั่ง เกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และเป็นไป กระทั่งฉันจำต้องโบกมือลาการเขียนสะท้อนอย่างดั้นเชิง...ภายในระยะเวลาไม่ถึงเดือนหลังงานเขียนตีพิมพ์เจ็ดขึ้น ความบีบคั้นทางอารมณ์ ทุรนทุรายหายไป...ไม่มีมาให้เขียนถึง แม้วันนี้ฉันจะยังประกาศตัวยืนอยู่ฝั่งของอารมณ์ ความรู้สึกยิ่งชัดเจน หนักแน่นก็ตาม

ประสบการณ์ข้างต้น นอกจากจะสะท้อนคุณภาพการของการเดินทางภายในแล้ว ยังได้สร้างความคุ้นเคยเข้าใจ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างฉันกับพ่อหลวง รวมเลยไปถึงความรู้สึกว่าเป็นหนี้บุญคุณ... ที่พ่อหลวงได้ช่วยให้คนอีกฝั่งขึ้นจากการติดหล่มอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนัก การเจอกันในเวลาที่ถดถอยเรียน นนส. ฉันจึงมอบชุดภาพมันดาลา ซึ่งเป็นการระบายสี ที่ฉันเคยใช้ฝึกสติ สมารี เพื่อที่จะอยู่กับตัวเอง ไปให้พ่อหลวงทดลองดูบ้าง

การระบายสีภาพไม่ใช่เรื่องยาก แต่การเฝ้าดูอารมณ์ที่ปรากฏขึ้นขณะที่อยู่กับการระบายสีดูเหมือนไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับคนที่อยู่กับความคิด อยู่กับการวางแผน และการจัดการตลอดเวลาอย่างพ่อหลวง กับการเริ่มต้น...พ่อหลวงดูตื่นเต้น และระมัดระวังตัวเล็กน้อย แต่ก็พยายามทำความเข้าใจและใส่ใจกับการเรียนรู้ในฐานะของผู้ผ่านประสบการณ์กับมันดาลา และยืนบนฝั่งของอารมณ์ ความรู้สึกแล้วไม่ใช่เรื่องยากเลยที่รับรู้ได้ว่ารูปดั่งกล่าวเป็นผลงานของความคิด หรืออารมณ์ ความรู้สึก

ความเป็นตัวตนของพ่อหลวงปรากฏชัดผ่านภาพที่ระบายสีเข้ม หนักแน่น ชัดเจน ช่างแตกต่างจากภาพของคนอีกฝั่งหนึ่งอย่างฉัน ที่สีสิ้นวันไหนไปตามอารมณ์

พ่อหลวงละเอียดอ่อนต่อการเรียนรู้หนัก นับแต่ทักษะ เทคนิค การใช้พู่กัน การให้สี ความมีวินัย ความสนใจใฝ่รู้ ทำให้พ่อหลวงอยู่กับมันดาลาอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ฉันรู้สึกตื่นเต้น และยินดีเสมอเมื่อได้เห็นภาพระบายสีจากพ่อหลวง มันไม่เพียงสัมผัสได้ถึงความมุ่งมั่นอย่างมีพลัง หากมันได้สะท้อนการค่อยๆ เดินทางเข้าสู่ภายใน

เพื่อเฝ้าดูการปรากฏตัวของปรากฏการณ์มหัศจรรย์ของการเรียนรู้...ได้เกิดขึ้น เมื่อนักคิด ผู้ช่างสังเกต ได้ใช้ความแยบคายสำรวจ โลกของอารมณ์

ความรู้สึก การเฝ้าดู สะท้อนสัมผัส และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเราได้ก้าวล่วงจากโลกที่มองเห็นด้วยตา สู่โลกที่รับรู้ได้ด้วยใจ โลก...ทางจิตวิญญาณ

“การได้อยู่กับตัวเอง ทำให้เห็นความต้องการของใจเราชัดมากขึ้น...เมื่อก่อนยุ่งทั้งวัน คิดทั้งวัน ยุ่งกับคนอื่น การทำมันดลาลาทำให้ได้อยู่กับตัวเองระยะหนึ่ง เป็นประสบการณ์ใหม่ที่ไม่คุ้นเคย แต่ก็ไว้วางใจที่จะอยู่กับมัน”

“ความกล้าหาญ... กล้าที่จะเผชิญทุกสิ่งอย่างสงบนิ่ง กล้าที่จะกำหนดตัวเองให้เป็นไปตามสถานการณ์ความผิดพลาด...ยอมรับ ค่อยๆ แก้ ปรับสู่การเรียนรู้...ยอมรับสิ่งที่มันเป็น สงบ นิ่ง....และมีความเชื่อมั่นตัวเองอย่างประหลาด ดูเหมือนรับมือได้ทุกสิ่ง”

“ความเข้าใจมันชัดขึ้น ทำให้เรามองปรากฏการณ์ด้วยความเข้าใจมากขึ้น...มองด้วยอารมณ์ ความรู้สึกเป็นมิตร เป็นเพื่อน เห็นความทุกข์ของคนอื่น...มีลีลาของใจมากขึ้น กระบวนการทางความคิดเปลี่ยนไป การทำงานกับคนอื่นมีจังหวะมากขึ้น ใจถึงใจ มีความเป็นพวกเป็นพ้อง”

“การทำงานที่เกิดจากการน้อมนำใจตัวเองสัมผัสกับคนอื่นและเพื่อนร่วมงาน ด้วยจิตใจที่ปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ พบกับความสุขในชีวิต เป็นการทำงานจากการขับเคลื่อนภายใน ผลที่ได้ย่อมเหนือกว่าการทำงานที่เกิดจากกำลังกายอย่างเดียว”

“ถ้าเราซื้อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น เดินตามเส้นทางที่ดิ่งงามที่ควรจะเป็น สิ่งดิ่งงามในชีวิตก็จะเกิดขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ชีวิตดิ่งงาม สิ่งสัมผัสได้คือความโปร่ง โล่ง เบาสบาย เราจะยิ้มได้อย่างเต็มยิ้มและยิ้มอุ่นจากข้างในโดยไม่ต้องรอความสุขจากใครๆ”

ฉันได้รับความปลาบปลื้มปิติเสมอ แม้ได้รับเศษเสี้ยวประสบการณ์ของพ่อหลวง ประสบการณ์จากการเดินทางภายใน...ซึ่งเป็นการฝึกฝนตัวเอง...อันวิเศษ

เราคงไม่กล่าวอ้างถึงการเดินทางภายใน ในนามของเครื่องมือใหม่ เพื่อสร้างการเรียนรู้ของนักสานพลังนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ หากการเคารพความแตกต่าง การไม่ตัดสิน และการฟังอย่างลึกซึ้ง เป็นการฝึกฝนตนเองสู่ความสงบ และสันติภายในใจ ซึ่งเป้าหมายการเรียนรู้ และการเดินทางอย่างแท้จริง

รู้มั๊ย...ตัวตนของนายอนันต์

ทุกวันหลังจากจบโปรแกรมพัฒนาศักยภาพ ที่เราต้องเข้าร่วมทั้งสี่ครั้งแล้ว ทำให้เราเกิดความรู้สึกว่า สิ่งที่เราสำคัญตนจนเกิดเป็นอหังการทางความคิดนั้น แท้จริงแล้วตัวตนเราไม่มีอะไรเลย แต่สิ่งที่ทุกคนได้มอบให้ในวันสุดท้ายที่เราต้องแยกย้ายกันกลับไปทำงานในพื้นที่และบริบทของตนนั้น ทุกคำพูด ทุกความตั้งใจ ทุกการกระทำ ที่ทุกคนมอบให้มีความและกระตุกความเป็นตัวตนของเราเป็นอย่างมาก

เมื่อที่กำลังจับพู่กัน บรรจงลากสีตามเส้นของภาพมันดาลา ที่เกิดจากเพื่อนทุกคนต่างลงความเห็นตัวตนเรานั้นขาดศิลปะในการทำงาน ทุกการกระทำ ทุกความคิดเห็น ล้วนมีที่มาจากกรอบความคิดและเหตุผลทั้งนั้น ความยึดหยุ่นไม่มี ทำให้ทุกเรื่องที่แสดงออกแม้จะมีน้ำหนักของเหตุผลแต่ไม่งดงาม บางท่านได้เสนอแนะให้เราต้องฝึกศิลปะทางการเคลื่อนไหว บางท่านแนะนำให้แสวงหาความงดงามจากเสียงดนตรี บางท่านได้พาเราไปทำงานศิลปะในถนนคนเดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกัลยาณมิตรอย่าง “แม่ป่าหนอย” ที่มีความจริงจังในการถ่ายทอดในเรื่องนี้มาก ได้พยายามอธิบายและแนะนำการเรียนจากภายใน การเรียนรู้ตัวตนผ่านการรู้เท่าทันความคิดและความรู้สึก ผ่านการระบายภาพมันดาลาทั้งหมดสร้างการตกปากรับคำว่า “เราจะฝึกฝนตนเองในแง่ศิลปะและการเรียนรู้จากภายใน” จนมีผลทำให้ทุกวันนี้เราจะต้องจัดสรรเวลาให้กับการฝึกฝนและทำการเรียนรู้ตัวตนจากข้างใน จับความรู้สึกรู้เท่าทันความคิด สู้จั่งหวะของการทำงาน

คำถามที่เคยเกิดกับตัวเองตลอดเวลาที่ผ่านมาว่า ความรู้ที่เรามีอยู่เพียงพอกับการทำงานตามบริบทของเราหรือไม่อยู่ตลอดเวลา จนต้องพาตนเองออกมาอบรมสัมมนาเรียนรู้ และแลกเปลี่ยน ต่อเมื่อเราได้รู้จักและเรียนรู้จากทุกคนในโปรแกรม นักสานพลังฯ ได้พบว่าความรู้ทั่วไปเหมือนความรู้ทั่วๆ ไปในท้องตลาด การรู้ภายในตัวตนเท่าทันความคิดจับความรู้สึก ซึ่งต้องลงแรงด้วยใจมอบใจออกมาก่อน เสมือนเป็นค่าลงทะเบียนหน่วยกิจ เราจึงจะได้ความรู้ที่นั้นอย่างกว้างขวางและมหาศาล

เราพอจะสรุปการเรียนรู้ของเราได้ว่า **“ไม่ว่าจะเรียนรู้อะไรก็ตามหากไม่เรียนรู้ตัวตน เรียนรู้เข้าสู่ภายใน ไม่เท่าทันความคิดและจับตามอารมณ์ไม่ทันการ เรียนรู้อื่นๆ ก็เป็นไปโดยเปล่าประโยชน์”** 🍀

🏠 เลขที่ 43 ม.4 ต.ชมภู อ.สารภี จ.เชียงใหม่
โทร 082 901 9781 อีเมล tatonkaow_001@hotmail.com

ช่วงหนึ่งของชีวิต
ที่ภาคภูมิใจ

“ตาย” วันเพ็ญ พรินทรากุล

ด้วยภารกิจที่ถ่วงวางทั้งเรื่องครอบครัว ชีวิตที่อยู่กับตัวเองมานานเกือบ 2 ปี ไม่อยากทำอะไร ไม่อยากไปไหน อยากอยู่เฝ้าแม่ที่ป่วยมากกว่า นนส. 57 ทำให้ได้หมูนอกจากวงของตัวเอง ทั้งวงครอบครัว วงการทำงานที่อยู่เหิง ทั้งการสนับสนุนโครงการวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนา งานสอนในมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง มาสู่แนวทาง นนส. ที่พี่พงษ์ (สุทธิพงษ์ วสุโสภภาพล) ให้โอกาสเข้าร่วมโครงการฯ ครั้งนี้ การพัฒนาศักยภาพทั้ง 3 ครั้งที่ผ่านมา (CM2 ไม่สามารถเข้าร่วมได้ ติดตามกิจการสอน จัดทำรายงานวิจัย และต้องดูแลแม่เนื่องจากคนดูแลคนเก่าลาออก) ทำให้ได้บทสรุปต่างๆ สั้นๆ ให้กับตัวเองว่า

“กระบวนการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ที่ได้รับจากครูบาอาจารย์ และเพื่อนๆ ทุกท่าน เป็นเสมือนการตอกย้ำและเพิ่มทักษะความรู้ พลังกาย พลังใจ พลังธรรม การแลกเปลี่ยนกับพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ นนส.57 เป็นเหมือนวงแลกเปลี่ยนที่ธรรมะได้จัดสรรให้มาพานพบ ไม่เคยรู้สึกเครียดและกดดันกับการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง รู้สึกสนุกมีความสุข ผ่อนคลาย สิ่งที่คุณท่านเห็นอาจเป็นคนที่ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร อยู่นิ่งๆ ไม่ชอบแสดงตัวตน เป็นผู้ฟังมากกว่าที่จะอาสาทำโน่นนี่ แต่ก็ให้ความร่วมมือกับทุกเรื่อง และก็จริงใจกับทุกคน”

รักและภาคภูมิใจกับการได้เป็น นนส.57

บันทึก...
จากยอดคดอยสู่ปลายขบวน

“พีเชียร์” วิเชียร สุวรรณามังกร

ผมลืมตาตื่นตามเวลาที่ให้สัญญากับตัวเองไว้ ก่อนผล็อยหลับไปเมื่อกลางดึก
นั่งสดับความเงียบที่แผ่อยู่ในเสียงล้อรถไฟที่บดรางเหล็กเป็นจังหวะ นึกถึงบท
สนทนา ก่อนนอนกับเพื่อนร่วมทางที่บางคนเพิ่งเดินขึ้นรถไฟเป็นครั้งแรก

บางคนเพิ่งเคยได้ลิ้มรสตุ๋นอ่อนในครั้งนี่ สำหรับผมประสบการณ์กับรถไฟไม่ค่อย
ดีนัก เพราะ 20 กว่าปีก่อน ช่วงที่ขึ้นรถไฟมักเป็นหน้าเทศกาลที่หาที่นั่งแทบไม่เจอ

หลายเดือนที่ผ่านมา ผมนึกถึงหนังสือเล่มหนึ่งของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่
เป็นเสมือนเรื่องสั้นหลายตอนบรรยายถึงชีวิตและชะตากรรมของคนหลากหลาย
ชนชั้น หลากหลายวัฒนธรรม ผ่านกาลเวลาและปมพะงันก้ำของชีวิตให้เติบโต
งอกงามตามวิถีแต่ละคน เมื่อถึงวันหนึ่งคนที่ไม่เคยรู้จักกันก็ถูกโชคชะตากำหนดให้
มาร่วมหัวจมท้ายในเรือลำเดียวกัน และกาลเวลาอันโหดร้ายก็หลอมรวมพวกเขาให้
เป็นหนึ่งเดียวกับห้วงสสาร

ผมตั้งใจไม่น้อยเมื่อได้รับคำเชิญชวนให้เข้าไปโปรแกรมพัฒนาตัวเองกับ สช. แต่เมื่อได้เข้ามาเรียนรู้ถึงทราบว่าตนเองเกือบพลาดโอกาสสำคัญของชีวิต ซึ่งหากวันนั้นผมปฏิเสธไปผมคงไม่ได้รู้จักแม่ป่าหน้อย ผู้หยั่งรู้ตัวตนจากที่ราบสูง

เดชาชายหนุ่มผู้ร่วรวมความคิดสร้างสรรค์ พ่อหลวงอนันต์ผู้ลุ่มลึกและมุ่งมั่น พี่นะ สาวบ้านนอกคอกนาตัวน้อยผู้ไม่ทอดอถอต่ออุปสรรค และหลายต่อหลายคน ที่ทำให้ผมกลายเป็นทรายเม็ดเล็กๆ บนชายหาดของอ่าวมาหยา

ขอบคุณ นนส. ทุกคนที่แบ่งปันประสบการณ์ ความคิด ความสำเร็จในพื้นที่ปฏิบัติการของชีวิต แม้ว่าค่อนทางที่ผ่านมาเราบางคนอาจเคยทำงานร่วมกัน เราบางคนอาจรู้จักกันเพียงชื่อ เราบางคนไม่รู้จักกัน แต่เมื่อวันนี้เราได้ลงเรือลำเดียวกันแล้ว เราจะนำพาเรือลำนี้ล่องผ่านคลื่นลมแรงและกระแสน้ำเชี่ยวกรากได้อย่างไร เราจะรื่นรมย์ชมวิวยามสายลมเจือยฉิวกลางสายน้ำเอื่อยไหลอย่างไร “สัมภาระ” ใต้ท้องเรือที่เรานำมาจะเดินทางสู่เป้าหมายที่รอคอยได้อย่างไร นั่นเป็นสิ่งที่ท้าทายอยู่ในเบื้องหน้าของพวกเรา และกาลเวลาจะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าเราจะไม่เดินทางไปสู่จุดสุดท้าย เจกเช่นนวนิยายของคุณชายคึกฤทธิ์เล่มนั้น

และเมื่อถึงวันนี้ วันที่ผ่านการเรียนรู้ร่วมคิดกับผองเพื่อน นนส. ผมไม่ตั้งใจเลยที่จะตอบว่า ผมคือ “นักเรียน” คนหนึ่ง ที่ยังต้องแสวงหา “ตำรา” หลากหลายชนิดที่มีอยู่ เพื่อศึกษาต่อยอดความคิดของตนเอง และคงจะเป็น “นักเรียน”

จนกว่านาวาลำนี้จะถึงฟากฝั่ง
หลายชีวิต หลากเวลา ชะตานั้น
สานสัมพันธ์ มิ่งมิตร ด้วยจิตหมาย
เป็นต้นกล้า ในปากว่าง อย่างทำทนาย
เพื่อสุดท้าย สร้างศรัทธา ประชาชน

บันทึก ณ รุ่งอรุณบนรางรถไฟสายใต้สู่เมืองนครฯ
18 กุมภาพันธ์ 2558

🏠 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต.จองคำ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
โทร 081 287 7814 อีเมล giant814@yahoo.com

ศิลปะการสานพลังของตัวตน
บนความหลากหลาย

“ครูยอด” วิสุทธิ เหล็กสมบุญรัมย์

ในแวดวงการทำงานด้วยกัน เวลาไปประชุมที่ไหน มีคนแนะนำและให้นิยามผมว่าเป็นนั่นเป็นนี่หลายอย่าง ส่วนใหญ่ว่าเป็นนักสื่อสารมวลชน บ้างก็ว่าเป็นนักพัฒนา ด้านเด็กเยาวชน บ้างก็ว่าเป็นนักวิจัย เป็นครูฝึกศิลปะป้องกันตัว ฯลฯ

มาถึงตอนนี้ ผมได้ตัวตนอีกอย่างมาเพิ่ม คือตัวตนในนามนักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมและสังคมสุขภาวะ หรือเรียกสั้นๆ ว่า “นนส.” ตัวตนในความหมายของผม ว่ากันในทางสังคมวิทยา อาจเทียบได้กับคำว่า “อัตลักษณ์” (Identity) หรือการนิยามว่าตัวเราเป็นอย่างไร ซึ่งการนิยามนี้เป็นผลมาจาก การที่สังคมมอบความหมายนี้ให้เรา แล้วเราก็เลือกที่จะรับเอาเข้ามาเป็นตัวตน หรืออัตลักษณ์ของเรา

พูดง่าย ๆ คือ ตัวตน เป็นสิ่งประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction) จะเข้าใจตัวตนของ นนส. ต้องเข้าใจตรงนี้ก่อนว่า นนส. เป็นตัวตน หรืออัตลักษณ์อีกชุดหนึ่งซึ่งสังคมสร้างขึ้น แล้วสวมลงไปในตัวคน โดยเฉพาะผู้ที่ผ่านการเข้าโปรแกรม นนส. ก็เป็นหนึ่งในหลายอัตลักษณ์ที่ผมเลือกใช้ ต้องขีดเส้นใต้คำว่า เลือก นะครับ เพราะผม รวมถึงคนส่วนใหญ่ ไม่ได้มีอัตลักษณ์เดียว

บางสถานการณ์ บางบริบท ผมเลือกใช้อัตลักษณ์ ตัวตนความเป็น นนส. เชื่อมร้อยการทำงานเชิงนโยบาย (ออกแนวสมานฉันท์) บางสถานการณ์ บางบริบท ผมใช้ตัวตนสื่อมวลชนประชาสัมพันธ์หนุนเสริมให้สังคมเกิดกระแสคล้ายตาม (ออกแนวโน้มน้ำว) บางสถานการณ์ บางบริบท ผมใช้อัตลักษณ์นักวิชาการเฝ้าปากกล้า วิพากษ์วิจารณ์มายาคติที่ครอบงำความรู้ความคิดความเชื่อในงานพัฒนา (ออกแนวปะทะ)

นับวันสังคมยิ่งทวีความหลากหลายซับซ้อน เราจะทำงานในสังคมได้ ยิ่งต้องใช้เครื่องมือหลากหลายและซับซ้อนตาม นอกจากความรู้และเครือข่ายมิตรภาพที่ได้จากโปรแกรมนี้ ผมยังรู้สึกยินดีอย่างยิ่งที่ได้ นนส.มาในฐานะที่เป็นตัวตน เป็นเครื่องมือเพิ่มเติมในการทำงานที่ช่วยให้ตนเองมีวิธีการทางสังคมที่หลากหลายเพิ่มขึ้น

สำหรับผมแล้ว ประเด็นสำคัญอาจไม่เพียงแค่ว่าเราเรียนรู้อะไรจากโปรแกรม นนส. บ้าง แต่สำคัญไม่น้อยกว่ากันคือ ในเมื่อแต่ละคน (รวมทั้งตัวผม) มีชุดตัวตนแบบต่างๆ อีกมากมาย เราจะเลือกใช้ตัวตน นนส. อย่างไร ไม่ให้ติดกับดักของตัวตนเชิงเดียว คือ สวมชุดเดียวไม่ยอมถอด แต่จะใช้ตัวตน นนส. อย่างมีศิลปะได้อย่างไรให้เกิดพลังเชื่อมกันภายในระหว่างตัวตนหรืออัตลักษณ์ชุดต่างๆ ที่ตัวเรามีอยู่ต่างหาก

การใช้ ตัวตน นนส. เพียงชุดเดียวตอบทุกโจทย์ปัญหา คงเป็นไปได้ หน้าที่อาจสร้างปัญหาผลกระทบตามมา การใช้ตัวตน นนส. เชื่อมกับตัวตนที่ซับซ้อนด้านในของคนที่เป็น นนส. อย่างมีศิลปะ มีจังหวะและสุนทรียะลงตัวสวยงาม จึงน่าจะเป็นอีก Core Module หนึ่งที่ นนส. น่าจะได้เรียนรู้เพิ่ม ซึ่งใครก็จัด Core Module นี้ให้ไม่ได้ นอกจากคนที่เป็น นนส. เอง 🌟

🏠 505 ม.12 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
โทร 086 916 9486 อีเมล yodleksombun@gmail.com

คือ ตัวตน นนส.

“ยุย” ทวีวรรณ สัมพันธสิทธิ์

เชื่อกัน ศรีธา นำสู่การปฏิบัติในพื้นที่ทำงาน

- สรรพสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
 - การเรียนรู้ตลอดชีวิต (ความเห็น-ความรู้-ปัญญา) ตามแนวคิด นพ.ประเวศ วะสี
 - การทำงานเป็นทีม / เครือข่าย
 - การคิดบวก ชีวิต: สรรพสิ่งเหมือนเหรียญสองด้าน
 - หัวใจการพัฒนาที่ยั่งยืน คือการพัฒนา “คน” / เชื่อกันในศักยภาพ ความเท่าเทียม
 - การพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง : ผลลัพธ์ของการหนุนเสริมชุมชนเข้มแข็ง
การสร้าง/พัฒนาคน หรือ พุทธ : ผู้ตื่น ผู้รู้ ผู้เบิกบาน
การสร้างความรู้: ธรรมมะ - สถานการณ์ รากเหง้า เป้าหมาย วิธีการสู่เป้าหมาย
- การจัดการความรู้
- การสร้างกลุ่ม องค์กร สังคม : การเปลี่ยนแปลงในชุมชนท้องถิ่น

แผนชีวิต ปัจจุบัน :

ยึดแผนสุขภาพตนเอง ควบคุมงานจิตอาสา หนุนเสริมชุมชนเข้มแข็ง

งานจิตอาสา หนุนเสริมชุมชนเข้มแข็ง ตามวาระและโอกาสที่ไม่เบียดเบียนตนเอง
ทำแล้วมีความสุข ทำสิ่งที่เราสามารถจัดการได้ ตามจังหวะรุก/รับ/ถอย บทบาท คือ

- สถานพลัง หนุนเสริมชุมชนเข้มแข็ง/ทำงานร่วมกับเครือข่ายพหุภาคีใน/นอกพื้นที่
เพื่อหนุนเสริมกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมสู่
สังคมสุขภาวะ

- เป็นผู้เชื่อมประสานให้เกิดการเรียนรู้ (Facilitator) /เชื่อมประสานให้เกิด
การเปลี่ยนแปลง (Catalyst) เชื่อมให้เกิดเครือข่าย (Network) ใช้วิธีการแบบองค์รวม
ทำงานร่วมกับกลุ่มองค์กรหลายระดับในลักษณะการประสานพลัง (Synergy) 🌐

บทสรุปเส้นทางนักสานพลัง

“ออสหละปุ่น” นฤเทพ พรหมเทศน์

ขอบคุณโอกาสและโชคชะตา ที่นำพาให้ผมได้เดินทาง เรียนรู้เรื่องราวดีๆ ที่น้อยคนนักจะมีโอกาสได้สัมผัสตลอดช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวหล่อหลอมให้ผม เป็นผม เช่นทุกวันนี้

หลังจากปิดโปรแกรมนักสานพลังในทุก CM (core module) ผมจะใช้เวลาช่วงก่อนขึ้นเครื่อง หรือหลังจากที่เดินทางกลับแล้วไม่นาน สรุปสิ่งที่เกิดขึ้น ตลอดระยะเวลาการเดินทาง ทำให้เกิดบันทึกสาธารณะ บันทึกการเดินทาง หรืองานเขียนที่ได้รับอิทธิพลจากที่ใด (วิสุทธิ บุญญะโสภิต) พี่ชายผู้ให้กำเนิดแรงบันดาลใจด้านการเขียน จากมวยวัดเป็น มวยเวที แม้จะยังไม่ไปถึงลุ่มพินี แต่ก็ขึ้นตีแบบครบยกได้หลายครั้ง

เมื่อลองทบทวนดูว่า แต่ละครั้งที่เดินทางได้อะไร คงตอบยากครับ เพราะแต่ละครั้งจะได้สิ่งที่คล้ายกัน แต่มีพัฒนาการที่ต่างกัน ในครั้งแรก (CM 1) ผมได้ความหวังที่จะกลับไปสร้างตำนาน สร้างชื่อเสียงที่บ้านเกิด ทั้งเพื่อตอบสนองใจที่อยากเป็นที่จดจำในสังคมลำพูน และทั้งอยากสร้างประโยชน์ต่อบ้านเกิด โดยพยายามลงลึกและค้นหาตัวเองให้หนักมากขึ้น โดยอาศัยระยะเวลาการทำงานครบ 10 ปี นับตั้งแต่ 2546 ที่ผมเริ่มทำงานจากกรมการออมทรัพย์ กรมการชุมชน เป็นกรมการหมู่บ้าน

เจ้าหน้าที่เทศบาล วิทยากรท้องถิ่น ครูผู้ช่วย ประธานชุมชน และได้ทำงานที่หลากหลาย ทั้งบทบาทราชการ พ่อค้า และประชาสังคม แต่กระนั้น ช่วงที่วันเวียนกว่า 10 ปี ก็เสมือนการท่องเที่ยว เพื่อค้นหาสุดยอดวิชา ซึ่งท้ายที่สุดก็เหมือนหนังสือที่ว่า สุดยอดวิชา อยู่ใน "ใจ" ของเรานี่เอง

ระหว่างทาง CM 1 ผมได้พบกับอาจารย์ชัยวัฒน์ เรียนรู้การฟังอย่างตั้งใจ การใช้สุนทรียสนทนาเพื่อการพัฒนาตนเอง ได้เดินทางมากรุงเทพฯ บ่อยมาก บินบ่อย จนเบื่อ และแทบไม่น่าเชื่อว่าครั้งหนึ่งในชีวิตจะได้ทำแบบนี้ ใน CM2 เราได้ท่องเที่ยวในเมืองที่ไม่คุ้นเคย รู้จักเขาไม่ว่า จ.ปราจีนบุรี พื้นที่อันตราย (สำหรับผม) คิดๆ ไปเหมือนหนังสือความขบถที่ยังมีกลิ่นอายการใช้กำลังเพื่อต่อสู้ ต่อต้าน ช่มชู้ญ เพื่อแย่งมวลชน ทำให้เห็นถึงความลำบากของพี่น้องต่างจังหวัด บริบทที่หลากหลาย เห็นระบบการอภิบาลโดยรัฐที่นับวันยิ่งล้มเหลวและรวันล่มสลาย รัฐเองก็เข้าใจตัวตน และพยายามที่จะปรับอยู่ แต่จะทันหรือไม่นั้นคงต้องให้การภาวนาเลยกระมัง โชคดีที่ช่วงพักก่อนแวะไปที่ตลาดโรงเกลือ ได้มีโอกาสคุยเล่น เกี่ยวกับพี่ๆ ทำให้ความเป็นที่เป็นพี่น้อง แน่นเหนียวขึ้นมากสำหรับการพบกันในที่มั่นนักสานพลัง

CM3 เป็นการนั่งจับเจ้าข้างแม่น้ำท่าจีน เสมือนถูกขังให้ค้นหาเป้าหมายของตน ผลักดันเป้าหมายของเพื่อน ของพื้นที่ ซึ่งเรียกว่าจังหวัด ในสภาวะที่มีปัจจัยภายนอกเข้ามา เช่น สปช. เขตสุขภาพ หรือสถานการณ์บ้านเมืองที่กำลังร้อนแรง ซึ่งสิ่งที่ไม่ได้อาจจะไม่ตรงตามเนื้อหาหนักคือ การใช้ประโยชน์จากตัวตน

หลังจากจบ CM3 นี้ผมรู้สึกตระหนกมากที่สุดว่า ผมควรเป็นผมที่ดีที่สุด มีความท้าทายมากมายที่เข้ามา มีหลายเรื่องที่ทำให้ผมได้ค้นหาตัวตนมากขึ้น Strange Finder เป็นหนังสือที่ผมไม่เคยเรียกว่าอ่านจบนัก แต่เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้ผมเชื่อว่าผมมีบางอย่างที่ต้องปรับและมีจุดแข็งอยู่ ซึ่งพอดูแล้วก็เห็นทั้งประโยชน์และปัญหา แต่เหนือสิ่งอื่นใด ผมมั่นใจในตัวเองมากขึ้น ชัดเจนมากขึ้น และอาจ "ขบถมากขึ้น"

ในช่วงงานสมัชชาชาติเป็น CM Extra เป็นช่วงเวลาที่ผมสนุกน้อยที่สุด เพราะผมมีภาระหน้าที่อื่นไม่ถนัด การทำงานร่วมกับผู้คน ดูเป็นเรื่องท้าทาย ยากลำบากใจที่สุด การกัลลหาไม่ร่วม การกัลลวงไม่สำเร็จ จึงเป็นสิ่งที่กังวลเสมอ และสิ่งสำคัญคือความกลัวสิ่งสมบูรณ์แบบ ในปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้(คน) คือสิ่งหนึ่งที่ผมกลัวที่สุด ความกริ่งเกรงนั้นพาให้ผมสนุกน้อยลง เครียดมากขึ้น และในทางกลับกันทำให้ผม

ลงลึกถึงการต้องมุ่งสู่ตัวตนให้มากขึ้น การเชื่อมั่นในตนเองอย่างถึงที่สุดที่เราเหมาะ กับอะไรหรือไม่เหมาะกับอะไร (ในขณะนี้) ตลอดจนความเป็นตัวตน Ego เริ่มเกิดขึ้น ณ ขณะนั้นอย่างชัดเจนที่สุด หากผมยอมที่จะโอนอ่อน ตามลมเสมอ ผมคงเป็นเพียง ไม้ที่ล้มล้ม หากจำต้องหักบ้าง ผมก็อาจเป็นไม้ใหญ่ที่แข็งแรงในอนาคต

ความเป็นตัวตนหรือความชัดเจนที่เกิดขึ้น ทำให้ผมเชื่อมั่นในทักษะต่างๆ ที่ วิเคราะห์ และนำไปสู่ความล้มเหลวใน CM4 ถึงแม้ CM นี้จะมีความสนุกอยู่ แต่บางครั้ง ผมก็ไม่ได้สนุกกับมันนัก แต่เพราะตลอดเวลาที่ได้เรียนรู้ ปรับตัว ทำให้บางครั้งผม ยอมโอนอ่อน บางคราวผมต้องแข็งขึ้น และผมก็ได้ในสิ่งที่พึงใจ เช่น การได้เดินออก นอกเส้นทางบ้าง การไปในที่ไมคุ้นเคยบ้าง เพื่อให้ตัวเองได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ

ท้ายที่สุด ถามว่า ผมได้อะไรจากการเดินทาง 4 ครั้งนี้ คงเป็นการซ้ำเสริมตัวตน ให้ชัดเจน แข็งแกร่ง และลุ่มลึก ลงลึกมากขึ้น แต่ผลที่พลอยได้แบบไม่น่าเชื่อคือ การ “ฟัง” มากขึ้น เข้าใจสรรพสิ่งมากขึ้น

ขากลับจากการเดินทางครั้งสุดท้าย CM4 เป็นการเดินทางที่ลุ่มลึกถึง แต่ผมก็ เชื่อมั่นว่าเวลาจะพาให้เรามาชพบกันอีกครั้งในโค้งสุดท้าย ณ ตอนเมือง ผมได้พูดคุย กับ ป้าหนอย เรียนรู้เข้าใจการฟังเสียงหัวใจตนเองมากขึ้น สื่อสารอย่างมีพลังสร้าง สรรค์ และเป็นประโยชน์ขั้นสูงสุด ดูจากรเรียนรู้ท่าไม้ตาย เพื่อเรียกใช้ในห้วงเวลา ที่เหมาะสม “เอนหลังฟัง ศิลปะการฟังอย่างลึกซึ้ง : ภัณฑ ภารตาม” จากสวนเงินมีมา น่าจะเป็นหนังสือเล่มที่สองที่ผมอ่านจบแบบติดใจ (เล่มแรกกุศโลบาย : หลวงวิจิตร วาทการ) ยิ่งพาให้ผมเข้าใจ แม้อ่านน้อยลึกซึ้ง และเสมือนได้เรียนรู้กระบวนการทาง สังคมอย่างลงลึก และคงต้องกลับไปฟังพี่ๆ น้องในลำพูน อย่างลึกซึ้งขึ้น

ที่ผ่านมา ผมอาจฟังและคิด ฟังแต่ใช้สมองที่จะฟัง ไม่ฟังอย่างเข้าใจฟัง สมัชชา สุขภาพลำพูน ในปีแรกที่ผมร่วมกระบวนการพาให้ผมได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย มีคนเคยเปรียบเปรยว่าปีแรกเหมือนการเอาเรือลงน้ำ ไม่ลุ่มก็ตีแล้ว ฟังแล้วก็พอให้ เกิดกำลังใจดีมาก แม้อำพูนจะเดินทางกระบวนการนี้มากกว่า 14 ปี ตั้งแต่การรณรงค์ บัตร สปร.หลักประกัน จนมาถึงเรื่อง สปรส. และมาสู่ สข. การมี พรบ.สุขภาพ แต่ การขึ้นของกระบวนการสมัชชาแบบเต็มรูปแบบในปีแรกนี้ พาให้เห็นทุกขั้นตอนของการ ทำงานสมัชชาในยุคล่าสุด แม้ผลที่เกิดขึ้นจะไม่ตรงใจผมนัก ที่เน้นหรือยึดว่าต้อง เหมือนสมัชชาชาติ มีป้าย แก้ว อี้ กรรมการ แต่นั่นไม่ใช่สาระ หัวใจของมันคือ “ความ

เป็นเจ้าของ” สิ่งนี้คือสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดที่ผมได้พบเจอภายหลัง การทำให้ผู้คนเป็น
เจ้าของเครื่องมือนี้คือสิ่งวิเศษที่สุด ผู้ประสานงาน (ผม) เป็นเพียงเด็กคนหนึ่งที่เคย
มาช่วยจัดโต๊ะจัดเก้าอี้ เสิร์ฟน้ำ ชงนม ผมว่านี่คือที่สุดของความสุข เพราะตั้งแต่ผม
เข้าร่วมการประชาสังคัม ผมเฝ้าฝันว่าอยากให้พี่ๆ น้องๆ รักกัน เข้าใจกัน กระบวนการ
สมัชชานี้แหละเป็นเครื่องมืออันเป็นเลิศที่ผลักดันเจตนานี้ไปสู่เป้าหมายแล้ว

ท้ายที่สุด (ถึงวรรคนี้ผมชักเกรงๆ) ความเป็นขบถในตัวตนก็เกิดขึ้น หลังจากวาง
เป้าหมายเพื่อสร้างตำนาน การเกิดขึ้นใหม่ในพื้นที่เดิม (ลำพูน) ก็เกิดขึ้นในตัวผม
ผมเริ่มวิเคราะห์ตนเองและวางแผนเพื่อพัฒนาให้เราไปสู่เป้าหมาย ปัญหาสำคัญ
อย่างหนึ่งคือความมั่นคงในชีวิตที่ยังไม่พร้อม กระบวนการตอกเสาเข็มจึงเริ่มต้น
การรื้อหรือโครงสร้างชีวิตเดิมทำให้หลายสิ่งชะลอลงไป การหยุดเพื่อพักจึงเริ่มต้นขึ้น
การศึกษา ครอบครัวยุวมชน สิ่งเล็กใกล้ตัวถูกจัดความสัมพันธ์ใหม่ ซึ่งดูแล้วผมยังไม่
ทันได้ใช้ทุน สข. เลย ที่ส่งไปศึกษาเรียนรู้ แต่กลับมามลัคน์ตัวตนให้อยู่ได้ก่อน
(รู้สึกแย่นิดๆ)

แต่กระนั้น ผมก็ยังเชื่อว่าวิญญูณแห่งการเป็นนักพัฒนามั่นคงอยู่ในตัวตน เพียง
รูปแบบที่เราจะเลือกเดินจะเป็นแบบไหน อยู่ในบทบาทใด และมีจิตใจที่วางได้สูง
เพียงใดเท่านั้น ตอนนั้นผมมุ่งทำงานด้านเกษตรอยู่ครับ เพราะเชื่อว่าภาคธุรกิจจะพา
ให้เราเย็นได้ด้วยลำแข้งของตัวเอง เมื่อเราเย็นได้ เราเดินไป เมื่อนั้นเราจะพาผู้คนเดิน
ตามเราได้ ยามว่างผมจะผันตัวเองเป็น ครูสอนยุทธศิลป์ เจิง ศิลปะยุทธทางเหนือ
ที่ยังคงต้องใช้เวลาในการพัฒนาตัวตน และเมื่อทุกสิ่งค่อยคลาย ค่อยดีขึ้น ข้าที่สาม
การสร้าง สังคมสุขภาวะ ขานี้ก็จะลงน้ำหนักให้มากขึ้นอีกครั้ง ☺

236 ม.8 ต.อุโมงค์ อ.เมือง จ.ลำพูน

โทร 081 992 6916 อีเมล naiaos84@gmail.com

ตกผลึก “กำกืด”

“หมู” ธวัชชัย กันทะวันนา

น.น.ส. หรือ นักสถานพลัง คำๆ นี้ไม่เคยได้ยิน ไม่เคยรู้ว่ามี และมีความหมายอย่างไร? หลังจากได้ถูกทาบถามจากทีมสมัชชาสุขภาพจังหวัดลำพูนว่าให้เข้าร่วมอบรม เป็นนักสถานพลัง ด้วยความอยากรู้อย่างมันคืออะไร แต่ติดขัดในใจ คิดหนักอยู่ว่าต้องไปอบรมเรียนรู้หลายๆ ครั้ง จะไปได้ครบหรือไม่ ทำให้นึกถึงเพื่อนรุ่นน้องที่เคยพูดให้ผมได้คิดก่อนไปเรียนต่อปริญญาโทว่า “ถ้ามีใจที่จะเรียนรู้ แนวทางและวิธีการ จะตามมาเอง”

และแล้วก็หมุนเวียนชีวิตของตัวเองเข้ามาเรียนรู้กันได้ขั้นแรกใน CM1 ณ โรงแรมอมารี ดอนเมืองแอร์พอร์ต กทม. จนถึงบันไดขั้นสุดท้าย CM4 ณ นครศรีธรรมราช และกระบี่ จนครบทุก Core Module ไม่ขาดเลย จบหลักสูตรจนได้ และถ้าจะถามว่า ได้มาเรียนรู้แล้วได้อะไรบ้างนี่ตัวเรา... เฮอะละสิ!! ได้เรียนกับได้รู้ นี่สิสำคัญ คงต้องอาศัยวิชาที่ดร.โส (ขออนุญาตอ้างอิงบุคคลผู้อาวุโสใน น.น.ส.57) ที่ได้ถ่ายทอดวิชา ถอดบทเรียนแบบง่ายๆ ว่าถ้าจะถอดบทเรียนอะไรให้นึกถึง 3 หัวข้อใหญ่ๆ คือ 1) ได้เห็นและเรียนรู้อะไรบ้าง? 2) เห็นแล้วคิดอย่างไร? 3) ถ้าจะเอามาใช้กับตัวเอง จะปรับใช้อย่างไร? สามคำถามง่ายๆ แต่เวลากัดเอาสิ่งที่ได้เรียนและได้รู้ออกมา แล้วคิดไม่ออกอะ...อาจารย์!!

มาเริ่มต้นเอาข้อแรกก่อน ได้เห็นและเรียนรู้อะไรบ้าง ? อืม!! ได้รู้จักและเข้าใจ คนทำงานหรือท่าน เทพ (อ.สุทธิพงษ์ ตั้งชื่อไว้) หรือ จอมยุทธ์” ของแต่ละสำนัก ทุกแห่งทั่วประเทศไทย รู้จักกันและกันผ่านกิจกรรม “Life Review ...ย้อนคิด ชีวิตและงาน” และกิจกรรมกลุ่มที่หลากหลาย ซึ่งมาจากการออกแบบการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมอบรม.. ได้เรียนรู้หลักการในเชิงวิชาการ ไม่ว่าจะเครื่องมือของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กระบวนการขั้นตอนการจัดประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ทฤษฎี Systems Thinking ทฤษฎี 5 ตัวจิต ทฤษฎีหมวก 6 ใบ ในลักษณะ World Café “คุยกันให้สนุก คิดให้รอบด้าน ได้เห็นแบบอย่างของ “พื้ณะ” ที่มีความมุ่งมั่นทำงานไม่เฉพาะงานด้านสาธารณสุขอย่างเดียว เป็น “นักพัฒนา” ที่มีอุดมการณ์แน่วแน่ สร้างพื้นที่โดยรอบบ้านให้เป็นศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างลงตัว สัมผัสได้ว่าเป็นดินแดนถิ่นอีสานที่แท้จริง.. และในครั้งนี้อะไรได้เห็นรูปธรรมเชิงพื้นที่ที่ได้นำเอาเครื่องมือตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ไปใช้แก้ไขปัญหาหรือในเชิงของการพัฒนาในพื้นที่ ณ บ้านคลองอาราง ตำบลบ้านแก้ง จังหวัดสระแก้ว และตำบลเขาไม้แก้ว จังหวัดปราจีนบุรี และที่ชุมชนอ่าวท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญแห่งหนึ่ง จนได้รับการขนานนามว่า “อ่าวทองคำ” ... ได้ลงพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านสี่แยกสวนป่า : ซึ่ง ณ พื้นที่แห่งนี้ได้ปรับแต่งพื้นที่บริเวณโดยรอบสถานบริการให้ อสม. ได้เรียนรู้ผ่าน “ตำราธรรมชาติ” ...ได้รู้จักและประทับใจ “หมอวัฒน์” หรือ ธีรวัฒน์ แดงกะเปา ผอ.รพ.สต. บ้านสี่แยกสวนป่า เป็นหมออนามัยนักพัฒนามีอุดมการณ์การทำงานอย่างแรงกล้า สานพลังคนในชุมชนทุกภาคส่วนมาร่วมกันทำงานโดยไม่ยึดติดกับกรอบของคำว่าสุขภาพคือการเจ็บไข้ได้ป่วย สามารถบูรณาการงานได้อย่างลงตัว ซึ่งหมออนามัยท่านนี้มีผลงานพัฒนาชุมชนมากมายจนได้รับรางวัล “คนค้นคน อออร์ด” ประเภท “คนนอกกรอบ” ในปี พ.ศ.2556 และนำเลิศ : คุณเลิศ กุญชรินทร์ ประธาน อสม. ผู้เป็น อสม. รุ่นแรกในพื้นที่ เป็นแกนนำสำคัญที่มีบทบาทมาก ซึ่งบุคคลทั้งสองท่านให้ความสำคัญกับการ “สร้างคน” บวกกับการ “สานพลัง” ให้ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. โดยเฉพาะให้ อสม.ทุกคนได้เปิดโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเอง เต็มเต็มองค์ความรู้เพื่อให้คนในชุมชนได้รับบริการทางด้านสาธารณสุขและด้านอื่นๆ

อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งได้ลิ้มชิมรส “เมนูอาหารพื้นบ้านของแต่ละหมู่บ้าน
ที่มาแบบผูกปิ่นโตและแฝงไปด้วยคุณค่า ความหมาย เพราะไม่ใช่แค่อาหารเท่านั้น
แต่ได้นำใจของคนพื้นที่เข้าไปด้วย” รวมทั้งได้ของฝากเป็น “เมล็ดพันธุ์สุขภาพ” ที่เอา
ไปปลูกเพื่อกินและแบ่งปัน จะได้ใจ ได้ความร่วมมือและความผูกพันตามมา รวมทั้ง
ทั้งได้ดื่มด่ำบรรยากาศพื้นที่อีสาน (ดินแดนมนต์ขลังแห่งอารยธรรม) และพื้นที่ภาค
ใต้ (ทะเลก็มีชีวิต...ทะเลก็คือหัวใจ...การเดินทางสู่ภาคใต้ที่ได้อรรถรสของการใช้
ชีวิตบนรถไฟไทยที่มีผู้คนหลากหลาย การบริการ โดยเฉพาะตัวรถไฟที่มีเอกลักษณ์
เฉพาะ ^Thailand Only^ ถ้าอยากรู้จักต้องลองไปนั่งเองครับ...) ที่สำคัญที่สุดคือ
ได้รับเกียรติจากเพื่อนผองน้องพี่ นนส. 57 เป็นตัวแทนในการเปิดตัว นนส. ในการ
ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 7 ได้ทำความรู้จักว่า นนส.คือใคร? และพวกเขา
เหล่านั้นทำหน้าที่อะไร ซึ่งสามารถสรุปเป็นข้อความสั้นๆ ได้ว่า “นักสานพลัง ช่าง
เชื่อมทางสังคม มุ่งสู่สังคมสุขภาพะ” อะไรประมาณนั้น !!! ..

มาถึงข้อที่สอง...เห็นแล้วคิดอย่างไร? เอาเรื่องเพื่อนร่วม นนส.57 ก่อน เรื่องนี้
ให้ได้คิดถึงคำพูดที่กล่าวไว้ว่า “ฝนตกชุกหมูไหล คนอะไรๆ มาพบกัน” คนที่มีแนว
ความคิด มีอุดมการณ์ในการทำงานเชิงพื้นที่ของตัวเอง เข่าว่ากันว่า “การเรียนรู้ที่ดี
ที่สุดคือการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานของคนอื่น” ได้เห็นมุมมองในเรื่อง
เดียวกันและต่างคนต่างความคิดจนสุดท้ายทุกคนได้สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้
ร่วมกันแบบเห็นพ้องต้องกัน ...ในด้านของวิชาการ ไม่ว่าจะทฤษฎีหรือเครื่องมืออะไร
ของ สช.ที่ได้เรียนรู้จะไปลงตัวที่ความคิดรวบยอดว่าจะเลือกอะไรที่ “ใช่” “ชอบ” ให้
เหมาะสมกับประเด็น พื้นที่และสถานการณ์ ...ส่วนการลงพื้นที่ของการเรียนรู้กรณี
ศึกษา ให้แง่คิดว่าจุดเริ่มต้นที่เหมือนกันคือมีประเด็นปัญหาและต้องการแสวงหา
ทางออกเพื่อการแก้ไขโดยใช้พลังมวลชนในพื้นที่เป็นจุดคานงัดยกระดับเป็น “ปัญหา
ร่วมของคนทุกคน” และตรงนี้เอง เครื่องมือของ สช.ได้เข้าไปช่วยตอบโจทย์ปัญหา
และความต้องการของคนในชุมชน ช่วยเรียบเรียงข้อมูล เรียบเรียงความคิด เพราะ
ทุกเรื่องที่คนในพื้นที่คิดล้วนเป็นสิ่งที่สำคัญ นำมาบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อ
นำข้อมูลเหล่านั้นไปสู่วิวทัศน์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและทุกภาคส่วนได้รับผล
ประโยชน์อย่างลงตัว (win-win-win) สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาการที่ได้ร่ำเรียนมา

คือ “การจัดการกันเองร่วมกัน” “การเป็นหุ้นส่วนทางสังคม” หรือ “การอภิบาลแบบเครือข่าย” เกิดกลไก การจัดการ กระบวนการ เกิดผลลัพธ์ เกิบบงานเดิม เกิดงานใหม่ หมุนเวียนไปเรื่อยๆ ไม่รู้จบ...

**“สร้างคุณค่าในตัวเอง
สื่อสารทางสังคม**

**สร้างความสำเร็จ
ติดตามประเมินผล”**

และข้อที่สามข้อสุดท้าย ถ้าจะเอามาใช้กับตัวเองจะปรับใช้อย่างไร?... ฟังแล้วดูง่าย แต่บันไดขั้นแรกนั้นคือ ความท้าทายด้วย “ใจ” ของนักสานพลังว่าจะ “กล้า” พอที่จะออกไปทำงานด้วยใจที่รักแท้ และมองคุณค่าของความสามารถคนในชุมชนผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื่อมโยงคน เชื่อมโยงข้อมูล เชื่อมโยงชุมชน ใช้การตลาดเชิงสังคม บวกกับการมองคุณค่าและความหมายของการทำงานพัฒนาชุมชน โดยมีเครื่องมือสมัชชาสุขภาพ ธรรมนูญสุขภาพและการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ เป็นหัวใจของการทำงาน อีกทั้งต้องนำเครื่องมือเหล่านี้ไปประกอบเครื่องการทำงานร่วมกับเครื่องมืออื่นๆ จากหลากหลายสำนัก ให้เหมาะสมสอดคล้องกับจังหวะเวลาและบริบทของชุมชน ... ก้าวต่อไปคงจะเป็นความท้าทายของตนเองที่จะได้นำองค์ความรู้ทั้งในเชิงวิชาการ ทั้งผ่านการเรียนรู้ประสบการณ์ของคนทำงานเชิงพื้นที่ และการแบ่งปันจากผองเพื่อนพี่น้องร่วมรุ่น นนส.57 รวบรวมยุทธศิลป์ดังกล่าวมาทำหน้าที่เป็น “นักสานพลัง ช่างเชื่อมทางสังคม มุ่งสู่สังคมสุขภาวะ” ให้ดีที่ติดตามกำลังและความสามารถ

ขอปิดท้ายด้วยบทเพลง “อิฐก้อนหนึ่ง” จากปลายปากกาของ ประภาส ชลศรานนท์ ในการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 7...

“ให้ลมมันแรงร้อนเพียงใด ให้มีฝนมากมาย แดดก็ร้อนเผาแทบตาย ...อย่าไปยอมแพ้ อย่ายอมให้ลมพัดเราไป อย่ายอมเพราะความง่าย หืดเย็นสู้ด้วยใจ ด้วยใจที่ร่วมกัน...อิฐหมื่นแสนที่ถูกวางอย่างสร้างสรรค์ อัจฉรย์จึงบันดาลขึ้นตรงหน้า...”

เพราะเราเชื่อมั่นว่า นนส.จะเป็นอีกเครื่องมือหรือกลไกหนึ่งที่จะทำหน้าที่สานพลังทางสังคมในการพัฒนาอย่างเข้มแข็งต่อไปในอนาคต 🍎

🏠 สำนักงานเทศบาลตำบลริมปิง ต.ริมปิง อ.เมือง จ.ลำพูน
โทร 089 854 4779 อีเมล thawat051@hotmail.com

บันทึกการเดินทาง...
ก่อนมาเป็นนักสานพลัง

“กบ” วิรัช มั่นในบุญธรรม

การเดินทางเพื่อค้นหาความหมายของการเริ่มต้น...สร้างสังคมสุขภาวะ ผมมีมุมมองจากการเป็นนักศึกษาศึกษาที่ทำงานด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่ตอบไม่ได้ว่าทำไปแล้วได้อะไร ทำอย่างไรจะให้คนเราสุขภาพดี ไม่ป่วย ไม่เจ็บ ไม่จน ทำให้เรามองว่าที่ผ่านมาเรามองไปที่การแก้ปัญหาที่ตัว “โรค” และพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรค นั่นคือเรายังมองมุมแคบๆ ยึดติดกับเรื่องเดิม ทฤษฎีเดิม ทำงานแบบเดิมๆ เมื่อเจอกับเพื่อนๆ ในวิชาชีพอื่นๆ กระทบวงอื่นๆ ทำให้เราต้องย้อนกลับมาทบทวนตัวเอง เฮ้ย! มันไม่ใช่ เราต้องก้าวข้ามตัว “โรค” มองทะลุไปที่ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรค คำถาม คือ ทำไมไม่มีผู้ป่วยอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นทุกวัน เราเห็นปัจจัยเสี่ยงเรื่องเหล้า เรื่องหมวกกันน็อค โรคเบาหวาน ความดัน โรคหัวใจ เราเห็นปัจจัยเสี่ยงอาหาร การออกกำลังกาย นุหรี สิ่งแรกที่เราคิดคือ เราจะทำอย่างไร เพราะมองแล้วปัญหาเหล่านี้มันไม่ใช่เราเป็นพระเอกคนเดียว เราต้องมีเพื่อน

ต่างวิชาชีพ ต่างกระทรวงมาร่วมทำงาน เป็นจุดเปลี่ยนที่เราเริ่มบอกกับตัวเอง บอก
น้องๆ ในทีมงานว่าเราต้องทำเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ และหนึ่งในกฎบัตรออก
ตาวา นั่นคือ “การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ”

การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เอ๊ะ! แล้วใครทำบ้างละ การแสวงหา
คำตอบ จึงเจอกับกับดักคำว่า “สมัชชาสุขภาพ” เป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางเพื่อ
แสวงหาคำตอบ ต้องค้นหาต่อ เจอกับกัลยาณมิตร เจอกับอาจารย์หลายท่านช่วย
แนะนำ ทำให้เรามองเห็นเส้นทางที่จะก้าวเดินต่อไป แม้จะเข้าใจยาก แต่มีแหล่ง
เรียนรู้มากมาย จนหลวมตัวก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการก่อรูป “สมัชชาสุขภาพ
จังหวัด” หรือ “คจสจ. ขอนแก่น” สู่อำนาจก่อเกิด “สมัชชาสุขภาพโรงพยาบาลขอนแก่น”
ที่เป็นโจทย์ท้าทายที่ทีมงานเรา

พื้นฐานที่ทำให้เราก้าวต่ออย่างมั่นใจ พร้อมทั้งจะเข้าสู่การเป็นนักสานพลัง นั่น
คือภูมิรู้และตัวตนที่เราเป็นวิทยากรมืออาชีพด้าน “Dialogue” แก่องค์กรต่างๆ มาก
มาย ทำให้เราเห็นมุมมองและประสบการณ์ดีๆ พร้อมจะเปิดใจรับรู้สิ่งดีๆ เข้ามา เรา
เป็นนักพฤติกรรมศาสตร์ที่มองเห็นความเชื่อมโยงของปัจจัยเสี่ยงของพฤติกรรมที่เป็น
ตัวกำหนดโรค เราเป็นนักประสานและนักจัดการซึ่งเป็นหนึ่งใน 5 ตัวชี้วัด

นับจากวันนั้น เริ่มเข้าสู่ Core Module 1-4 ถึงวันนี้ หล่อหลอมเราให้รู้จักนำพลัง
ที่รับจากการอบรม พลังจากเพื่อนๆ นักสานพลัง พลังจากคนเก่งๆ ที่เราทำงานด้วย
สู่การมองเห็นพลังของคนรอบข้าง พลังของสหวิชาชีพ พลังชุมชน สืบทอดพลังเหล่านี้
นั้นให้เป็นพลังอย่างมีทิศทาง พลังที่ไร้ขีดจำกัด พลังที่จะสร้างสังคมสุขภาพะ 🌱

🏠 กลุ่มงานสร้างเสริมสุขภาพ โรงพยาบาลขอนแก่น ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.ขอนแก่น โทร 089 620 1654 อีเมล mkob09@gmail.com

จังหวัด นครศรีธรรมราช
นักศึกษานักเรียน

"ศักดิ์" คงศักดิ์ สวัสดิ์ดีภาพ

หลังโดนตามงานทางไลน์จากเพื่อนรัก "ฉิม" คนจิตอาสาหัวใจสาธารณะจอมขยัน ผมก็ยังมองหาคำตอบและตัวตนยังไม่เจอ อ้าว!..แล้วผมจะเอาอะไรไปสกัดเป็นตัวตนล่ะที่นี่

ก็ทราบครับ ว่าเรามีข้อตกลงร่วมกันว่าในการจบโปรแกรม นนส. นั้น จะต้องมียางส่ง 3 ชิ้น ที่เป็นงานเดี่ยวคือ 1.สรุปการเรียนรู้ 2.สรุปสาระหนังสือที่อ่าน และ 3.สกัดความรู้ที่สำคัญ ซึ่งเป็นงานกลุ่ม แฮ่...แฮ่...ต้องขอสารภาพโดยละม่อมซึ่งไม่ใช่ตัวตนผมละครับ ว่าเออ!..สาระความรู้ที่มีมันยังกระจัดกระจาย โคจรรอบๆ ตัวอยู่ครับ แล้วยิ่งสาระจากหนังสือที่อ่านยิ่งไปกันใหญ่ ตัวอย่างหนังสือที่แนะนำให้อ่านเสริมก็ได้อ่านอยู่สามเล่มแบบผ่านๆ มีชุดประธานน้ำและผีเสื้อ อ่านตั้งแต่เมื่อครั้งตีพิมพ์ในมติชนสุดสัปดาห์ จนเดี๋ยวนี้เลิกอ่านมติชนสุดสัปดาห์มาจะสิบปีแล้วครับ อีกเล่มคือสองนัคราประชาธิปไตย ก็อ่านตั้งแต่ปี 2549 ซึ่งอยู่ในช่วงรัฐประหารครั้งก่อน ตอนนั้นกำลังเรียนปริญญาโทรัฐศาสตร์ แล้วอาจารย์ก็แนะนำแกมบังคับ

ให้อ่าน ไม่ยั้งนัยากครับที่จะอ่าน จบจนมาถึงบูรพาภิวัฒน์ เล่มนี้ที่ต้องอ่านก็ด้วยความเกรงใจที่สัมผัสหรือจนกระทั่งก็ที่แกล่เล่นหนังสือมาส่งถึงมือแถมลดแลกแจกสะบัดอีกนี่ครับ แต่ก็ขอขอบคุณผู้ใช้หัวใจบังคับเป็นอย่างสูง ที่ทำให้ผมได้ สัมผัสแง่คิดความรู้หลากหลายจากบรรณพิภพเหล่านั้น และหลายแง่มุม หลายเรื่องราว ก็เป็นอะไรที่ชวนดูใจคิด ชวนติดตามและชวนให้เกิดมโนทัศน์ แต่.. อะ แอ้ม จะยังงี้ก็ตามผมขออนุญาตสรุปสองชิ้นงานของพี่สัมผัสมาไว้ในงานชิ้นนี้นะครับ การสกัดตัวตนคน นนส. ฝอยเหล็ก เอ็ม...ขอความกรุณาอย่านำไฟเข้าใกล้ นะครับ

เมื่อสักครู่นี้ ฉิมเพื่อนรัก ก็โทรมาตามต้นฉบับอีกแล้วครับ แอ้ม..พูดก็ยังนึกเขียนใหญ่เลยครับ เพื่อนฉิมยังมีการหนีบแนมแบบอ่อนๆ อีกว่า หากสงสารเพื่อนก็ให้ส่งก่อนหกโมงเย็นหน่อยนะ เพราะหากส่งเที่ยงคืนตามเส้นตาย คนที่ตายอาจเป็นเพื่อนที่เป็นคนรวบรวมนะคะ โห..พูดซะผมรู้สึกอายต่อบาปมากเลยครับ อยากรบอว่าเพื่อนครับหากเกิดปัญหาในการส่งซ้ำต้องขอแนะนำเรียนว่าปัญหาอยู่ที่การจิ้มนะครับ ขอเวลาเพื่อการค้นหาตัวอักษรบนแป้นพิมพ์ด้วยนะครับ

มาถึงตอนนี้ ผมพอจะมองออกแล้วครับว่า สิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกับขบวนการสำนักพลังคืออะไร ในประเด็นบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจนั้นมันอยู่ในสายเลือดผมอยู่แล้วครับ ผมได้รับการถ่ายทอดมาโดยตรงและมันก็ยังคงไหลเวียนอยู่ในตัวผมตลอดไป แต่ถ้าจะให้สรุปจากหนังสือที่อ่าน ที่อ่านล่าสุดก็คือบูรพาภิวัฒน์ ผมว่าอย่าให้ผมสรุปอีกเลยดีกว่าเพราะอย่างที่อาจารย์หอมอ้อม คุณหอมทัศนีย์ได้สรุปและแบ่งปันให้เพื่อนๆ ไว้นะดีแล้วครับ แต่แหล่งเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่และมีพัฒนาการที่เป็นพลวัตก็คือเพื่อนๆ พี่ๆ นนส. ของผมนี่เอง ตั้งแต่ CM แรกเลย ในการแนะนำตนเองของแต่ละคนทำให้ผมรู้สึกตื่นเต้นในการพบกับสุดยอดคนทำงานเพื่อสาธารณะ ที่มีทั้งนักวิชาการจากมหาวิทยาลัย เครือข่ายประชาสังคมที่เเน่ใจประสบการณ์ หัวหน้างานที่รับผิดชอบหน้าที่งานระดับจังหวัด แต่ไม่ว่าใครจะเป็นอะไรทุกคนล้วนมีหัวใจสาธารณะเหมือนกัน มีความต้องการที่จะสร้างระบบสุขภาพในสังคมและชุมชนด้วยกันทั้งนั้น ได้ฟังประสบการณ์ของแต่ละคนรู้สึกชื่นชมครับ ใครเลยจะเชื่อละครับ

ว่า เราจะมีผู้ใหญ่มากขึ้นที่มีความรอบรู้และกระตือรือร้นสร้างแรงบันดาลใจให้ทีมอย่าง
พ่อหลวงอนันต์อยู่ในประเทศนี้ จะมีภาคประชาชนที่ทุ่มเททำงานเพื่อคุ้มครองสิทธิ
ขั้นพื้นฐานของประชาชนและผู้บริโภคอย่างสุนทรหรือพิ้งผาด จะมีนักวิชาการและ
ข้าราชการที่สละเวลาเพิ่มภาระให้กับตนเองนอกเหนืองานประจำ ทุกคนมีหัวใจล้วน
นำกราบทั้งนั้นครับ ถึงแม้ว่าในการพบกันในครั้งนี้ครั้งแรกหลายคนก็พทกความความดี
และความมาดมั่นมาปล่อยของค่อนข้างเยอะ แต่หลังจากเราได้เรียนรู้ในกันและกัน
จึงทำให้เราได้ตระหนักถึงบทบาทและศักยภาพของเพื่อนและใน CM 2, 3 และ 4
ทำให้เรารู้จัก ใ้ว่างใจและผูกพันกันยิ่งขึ้น

สิ่งที่ผมเรียนรู้จากการเฝ้ามองพี่น้อง นนส. ได้พูดคุยกับ ออส ในเรื่องการจัดการ
เวลา ภาระครอบครัวหรือแม้แต่การเสียสละงาน เงิน เพื่อมาทำงานส่วนรวม ซึ่งต้อง
ไม่ลืมนะครับว่ารายได้ของเราภาคประชาชนอยู่ที่บ้านในสวนในไร่ นา ไม่ใช่เงินเดือน
ที่จะไปทำงานที่ไหนก็จะได้รับเช่นเดิม โลกนี้ไม่มีอะไรฟรีครับ เราก็ได้แลกเปลี่ยน
ให้คำแนะนำกันและกัน มีคำแนะนำหนึ่งจากอาจารย์วันดรื่องการทำงานในพื้นที่
ลุงนิ สมกับเป็นผู้มากประสบการณ์ยิ่งกว่าป่าเทพ ธันเดอร์เจ้าของวลี "ป่าผ่านอะไร
มาเยอะ" ลุงนิให้แนวทางว่าเราภาคประชาชนเราต้องไม่ลืมรากของเรา แม้เราจะ
ก้าวไปไกลขนาดไหนเราต้องรักษารากของเราเอาไว้ ไม่เช่นนั้นจะเหมือนกับคนยืน
แต่ขาพันดิน แล้วสักวันหนึ่งจะไม่มีที่ยืน เหล่านี้คือเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยพอเป็นน้ำจิ้ม
ตัวอย่าง มีหลายคนที่ชวนให้พิศวงและน่าศึกษา ไม่น่าเชื่อว่าจะมีใครซักคนที่สาย
อาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับนับถืออย่างสูง การศึกษาก็ระดับดุขฎีบัณฑิต
แต่ก็ยังกระหายที่จะเรียนรู้มีรู้จบอย่างให้เกียรติและมอบน้อมกับทุกคนอย่างอาจารย์
หมอล้อมทำได้อย่างไรนี่ เป็นแบบอย่างที่เราเอาเยี่ยง แต่ก็ยังมีหลายคนที่คุณเหมือน
จะใช้ตัวจริง แต่ก็แค่ตามจังหวะและโอกาส อะ..แหม..อย่างผมนี่นะครับ คง
ไม่มีใครเคืองนะครับ แต่ก็มีหลายคนที่มีความมุ่งมั่นหลายคนมีจุดยืนที่มั่นคงและ
เด็ดเดี่ยว มีงานที่ชัดเจน มีพื้นที่จับต้องได้มีองค์ความรู้จากประสบการณ์ตรงไม่ได้
ลอกเลียนหรือปั้นแต่งให้ดูดี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความรู้จากขบวง นนส.ของเรา แม้
จะไม่เลิศเลอสมบูรณ์แบบ แต่ก็มีความงดงามในความต่างของแต่ละคนครับ

หลังจากแยกย้ายกันด้วยความสนุกสนานและงดงามในทะเลกระบี่ ผมได้มีเวลา
ทบทวนตัวเอง เอ้อ.. เพื่อให้สอดคล้องกับการผ่านโปรแกรม นนส. ต้องอ้าง Systems Think-
ing ของอาจารย์ไกรฤทธิ์ หรือเปล่าครับ คงไม่ต้องงั้นครับ แต่ที่ผมเห็นผ่านการฝึก
อบรม นนส. ผมว่าผมเห็นการปรับตัวของสุดยอดคนเหล่านี้ครับ ลือลืออย่างผมมีหรือ
จะไม่รู้ตัว เอ้อ.. ที่จริงผมอยากจะใช้คำว่าสำเนียงขะมากกว่าครับ ฮา... เมื่อก่อน
ผมคิดว่าตัวเองเจ๋งมากครับ ความรู้ก็พอตัว ประสบการณ์ก็พอใช้ได้ รางวัลก็พอสมควร
อุดมการณ์ความมุ่งมั่นเต็มเปี่ยม ประเทศนี้เมืองนี้เขาเราไม่ได้ ฮา ฮา ความรู้สึก
ประมาณนั้นเลยครับ พอมีอะไรที่เหนเรากี่วิ่งชน รับอาสาเสนอหน้าไปซะทุกเรื่อง
ไม่ได้คิดว่าเกี่ยวกับหน้าที่หลักของตัวเองหรือเปล่า มีเวลาหรือไม่ เราซีเก็งเกินใคร แต่
พอผมได้เห็นบทบาทอย่างสุนทร ผู้ใหญ่มากินช พื้ไพฑูรย์ พื้ดำ พื้เซ คุรยอด พื้หมูและ
อีกหลายๆ คน ทำให้ผมได้ข้อสรุปอยู่อย่างคือ เราไม่จำเป็นต้องทำทุกอย่างก็ได้ ขอแค่ทำ
อะไรสักอย่างให้เป็นมรรคเป็นผล อย่างอื่นก็หนุนเสริมคนอื่น ๆ มาร่วมมือกันทำงาน
อย่าเอาทุกเรื่องมากองที่ตน แล้วงานที่ทำจะมีพลังด้วยตัวมันเองหากทำเป็นระบบ
ที่เอี่ยมมาทั้งหมด ไม่ใช่ข้ออ้างเพื่อวางมือนะครับ แค่อยกบอกว่า ผมยังต้อง
เรียนรู้อีกเยอะ เพราะฉะนั้น CM5 จึงควรจะมี ฮา... เพื่อกล่อมเกลากอีกซักหน่อยครับ
เฮะ เฮะ และการพบกันของเราชาว นนส. ใน CM ภาคพิเศษย่อมไม่ธรรมดาแน่นอน
เพราะการรวมตัวของพวกเราที่เหมือนกับมารวมเอาเครื่องดนตรีแต่ละชนิดจากแต่
ละแห่งมาอยู่ร่วมกัน เพื่อมาเรียนรู้ทักษะการบรรเลงเป็นวง รู้จักจังหวะ รู้จักหน้าที่
รู้จักการรับฟังเครื่องดนตรีชิ้นอื่น และรู้จักรอคอยเพื่อสอดแทรกหนุนเสริมประสาน
เสียงให้วงของเรามีความสมบูรณ์ลงตัว เพื่อความไพเราะและมีพลัง เราหลายคน
อาจเป็นดนตรีได้หลายชนิด แต่เมื่อเราบรรเลงเป็นวงเราต้องเลือกเปลี่ยนเสียงว่าจะ
เป็นดนตรีชิ้นใด ภายใต้เงื่อนไขว่า เป็นเครื่องดนตรีที่เราถนัด และบรรเลงในยามที่
วงยังขาดเครื่องดนตรีชิ้นนั้นหรือไม่ 🎵

🏠 5/1 ม.8 ต.วังทอง อ.นาวัง จ.หนองบัวลำภู
โทร 081 708 2814 sawasdipap@gmail.com

คำตอบที่ใช่...
คือไร้วัดตน

“แป้น” ณัฐรุพัชร คงผดุง

สกัดตัวตนคนसानพลัง คำตอบของโจทย์ข้อนี้ ใช้เวลาคิดนานมาก เพราะเคยแต่ตอบทเรียนคนอื่น พอต้องตอบทเรียนตัวเองจึงต้องใคร่ครวญหลายแง่มุม เพราะรู้สึกตัวเองมีเหลี่ยมมุมค่อนข้างเยอะ ถ้าพูดภาษานักเลงน่าจะใช้คำว่า เล่ห์เหลี่ยมเยอะก็คงไม่ผิด ซึ่งหากไม่อ่านคำอธิบายต่อไปนี่ เชื่อว่าหลายคนคงคิดเล็กคบเป็นแน่

ชีวิตก่อนหน้านี้

เมื่อ 25 ปีก่อน เคยเป็น "หมอนนามัย" ฟันเฟื่องตัวเล็กๆ ของกระทรวงสาธารณสุขที่แฝงตัวอยู่ในชุมชน ..ซึ่งในสายตาของกระทรวงเราคงเป็นองค์ประกอบที่เล็กและเป็นเหมือน "เบี" ของกระทรวง เขาใช้ทำอะไร หรือ มีนโยบายอย่างไร ก็ต้องทำไปตามนั้น ..ไม่ผิดหรอกกับคำว่า เบี หรือ ผู้รับใช้ ที่ไม่ค่อยได้รับการให้เกียรติ เพราะทุกครั้งที แพทย์พยาบาล ผู้ค่อนข้างยิ่งใหญ่ในกระทรวง หรือในจังหวัดไปเยี่ยม หรือนิทรรศงาน ท่านมักจะนำพาเอา อำนาจ ไปแผดเผาเรามากกว่าจะนำพาความชุ่มเย็นไปให้เรา..แต่นั้นเป็นบรรยากาศของความสัมพันธ์ระหว่างคนกระทรวงสาธารณสุขเมื่อ 25 ปีก่อนคะ ปัจจุบันนี้ คงเปลี่ยนแปลงไปเยอะแล้ว

ในขณะที่ความสัมพันธ์ของคนในกระทรวงเป็นไปตามโครงสร้างเชิงอำนาจ แต่ หมออนามัย กลับเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในหัวใจประชาชน ในสังคมชนบทนั้นนอกจาก พระ กับ ครู ก็มีหมออนามัยอีกคนที่มีบทบาทความเป็นผู้นำของชุมชนระหว่าง แรกกดดัน จากข้างบน กับความอบอุ่นชุ่มเย็นจากข้างล่าง ไม่น่าใจเหมือนกันว่า อะไร คือ สิ่ง บ่มเพาะให้มีความพากเพียร เรียนรู้ ที่จะอยู่กับงาน อยู่กับชุมชน และสนองตอบ นโยบายของกระทรวงอย่างรู้เท่าทัน สิ่งเหล่านี้ คือ เหลี่ยมมุม ที่ถูกเจียรไนโดยประ-สภการณณ์ ผ่านวัน เวลา ที่ต้องอาศัยขันทีและความอดทน

ชีวิตปัจจุบัน

กว่า 9 ปี ที่โอนย้ายมาปฏิบัติงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งดิฉันเป็นข้าราชการรุ่นแรกๆ ที่โชคชะตาเหินยวนำให้ออกเรือน แม้จะพบกับบรรยากาศการทำงานที่แปลกใหม่ แต่โชคคติที่พื้นที่การทำงานยังเป็นพื้นที่เดิม ดังนั้น ความท้าทายแรกที่ต้องเผชิญคือ ต้องเรียนรู้กับทัศนคติในการทำงานของเพื่อนร่วมงาน ซึ่งหลากหลายและแตกต่างจากที่เคยพบเจอ ไม่เพียงแต่ดิฉันเท่านั้นที่ได้เรียนรู้จากเขา แต่เพื่อนร่วมงานเหล่านั้นก็ได้เรียนรู้จากเราด้วย เมื่อมองย้อนหลัง ดิฉันเห็นว่าในเส้นทางการเรียนรู้ มีบางจังหวะเวลา ที่สอนให้ดิฉันละวาง อัตตา ตัวตน เพื่อคงไว้ซึ่งเป้าหมายและอุดมการณ์เดิมที่เคยมี นั่นคือ ดิฉันไม่เชื่อว่า ความสุข ความมีสุขภาวะของชุมชน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับฝีมือการทำงานของข้าราชการเพียงฝ่ายเดียวแต่มันขึ้นอยู่กับการจัดการของคนในชุมชน ขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้นำเชิงนโยบาย ที่สำคัญต้องมีกลไกเชื่อมประสานสิ่งที่ตึงงามในชุมชนให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่น และนี่คืออีกหนึ่งเหลี่ยมมุมที่ถูกเจียรไนให้จิตวิญญาณของความเป็น “นักสานพลัง” เติบโตและกล้าแกร่งขึ้นเป็นลำดับ

และในโอกาสที่ได้ร่วมโปรแกรม “นักสานพลัง” ของ สช. ถือเป็นรางวัลของชีวิตที่ทำให้ได้พบกับกระบวนการที่มีพลังในการพัฒนาคน ทั้ง 4 CM ได้เรียนรู้ว่า การรู้จักตนเองอย่างเพียงพอ จะทำให้มีความมั่นใจในการดำรงอยู่ในสังคม ส่วนการ

เปิดใจรับรู้เรื่องราวของผู้อื่นที่เรามีความสัมพันธ์ด้วยความเข้าใจจะทำให้เรามีความไว้วางใจในการอยู่ร่วมกันกระบวนการนี้ทำให้ได้พบกับเพื่อนที่มีความเหมือนแบบแตกต่าง ขยายความคือ ความเหมือนในเรื่องของทัศนคติในการทำงานสร้างความมั่นใจว่า เราไม่ใช่คนแปลก และความแตกต่างในส่วนของเราที่มาและอาชีพ ทำให้ดิฉันสนใจรับฟังเรื่องราวความเป็นมา ฟังอย่างลึกซึ้ง ฟังแบบไม่ตัดสิน เรื่องราวชีวิตของเพื่อนบางคน รวมทั้งเรื่องราวความสำเร็จของการทำงานในพื้นที่ ที่ศึกษาดูงาน ช่วยกะเทาะเหลี่ยมมุมของความเป็นนักสานพลัง ให้มีความคมชัดมากขึ้น ขอขอบคุณเรื่องราวชีวิตที่มีท่วงทำนองของความเป็นนักสู้ผู้ไม่ยอมจำนนของพ่อหลวงอนันต์ และพี่ระตะนะ ขอขอบคุณพลังแห่งความดีที่ไร้ตัวตนของหมอฝน หมออ้ออม และป้าหน้อย ขอขอบคุณพื้นที่ที่มีผู้คนหัวใจทองคำอย่างท่าศาลา และโรงเรียน อสม. ของหมอวิวัฒน์ แม้เวลาจะล่วงเลยมาแล้ว แต่ทุกครั้งที่นั่งถึงก็ทำให้ฮัมเอดันตัน

ชีวิตต่อจากนี้ไป

เขียนมาถึงตรงนี้ เหมือนจะเป็นเรื่องการวางแผนชีวิต การวางแผนงานซึ่งเป็นเรื่องเชิงวิชาการพอสมควร มันจะหักมุมเกินไปมั้ย ถ้าจะบอกว่าดิฉันรู้สึกเบิกบานทุกครั้งที่ทำตัวทำใจให้ว่างเปล่า ไม่ยึดมั่นถือมั่น ไม่เคร่งไม่ตึง การได้พบเพื่อนบางคน การได้ฟังเรื่องราวบางเรื่อง ในโปรแกรมนักสานพลัง ทำให้ได้ตกผลึกอะไรบางอย่างว่า ตัวเราเองที่ทำอะไรมากก็เยอะ สำเร็จบ้าง ไม่สำเร็จบ้าง ทุกข์บ้าง สุขบ้าง แต่สุดท้ายของชีวิต คือ ทุกอย่างต้องมีการเปลี่ยนแปลง ..ความยั่งยืนมักมองไม่เห็นเป็นรูปธรรม ไม่มีใครเป็นผู้สร้างนักสานพลังหรอก แต่ทุกอย่างกอบก่อเกิดขึ้นด้วยพลังแห่งความเชื่อ และพลังแห่งความดีงาม ดิฉันคิดว่า นักสานพลังที่ดีควรทำงานแบบมีทิศทาง แต่ไร้ตัวตน ต้องมีความดีเป็นที่อาศัย แต่ไม่ถือดี ไม่ยึดติดมาเป็นของตน ต้องพอใจที่ได้ทำดี และที่สำคัญ ต้องมีสัมมาทิฐิเป็นที่ตั้ง ข้อคิดนี้สกัดอีกทีจากคำบอกเล่าของเพื่อนร่วมทาง คุณหนูแห่งริมปิง ผู้ชายตัวเล็กๆ แต่หัวใจยิ่งใหญ่... ดิฉันไม่ขอสัญญาว่าจะทำอะไรเพื่อใคร แต่การที่ตัวเองได้รับโอกาสดีดีเพื่อพัฒนา

ศักยภาพในการทำงาน ได้รับโอกาสให้ได้มาอยู่ในหมู่มิตรที่ดีเพื่อให้เห็นทิศทางการทำงานที่ชัดเจนขึ้น ดิฉันเป็นคนหนึ่งที่เคยช่างโชคดี เพราะมีผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และประชาชนให้ความศรัทธาไว้วางใจ ทั้งหมดนี้ คือต้นทุนที่สำคัญ ที่จะผลักดันให้ดิฉันกลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อน สร้างการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีงามต่อไป 🍀

🏠 เทศบาลตำบลนามะเฟือง ต.นามะเฟือง อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู
โทร 081 768 3242 อีเมล nata786@gmail.com

หมอฟัน ชื่อ "ฝน"
คนसानพลัง

"หมอฟัน" วรางคณา อินทโลหิต

เราต้องการคนที่มากพอที่จะปรับทิศกระแสหลักของประเทศ

"ผมเริ่มต้นนับหนึ่งโดยไม่ได้สนใจว่าจะมีใครตามหรือไม่"

เป็นคำพูดของคุณปรีชา ก้อนทอง เครือข่ายภาคประชาสังคม พุทธมณฑล หลังจากถูกตั้งคำถามจากผู้เข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับงานในภาคประชาสังคมที่ต้องการการมีส่วนร่วมจากชุมชนซึ่งทำค่อนข้างยาก คนไม่ค่อยเข้ามาร่วมทำงานด้วย เพราะอะไรจึงยังทำอยู่ (ประชุมเชิงปฏิบัติการ CO PAR : Community Participatory Action Research ที่จัดโดย ดร.วิรัตน์ คำศรีจันทร์ จัดขึ้นเมื่อสิบกว่าปีที่แล้วที่ข้าพเจ้ามีโอกาสเข้าร่วม) ประโยคนั้น ประทับใจอยู่ในใจของข้าพเจ้านับตั้งแต่นั้น ช่วยหล่อเลี้ยงความเชื่อมั่น ศรัทธา ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน/ชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งก่อตัวขึ้นมาตั้งแต่ข้าพเจ้าไปมีโอกาสไปฝึกงานภาคสนามในปี 2540 ที่ อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา

นับจากนั้นข้าพเจ้าเริ่มนับหนึ่งในเส้นทางการทำงานกับชุมชน จนมาเจอกับพี่น้อง นนส.57 ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่า นนส.ทุกคนนับหนึ่งในเส้นทางของตนเองจนทำให้

พวกเราได้เดินทางมาพบกัน ตั้งแต่ CM 1 จนถึง CM 4 ข้าพเจ้าได้ฟังเรื่องราวชีวิตของเพื่อน นนส. ทำให้เห็นความมหัศจรรย์ของชีวิตแต่ละคน ช่วยย้ำให้ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า มีคนดีดี อยู่ในที่ต่างๆ ของแผ่นดิน ความประทับใจเรื่องราวของเพื่อนๆ ช่วยสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นชายเอยที่มองไม่เห็น แต่เหนียวแน่นพอที่จะชวนกันไปขับเคลื่อนงานในสังคม นอกจากนั้นยังเป็นพลังแก่ข้าพเจ้าในการเดินทางสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างไม่โดดเดี่ยว ดังประโยคที่ได้ยินบ่อยๆ ในแวดวง สุข. “If you want to go far , we go together”

ข้าพเจ้าขอยืมคำของ อ.วิศิษฐ์ วังวิญญู “มณฑลแห่งพลัง” มาใช้อธิบายครอบครัว นนส. การได้พูดคุยในบรรยากาศสบายๆ ที่เริ่มก่อตัวที่ร้านกาแฟในตลาดโรงเกลือไปจนถึงพื้นสนามบินดอนเมือง และต่อเนื่องในโลกกลุ่มช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นมณฑลแห่งพลัง ข้าพเจ้ารับรู้ถึงพลังมากมายที่จะไปทำงานเพื่อแผ่นดินด้วยกัน ตรงนี้เป็นสิ่งแวดล้อมภายนอกที่จะทำให้ข้าพเจ้าทำงานที่ยากและยิ่งใหญ่ได้ แต่ก็ต้องเตรียมพื้นฐานสำคัญด้วย

การพัฒนาจิตใจหรือด้านใน เป็นพื้นฐานสำคัญ

จากการบ้านที่ให้ไปอ่านหนังสือบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ ข้าพเจ้าเลือก เนลสัน แมนเดลา เพราะรู้สึกประทับใจชีวิตของเขาในหนังสือ Invictus และมีความสนใจใคร่รู้มาตลอดว่า 27 ปีที่เขาถูกจองจำ เขาอยู่ได้ด้วยหัวใจอย่างไรที่สามารถให้อภัยคนที่ทำให้เขาต้องไปใช้ชีวิตในคุกได้ ซึ่งข้าพเจ้าเคยประทับใจมาแล้วจากการศึกษาชีวิตของมหาตมะคานธี ด้วยการอ่านหนังสือ 2 เล่ม คือ กัสตุร์บา (ชีวประวัติของภรรยา มหาตมะคานธี) และข้าพเจ้าทดลองความจริง (ชีวประวัติของมหาตมะ คานธี) สิ่งที่ข้าพเจ้าถอดบทเรียนได้จากการอ่านชีวประวัติของมหาตมะคานธี และเนลสัน แมนเดลา คือท่านทั้งสองทำงานด้วยวิธีการที่ต่างกัน แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ อิศราภาพทางจิตใจ ที่อยู่เหนือความเคียดแค้น ตรงนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการทำงานที่ยากและยิ่งใหญ่อย่างงานเปลี่ยนแปลงสังคมที่ตั้งเป้าไว้ อิศราภาพทางจิตใจ หรือการพัฒนาจิตใจ เป็นเป้าหมายของการมีชีวิตของข้าพเจ้า ซึ่งถูกหล่อหลอมมาจากการปฏิบัติธรรม

และการอ่านหนังสือชีวประวัติของคนที่ข้าพเจ้าสนใจ หรือจากการไปเรียนรู้กับบุคคล ตัวอย่างหลายท่าน สิ่งที่ทุกท่านมีเหมือนกันคือ ทุกท่านมีการพัฒนาจิต หรือพัฒนา ด้านใน จึงสามารถทำงานภายนอกที่ยากได้อย่างเต็มที่ เมื่อได้ไปเรียนรู้ในพื้นที่ต่างๆ ที่แต่ละ CM ได้ถูกออกแบบไว้ ข้าพเจ้าจะสอบถามกับแกนนำในแต่ละที่เสมอว่า คิดอย่างไร จึงทำเรื่องนั้นทุกครั้งข้าพเจ้าพบแบบแผนที่เหมือนกัน คือ ด้านในของ แต่ละคนมันคงและยิ่งใหญ่มาก

การเรียนรู้แต่ละ CM ข้าพเจ้ามักจะทบทวนสิ่งที่เรียนรู้จากภายนอกว่ามีผลต่อด้านในอย่างไรอยู่เสมอ ซึ่งคนที่ช่วยย้ำเรื่องนี้คือ ป้าหน่อย ล่าสุดที่เราทำงานด้วยกัน ในงานพัฒนายุทธศาสตร์ภาคอีสาน มีสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคับข้องใจ แต่ก็คลี่คลายด้วยการเจริญสติจนสามารถทำงานร่วมกันกับทีมได้อย่างเบิกบาน ป้าหน่อย ช่วยถอดบทเรียนครั้งนี้ ซึ่งเราค้นพบร่วมกันว่า ถ้าเราเท่าทันสิ่งที่มากระทบภายในใจ เราและจัดการได้ เราจะสามารถทำงานภายนอกได้อย่างราบรื่นหรือเป็นทุกข์น้อยลง

ต่อไปจะเป็นอย่างไร

ข้าพเจ้ารู้สึกขอบคุณที่ได้รับโอกาสในการเข้าร่วมโครงการ นนส. ที่ช่วยเน้นย้ำว่า เป้าหมายที่ตั้งไว้ก่อนสมัคร นนส. น่าจะสามารถบรรลุได้ ในเรื่องเป้าหมายส่วนตัว ด้านการพัฒนาด้านใน ข้าพเจ้ามีหนทางอยู่แล้ว และเป็นฐานสำคัญของข้าพเจ้าในการทำงานตามเป้าหมายส่วนรวม คือ การแก้ไขปัญหาของประเทศ ซึ่งตรงนี้ข้าพเจ้าเห็นแสงสว่างปลายอุโมงค์ที่แม้จะหรือเหมือนแสงนึ่งห้อย แต่ก็ยังมีแสง เพราะเห็นเครือข่าย นนส. และเครือข่ายคนดีที่กระจายตัวอยู่ในที่ต่างๆ ในแผ่นดินนี้ ที่เราจะได้ทำงานร่วมกันต่อไปอย่างแน่นอน

ด้วยความเชื่อมั่น และศรัทธา
"หมอมฝน" วรangkanai อินทโลหิต

🏠 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู
อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู โทร 081 592 5471 warangkanai@yahoo.com

คือ...ความผูกพัน
ของขวัญ และกำลังใจ

“ป้าอั้ง” อังคณา บาลไทสงค์

ก่อนเข้ามาร่วมเรียนรู้ในโปรแกรม นนส.เคยเข้าอบรมหลักสูตร Empowerment หลักสูตร PAR และหลักสูตรการบริหารกลยุทธ์ แต่ไม่มีหลักสูตรใดที่ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันฉันที่มีมิตรเท่ากับ นนส.

ด้วยความแตกต่างทางองค์ความรู้ จากประสบการณ์ที่หลากหลายของวิชาชีพ ทั้งอาชีพที่คิดว่าใครเข้าถึงยาก เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย แพทย์ ผู้ทรงคุณวุฒิและอื่นๆ เมื่อมาหลอมรวมเป็นหนึ่งด้วยใจ ทำให้ความรู้สึกลดช่องว่างของใจลงได้ ยิ่งใกล้วันจบโปรแกรมยิ่งใกล้ชิดประทับใจ ทุกครั้งที่มีความเสียดทานจากการทำงาน ไม่มีพลังใจ แต่เมื่อได้คุยกับกัลยาณมิตร ได้แสดงความรู้สึก เหมือนน้ำหล่อเลี้ยงใจ กำลังใจไหลกลับคืนมา เป็นแรงผลักดันให้ทำต่อไป

ขอบคุณมวลมิตรที่ได้ฝากแนวคิดและความรู้สึกที่ดีมาให้ ป้าอั้งได้เป็นของขวัญ และกำลังใจ

รักสุดใจ

“ป้าอั้ง” อังคณา บาลไทสงค์

การเรียนรู้เพื่อ...
ปลดปล่อยจากภายใน

“ป่าหน้อย” บัทยา ราตรี

“การงาน ที่ไม่ยุ่งเหยิงสับสน” เป็นหนึ่งในมงคลอันสำคัญ
ที่ผ่านมา....ชีวิตกลับยากยิ่งที่จะเป็นเช่นนั้น
จึงตั้งมั่นว่า....ชีวิตที่เหลือ ควรเป็นไปเพื่อให้เกิดมงคลนี้

ณ วันนี้ การงานยังคงวนเวียนอยู่กับสัมพันธ์ที่ซับซ้อน สับสน การเข้าร่วมโครงการ นนส. ก็ยิ่งดูเหมือนเป็นการกระทำที่สวนทางกับสิ่งที่ตั้งใจ สมัชชาสุขภาพเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก เข้าร่วมประชุมหลายครั้ง ก็ยังไม่สามารถกลับไปอธิบายให้ใครๆ เข้าใจได้ แต่มีสิ่งทีสัมผัส รับรู้ และถูกตอกย้ำอยู่เสมอ ตลอดการเข้าร่วมกระบวนการ ก็คือ การเคารพในความแตกต่าง ให้เกียรติ และรับฟัง

หรือว่า....ความเป็นสมัชชาแท้ที่จริงแล้วไม่ได้อยู่ที่เนื้อหา เรื่องราว หากอยู่ที่ตัวตน และท่วงทำนองของคนทำงาน ??.....

ด้วยความชัดเจนกับชีวิตที่เหลืออยู่ เมื่อเข้าร่วมกระบวนการ นนส. CM แรก จึงเป็นไปโดยไม่ใช้ความพยายามอะไร...อยู่กับตัวเอง ...ดูอารมณ์...สังเกตคนอื่น เป็น

ไปอย่างธรรมดา (ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ต่างไม่ธรรมดา) จำทฤษฎีความคิดเชิงระบบ
อะไร? ไม่ได้สักอย่าง

แต่เมื่อกระบวนการสิ้นสุด ความแตกต่างหรือความเป็นอย่างไรๆ กลับไม่ใช่ปัญหา
พวกเราล้วนได้รับ “ความไว้วางใจ” จนต้องไปหาหนังสือ “อานูภาพแห่งความไว้วางใจ”
มาอ่าน (เนื้อหาในหนังสือกลับไม่สามารถสื่อสาร ดังสัมผัสที่รับรู้ได้ด้วยหัวใจ)

กระบวนการ นนส. CM สอง ถูกจัดเตรียมไว้โดยละเอียด เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิด
การเรียนรู้ ทั้งจากพื้นที่และเรียนรู้กันเอง... “โดย” พวกเรา

โจทย์คำถามจากเรื่องรอบตัวง่ายๆ ทำให้แต่ละคนคลี่คลาย แสดงธรรมชาติตัว
เองออกมา สบายๆ...จนเหมือนไม่มีอะไร

ความเป็นฉัน... ความชัดเจนกับชีวิตที่เหลือ ความรับรู้ว่าจะได้รับความไว้วางใจ
และ...กระทั่งจะอะไรก็ได้

แน่นอน...ฉันเต็มทีกับความเป็นตัวเอง ไม่ต้องไปใช้ความพยายามอะไร? ไม่มี
ความอยาก หรือปรารถนาความสำเร็จอะไร? มีเพียงการเฝ้าสังเกตความเป็นไป

จนกระทั่งความเงียบบังนปกคลุมมรดกที่พวกเรานั่งไปด้วยกัน...ปราศจากการจัดการ
ฉันเฝ้าสังเกตเพื่อนร่วมเดินทาง สังเกตใจตัวเอง

มันว่างเปล่า...หาความพยายามใดๆ ไม่เจอ...มีเพียงความไว้วางใจที่ยังได้รับ
การยืนยัน และโตขึ้นเรื่อยๆ...จนความยิ่งใหญ่ของความไว้วางใจระแทก...เต็มหัวใจ
แล้วระเบิดจากภายใน...

ฉันไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับคนอื่น แต่เราเริ่มสนทนากับการพูดคุย เรียนรู้ แลก
เปลี่ยนบนรถ ในร้านอาหาร ร้านกาแฟ. สนามบิน และร้านค้าจากอย่างอวลัยอารรณี

ดูเหมือนทุกคนเฝ้ารอคอย CM สาม คนที่ไม่เข้าพวกอย่างฉัน...ถือว่าเป็น
ดินแดนเสรี ฉันกล้าหาญ...ภาคภูมิใจ ในการนำเสนอหนังสือรวบรวมนิทานกริมม์ “ดวง
อาทิตย์นำมาซึ่งทิวาวาร” แลกเปลี่ยนกับหนังสือดีจากมุมมองของคนอื่น มั่นวิเศษ
ขนาดไหน ที่สิ่งเล็กๆ หากมีความหมายทางจิตใจได้รับการให้คุณค่า

“อย่าท้อใจไปเลย ข้าจะช่วยตัวเอง”...ประโยคเด็ดในนิทาน กลายเป็นสัญลักษณ์
และความทรงจำ ว่าเราจะช่วยเหลือ และอยู่เคียงข้างกัน (แบบเด็กๆ) สำหรับคน
ที่มีประสบการณ์ร่วม

ฉันได้รับการการันตีอีกครั้งว่าไม่เข้าพวกจริง จากเพื่อนในรุ่น ซึ่งสะท้อนว่า “รู้สึก
ผ่อนคลายเป็นเวลาบ้างน้อยพูด แม้จะฟังไม่รู้เรื่องว่า...แกพูดอะไร” มันไม่ได้ดีหรือเสีย
อะไรที่ใจหอกกับความเห็นนี้ แต่มันช่วยสนับสนุนว่า กระบวนการได้ทำให้ผู้เข้าร่วม
เกิดความกล้าหาญและเป็นอิสระ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

ฉันไม่ได้ให้ค่าอย่างที่สุดกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของกระบวนการทำงาน
ทีมของพวกเรา ทั้งที่มันเกิดผลอย่างอัศจรรย์ในเวทีสมัชชาชาติ...เป็นอีกครั้งที่ฉันไม่
ต้องพยายามอะไรเลย นอกจากเป็นสิ่งที่ตัวเองเป็น แล้วปล่อยให้เพื่อนๆ เป็นในสิ่ง
ที่พวกเขาเป็น ซึ่งพวกเราล้วนแตกต่างกัน จนกระทั่งฉันค้นพบปลายทางของการเรียนรู้

ผ่านการทำ Real Time Mappig ร่วมกับเพื่อนๆ ว่า แท้ที่จริงการเรียนรู้เป็นไป
เพื่อ “การปลดปล่อยจากภายใน”

งานสมัชชาจบแล้ว...หากชีวิตฉันยังดำเนินต่อ มันยิ่งใหญ่มั๊ยล่ะ? กับการค้นพบ

CM สี พวกเราเป็นเหมือนเด็กๆ ที่โตแล้ว รู้ทาง รู้ใจ เอาตัวรอดได้ กระบวนการ
เรียนรู้ที่จัดวางก็สอดคล้องกับความเป็นไปดังกล่าว การกะเกณฑ์ วางแผนตายตัว
มีไม่มาก การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่าง...กระตือรือร้น... สนุกสนาน และมีพลัง แทบทุก
ขณะของการอยู่ร่วมกัน วงเล็ก วงใหญ่ ใครต่อใคร

ฉันก็เช่นเดียวกันกับคนอื่นๆ ยังคงพกพาความเป็นตัวของตัวเองไปเต็มที่ และ
ก็พร้อมเหลือเกินที่จะเรียนรู้จากผู้อื่น เหมือนรู้ว่าเวลามีน้อย

แต่ครานี้การณ์กลับเปลี่ยนไปจากคาด เพื่อนๆ แต่ละคนพูดน้อยลง สมัครงใจที่
จะเป็นผู้ฟังมากกว่าช่วงทำงานของต่อการเรียนรู้ และทำที่ต่อกันและกันต่างไปจากเดิม
จนรู้สึกได้

เมื่อมีคนพูด ก็จะมีผู้ฟัง...ฟังอย่างตั้งใจ เราไม่เพียงแต่ได้รับรู้เนื้อหาที่อีกฝ่าย
สื่อสาร หากสัมผัสได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ผสมอยู่ในเนื้อหา และการสื่อสาร โลก
ของการเรียนรู้ของเราเปิดกว้าง มิใช่เพียงความรู้ ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง หากมีมิติที่
หลากหลาย

แน่นอน...ด้วยช่วงทำงานของการเรียนรู้ดังกล่าว เราจึงได้ตอบ พูดคุย ชักถาม และ
ได้เรียนรู้ความเป็นชีวิตของกันและกันอย่างลุ่มลึก

การเคารพความแตกต่าง และการฟังอย่างไม่ตัดสิน เป็นตัวชี้วัดต่อความเข้าใจ
ชีวิต ซึ่งเราได้ร่วมเรียนรู้ไปด้วยกัน

ฉันเองก็เช่นเดียวกัน...ทุกขณะของการฟัง รับรู้ข้อมูล เขากระทบความเห็นเรา
อารมณ์เขา กระทบอารมณ์เรา เห็นด้วยไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ

เคารพความแตกต่าง และไม่ตัดสินจริงหรือไม่? ทบทวนตรวจสอบ เรียนรู้ใจ
ตัวเองไปพร้อมๆ กับการพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้...แท้จริง

การเรียนรู้แท้จริง...ที่โลกภายนอก และโลกภายใน เดินทางอย่างคู่ขนาน

ชีวิตวันนี้ยังคงอยู่ท่ามกลางความสับสนที่ซับซ้อน สับสน

การทำงานที่ไม่ยุ่งเหยิงสับสน และความเป็นมงคลของชีวิต อาจจะมีค่อยๆ ก่อเกิด
ขึ้นจากการเรียนรู้ที่แท้จริงนำเราสู่ความกล้าหาญ...ที่จะไว้วางใจตัวเอง และเป็น
อิสระจากภายใน ☺

ที่ทำงานของผมอยู่ในเมืองท่องเที่ยว ซึ่งได้ต้อนรับผู้คนที่ทั้งในแวดวงคนทำงาน และในลักษณะอื่นๆ บ่อยมาก

แต่ที่ภูมิใจและเต็มใจ คือการได้เป็นเจ้าของพื้นที่ที่ได้จัดเตรียมต้อนรับคณะผู้ร่วมโปรแกรมพัฒนาศักยภาพนักสานพลังฯ รุ่นปี 2557 ร่วมกัน ทั้งเตรียมพื้นที่ดูงาน และเตรียมการในสิ่งที่มีความหมายที่สุดของโปรแกรมนี้ คือการเตรียมความหมายของการเรียนรู้ผ่านกระบวนการที่ถึงเวลาสิ้นสุดลง และเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสร้างสุขภาวะชุมชน

มิตรภาพที่ก่อเกิดจากการเรียนรู้ระหว่างกัน ทำให้ทุกคนหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว เริ่มต้นตรงจุดไหนคงไม่มีใครบอกได้ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นภายใน คือ ความห่วงหาอาทร และกำลังใจที่มอบให้กัน ทุกคนต่างทราบเพียงว่าแต่ละคนเคลื่อนไหวงานก่อกิจกรรมทางด้านสุขภาพอย่างไรบ้างก็เห็นดีเห็นชอบ ผมเห็นภาพพวกเขาผ่านภาพความรู้สึกเหล่านั้น และเห็นภาพบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยสายตาที่มองผ่านเลนส์ที่บันทึกไว้

การประสานการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางความคิดที่ทุกคนแสดงให้ปรากฏ ให้เกียรติและยอมรับซึ่งกันและกัน ยังเป็นภาพที่ตราตรึงอยู่ตลอดเวลา ผมเองได้เก็บภาพผ่านเลนส์ไว้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่สิ่งที่ได้มากกว่าการถ่ายภาพคือ ไม่ใช่เราได้แค่ภาพสวยๆ ไว้ดูเท่านั้น สำคัญคือเราได้หยุดเวลาที่ดีที่สุดของชีวิต ณ เวลาหนึ่งไว้ในความทรงจำตลอดกาล

น.น.ส. คือช่วงเวลาที่ผมหยุดไว้ ประทับในความรู้สึกที่งดงาม 🍀

ถ้าไม่รู้มันจะ...อะไรเปลี่ยน?

“ตุ๊ก” พัชรภรณ์ อาษา

ช่วงเวลานี้ เรามีทั้ง สนุก/มัน! กับงานบางครั้งเริ่มเครียดเพื่อให้ทันเวลา คิดงาน ขับเคลื่อน บริหารจัดการตัวเองเพื่อให้งานสำเร็จ ทั้งงานประจำ และงานเครือข่าย “สมัชชาสุขภาพจังหวัด”

มันเป็นการค้นพบตัวเอง ที่น่าทึ่ง พบเครือข่าย พบทีม ซึ่งเป็นกำลังใจ กำลังขับเคลื่อนที่ดีเยี่ยม “มีคนทำงานเพื่อส่วนรวม มีจิตอาสา พร้อมสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มากมาย แล้วคุณพบเขาแล้วหรือยัง ถ้าเคยเข้ากัน ถ้าคุณพบเขา อย่าพลาดที่จะเชิญชวนเขามาร่วมเครือข่ายด้วยกัน รักษาเขาไว้”

เหล่านี้ ต้องขอบคุณ สช. ขอขอบคุณเครือข่าย และ นนส.ที่เปิดโอกาสให้เรียนรู้ บัดนี้ ได้นำสู่การปฏิบัติแล้ว มาติดตามร่วมให้กำลังใจว่าจะเดินหน้าได้ระยะทางเท่าไร ...

ทั้งนี้ในระหว่างเดินทาง โปรดให้รางวัล ของขวัญ.. บ้างนะคะ

รู้ยัง รักนะ..

Tuk

เราจะเป็น
ลมใต้ปีกให้กันและกัน

“น้อย” เพ็ญศรี เวชสุนทร

จากวันนั้นถึงวันนี้ยังคงคิดถึงเพื่อนๆ นนส.57 ทุกคน อยากรเจอ และอยู่ร่วมทุกข์
ร่วมสุขด้วยกันตลอด

คิดถึงเวลาที่เราจะได้เจอกันอีก จากการที่เราต่างคน ต่างถิ่น ต่างความคิด ต่าง
สถานะ ได้มาเจอกันพบปะพูดคุยกัน และเป็นลมใต้ปีกให้กันและกันแล้ว และเรียนรู้
ความเป็นตัวตนของกันและกัน ทำให้เรา มีความคิดที่จะผลักดันนโยบายสาธารณะ
ต่างๆ ที่เข้ามาภายในจังหวัดของเราให้สำเร็จลุล่วง โดยต้องอาศัย 5 ตัวชี้วัด นักประ-
สาณงาน นักวิชาการ นักยุทธศาสตร์ นักสื่อสาร และนักจัดการ ในการเดินทางให้
สำเร็จไปได้ด้วยดี เมื่อลองทบทวนดูว่าแต่ละครั้งเดินทางได้อะไร เพราะแต่ละครั้ง
จะได้สิ่งที่คล้ายกัน แต่มีพัฒนาการที่ต่างกัน

ในครั้งแรก CM1 ได้เจอเครือข่ายต่างๆ ที่มาจากต่างถิ่น มีทั้งเจ้าหน้าที่จาก
ท้องถิ่น ชุมชน สาธารณสุข ประชาสังคม ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ แต่ละคนสุดยอดทั้งนั้น
เลยทำให้เราคิดว่า เรามาโครงการนี้ถูกหรือผิด ทำให้เราคิดทบทวนตัวตนของเรา

ใน CM2 เราได้ไปสัมผัสชุมชนที่น่าประทับใจมาก คือ ชุมชนเขาไม้แก้ว จ.ปราจีนบุรี ที่นี่ผ่านเหตุการณ์ต่อสู้เกี่ยวกับโรงไฟฟ้าพลังชีวมวล เริ่มต้นจากการใช้วิธีเดิมๆ คือ ยื่นหนังสือ ประท้วง ปิดถนน จนถึงขั้นยิงกันตาย แต่ต่อมาเขาค้นพบทางออกที่ดีกว่านั้น คือ การใช้ธรรมชาติบำบัดสุขภาพพื้นที่ เป็นเครื่องมือในการหลอมรวมจิตใจชนทุกฝ่ายทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับโรงไฟฟ้า เปลี่ยนใจทีใหม่มาเป็นการช่วยกันกำหนดภาพอนาคตที่อยากเป็นของชุมชน จากความขัดแย้งรุนแรงกลับคลี่คลายลงได้เป็นความสามัคคีอย่างไม่น่าเชื่อ

CM3 เสมือนโดนถูกนำไปปล่อยไว้ที่เกาะ ให้ค้นหาเป้าหมายของตน ผลักดันเป้าหมายของเพื่อน โดยพาไปปล่อยที่เสียๆ ให้ค้นหาความจริง

ความเป็นตัวตน หรือ ความชัดเจนที่เกิดขึ้น ทำให้ได้ทราบถึงความเชื่อมั่นในทักษะต่างๆ ที่วิเคราะห์ และนำไปสู่ความลังเลใน CM4 เพราะว่าเราเป็นคนได้ พอรู้ว่า CM จะไปทางภาคใต้ ทำให้เราไม่ค่อยสนุก แต่บางครั้งเราปรับตัวเพื่อไปกับเขา เพราะเราลงเรือลำเดียวกันแล้ว ก็ต้องไปด้วยกัน แต่ท้ายที่สุดก็สนุกมากเพราะไม่เคยไปเกาะลันตา ขณะไปรองเรือไปเกาะเกือบ 2 ชั่วโมง ฝนก็ตกยังไม่รู้สึกเหนื่อยเลย รู้สึกตื่นเต้นกับบรรยากาศของเกาะลันตาอีกด้วย 🌍

ตัวตน..เทวดาตัวดำ

“ดำ” วรฤทธิ สงค์ประหยัด

วันที่ต้องแสดงเป็น “เทวดา” อย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว กับกิจกรรมละลายตัวตน มันทำให้ผมเปิดใจ และเกิดความคิดที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับเพื่อนๆ เวลานั้นทุกคนมีรอยยิ้ม ทุกคนมีความสุข เสียงหัวเราะด้วยความขบขันใจดังกระหึ่มไปทั้งห้องเป็นระยะไม่ขาดเสียง จนจบสิ้นกิจกรรมในคืนนั้น ใจของผมมันเปิดกว้างโดยอัตโนมัติ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ไปกับพวกพ้องในวันต่อๆ มา มันเป็นความรู้สึกที่พิเศษ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากทุกๆ คน ทำให้ผมคิดได้ว่า อะไรที่ทำให้พวกเขาเหล่านั้นทำงานที่ยิ่งใหญ่และไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเลย

ทุกวันนี้ได้ทราบข่าวของแต่ละคนผ่านทางไลน์กลุ่ม มีกิจกรรมเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา มีเรื่องดีๆ เกิดขึ้นที่โน่น ที่นี้ คนตัวเล็กตัวน้อยอย่างผมจะทำอย่างคนอื่นได้หรือไม่หนอ เพราะเรามีข้ออ้างให้ตัวเราตลอดเวลาว่าเราไม่พร้อม ครอบครัวยังต้องสร้างลูกเรายังเล็ก และต้องรับผิดชอบหลายเรื่องราว แต่น้ำใจจากเพื่อน แบบอย่างที่คุณคนทำงานให้เขาเห็น ทำให้ผมทลายความรู้สึกนึกคิดต่างๆ เหล่านั้นลงได้

ขอบคุณน้ำใจที่เพื่อนทุกคนมอบให้ ผมจะก้าวเดินไปพร้อมกับพวกเขา เพียงแต่ยามเหน็ดเหนื่อยและท้อท้อขาดกำลังใจ ขอมือของพวกเราส่งมาช่วยพยุงและก้าวเดินไปพร้อมๆ กัน 🙏

ความเป็น นนส.ในตัวตน
คนท้องถิ่น

“เขียว” ธมลวรรณ นันทเสน

อย่างก้าวเข้าสู่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผองเพื่อนน้องพี่ นนส. 57 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2557 รู้สึกตัวตนหนักอึ้ง

นนส. คืออะไร? แล้วทำไมต้องเป็นเรา ที่ต้องมาอยู่ตรงนี้ ตัวแทนจังหวัดชุมพร 1 ใน 3 คูแล้วมันมาใช้ตัวตนของเรา เพราะเราไม่ได้เป็นนักวิชาการ แต่เป็นนักปฏิบัติ ทำทุกอย่างด้วยความฝันและความสุข แต่ ณ วันนี้เครียด มันหดหู่ จะรู้เรื่องกับเขา หรือเปล่า และจะนำสิ่งที่ได้รับรู้ในครั้งนี้ไปถ่ายทอดกับคณะของจังหวัดเราได้หรือเปล่า นั่นคือข้อกังวล

แต่ นนส. “นักสานพลัง” หรือ นักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคมสุขภาวะ ณ วันนี้ ความคิดโดดเด่นยอกังวลหมดไป เหลือแต่ความอบอุ่น พลังแห่งความเชื่อมั่น ความมั่นคงที่ได้รับจากทุกท่าน ที่บ่มเพาะความรู้ประสบการณ์ สามารถจับต้องได้ รวบรวมพลังผลักดันให้เราสูงขึ้น เติบโตแข็งแรงแห่งศรัทธาคิดเป็นระบบ วางแผนการจัดการ เชื่อมร้อยความสัมพันธ์อันที่พี่น้อง ค้นหาตัวตนของตนเองได้เจอะเจอ และ 5 ตัวจิตคือสิ่งที่สำคัญถ้าต้องบริหาร จัดการงานให้สำเร็จ มอบความสำคัญเชื่อมั่นเขาเหล่านั้นให้มากเท่าที่จะมากได้ พร้อมความไว้วางใจ เปรียบเสมือนใจตนเอง ทุกอย่างจะสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 🍀

🏠 องค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ อ.เมือง จ.ชุมพร
โทร 089 872 1234 อีเมล preeda2543@hotmail.co.th

น น ส. คือห้องเรียน
ที่สวຍงาม

มนตรี สุตสม

เมื่อแจ้คอยากล้มช้าง

เมื่อผมคิดหาญที่จะต่อกรกับยักษ์ใหญ่ทางธุรกิจที่มอมเมาประชาชน โดยเห็นแก่ประโยชน์ทางด้านสุขภาพของประชาชน ผมก็ได้รับแรงหนุน แรงใจ แรงกาย และพลังทางปัญญาจากเพื่อน นนส. แม้หนทางชนะแทบจะไม่เห็น แต่ผมคิดว่าถ้าเราเริ่มต้นทำแล้วความสำเร็จจะเกิดขึ้น

นนส. เป็นห้องเรียนที่ “สวຍ” ครับ ถึงผมจะไม่ได้เรียนรู้ครบตามตารางที่กำหนด และไม่คอยได้เข้าร่วมกิจกรรมของ นนส. อย่างสม่ำเสมอ แต่ก็สัมผัสได้ถึงความสำเร็จของ นนส. แบบคนในคล้ายคนนอก

ส = สื่อสาร และส่งสาร : นนส. มีการสื่อสาร ส่งสารและส่งสารกันตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัว จนส่งผ่านสู่ความสัมพันธ์ ความรักผูกพันระหว่างกันและกัน จนกลายเป็นครอบครัวเดียวกัน ครอบครัว นนส.

ว = วิชาการ : ข่าวสารที่ครอบคลุม นนส. สื่อสารซึ่งกันและกัน นอกจากสร้างความรักผูกพัน ยังเสริมสร้างพลังทางปัญญา เป็นวิชาการที่มาจากหลากหลายพื้นที่หลากหลายชั้นงาน เป็นวิชาการที่สวຍงาม คล้ายดอกไม้หลายสีนับวันยิ่งทวีขึ้นเรื่อยๆ

ย = ยกย่องชื่นชมและเชิดชู : นนส. สื่อสารความรัก ความผูกพัน สื่อสารวิชาการ ล้วนเป็นไปในทิศทางที่ยกย่องเชิดชูซึ่งกันและกันระหว่างคนในครอบครัว น้อยบ้าง มากบ้าง ล้วนเป็นพลังเติมเต็มใจให้ครอบครัว นนส. ก้าวสู่ความเข้มแข็งมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ผมดีใจครับ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว นนส. ถึงแม้จะเรียนไม่จบ แต่จะขอเรียนรู้กับทุกคนต่อไปครับ ☺

🏠 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
โทร 089 8712175 อีเมล phmarathon@gmail.com

สรุปการเรียนรู้จากใจ...

“หมอทัศน” ทัศนีย์ เอกวานิช

ในครั้งแรกที่ได้รับการประสานให้เข้าร่วมเรียนรู้เป็น นนส.57 นั้น ยอมรับว่าดีใจที่มีผู้ใหญ่ใจดีมอบโอกาสให้...เนื่องด้วยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน คือ กองการแพทย์เทศบาลนครภูเก็ต : เติบโตด้านสุขภาพ เลิศด้านบริการเยี่ยมประชาชน พลังเครือข่าย แต่ก็หนักใจนิดหนึ่ง ตรงที่เป็นโปรแกรมต่อเนื่อง 4 modules ใน 1 ปี หนึ่งๆ ว่า visa จากผู้บริหารจะไม่ผ่านตลอด ซึ่งก็เกิดไฟเหลือง ไฟแดงบ้าง แต่ก็ผ่านมาได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์หมออำพล อาจารย์สุทธิพงษ์ พี่ส้มซ่า และ อาจารย์ประเชิญ คนเทศ ตลอดจนถึงภกญณมิตรอีกหลายท่านใน นนส.57 thanks all นนส.เป็นการเชื่อมร้อยคนมีไฟจากทั่วทิศทั่วไทย ให้มาเพิ่มความคมชัดจากเหล่าจอมยุทธ์ที่อาจารย์หมออำพล อาจารย์สุทธิพงษ์ พี่ส้มซ่าจัดเต็มมาให้ ผนวกกับการได้รับโอกาสที่ดีได้เรียนรู้จากภูมิลั้มร่วมรุ่นซึ่งแต่ละท่านจะเด่นในคนละมุม มาเติมเต็มให้กับคนตัวเล็กตัวน้อยอย่างเรา และเราก็พร้อมใช้และส่งต่อสิ่งดีที่ได้รับสู่ทีมงาน และเครือข่ายต่อไป ตั้งแต่การสร้าง 5 ตัวชี้วัดในหน่วยงานและในชมรม อสม. (ประกอบด้วย นักยุทธศาสตร์ นักประสานงาน นักวิชาการ นักสื่อสาร นักจัดการ ใช้หมวก 6 ใบคิด 6 แบบ (ซึ่งประกอบด้วย หมวกสีเขียว-เป็นการให้ข้อมูล หมวกสีด้า - วิเคราะห์เรื่องโทษ/ความเสียหายหากไม่ทำ หมวกสีเหลือง- วิเคราะห์ประโยชน์/คุณค่า ที่มี หมวกสีแดง -เป็นการพิจารณาโดยใช้ความรู้สึก หมวกสีเขียว- เป็นการพิจารณาหาทางเลือก และหมวกสีน้ำเงิน-เป็นการสรุปรวบยอดเพื่อประกอบการตัดสินใจ) ในการประสานงาน และสานพลังต่อไป... 🍀

รางวัลชีวิต

ผู้ใหญ่มากินช สายทอง

รางวัลของการทำงานในหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านที่ได้แล้วหลายๆ ครั้ง ยังไม่ภูมิใจเท่าได้เป็นนักสานพลังสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม พร้อมกับเพื่อนๆ ที่มาจากพื้นที่ต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาค ทั้งที่ตอนเริ่มต้นเรายังสงสัยและถามตัวเองว่า เราจะสามารถเข้าร่วมโปรแกรมได้ครบตามกำหนดหรือไม่ก็ตาม ความมหัศจรรย์ของการเรียนรู้ที่มาจากแนวคิดที่ว่า ทุกคนสามารถเป็นครูซึ่งกันและกันได้ โดยผ่านประสบการณ์ของการปฏิบัติจริงช่วงเป็นการเรียนรู้พิเศษที่เราสามารถเรียนรู้หลายๆ เรื่องในคราวเดียวกันได้ และสามารถเรียนรู้หลายๆ สิ่งจากสิ่งเพียงสิ่งเดียวได้

ที่สำคัญยิ่งกว่าที่ผมคิดว่ามันไม่สามารถที่จะเกิดเป็นความจริงได้ก็คือ จะมีอะไรที่ทำให้คนหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว เสมือนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันตามลักษณะชุมชน จากการสร้างชุมชนเสมือนจริงขึ้นได้ การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้คนหลากหลายหลอมรวมเป็นหนึ่ง รับรู้สุขทุกข์ร่วมกัน โดยทำให้ทุกคนหลอมรวมน้ำใจกันดังเช่นที่ผมได้รับ มันช่างเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่อัศจรรย์มากจริงๆ 🌟

🏠 82/2 ม.4 ต.ไม้ขาว อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
โทร 081 895 4833 อีเมล phuket_ev@yahoo.co.th

แก้วที่มีน้ำไม่เคยเต็ม

"บังผาด" ทวีชัย อ่อนนวน

เป็นคนที่เรียนมาน้อย อยากเห็น อยากเป็น อยากได้

อยากเห็น สังคมที่มีการจัดการแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกภาคส่วน มีความรับผิดชอบร่วมกัน เปรียบเหมือนหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดี ไม่ต้องรอสั่ง เกิดปัญหา ก็สามารถร่วมกันแก้ไขได้ทันที หรือสื่อสารประสานงานให้ได้แก้ไขและพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ

อยากเป็น คนที่มีโอกาสหรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเพื่อเสริมพลังซึ่งกันและกัน แม้ไม่มีตำแหน่งใหญ่โต ไม่มีอำนาจ ไม่มีบารมี แต่สามารถใช้ความดี ความน่าเชื่อถือเป็นตัวเชื่อมร้อยกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายได้ก็พอ

อยากได้ พัฒนาความรู้เพิ่มเติมอยู่บ่อยๆ ได้รู้จักครู อาจารย์ ประชาชน และเพื่อนๆ ที่หลากหลาย เพศ วัย ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม

การได้มีโอกาสมาเป็นนักสานพลังถือได้ว่าสามารถตอบใจหทัยความอยากของผมที่เคยคาดหวังไว้ได้ทั้งหมด เพราะตั้งแต่วันแรกได้รู้จักตัวเอง ทบทวนตนเองมากขึ้น รู้จักเพื่อนที่ดีและเก่งกันทุกคน (ฟังจากเพื่อนๆ ที่เล่าประสบการณ์ให้ฟัง) ผมมีหน้าที่เก็บและเก็บสิ่งดีๆ ของเพื่อนๆ มาเป็นแรงบันดาลใจในการทำงานต่อไป ได้ฝึกเป็นนักฟังที่ดี เพราะที่ผ่านมาผมเป็นนักสื่อสารประชาสัมพันธ์ มีโอกาสฟังอย่างตั้งใจน้อยมาก รู้จักกระบวนการที่บางกิจกรรมไม่จำเป็นต้องใช้หลักวิชาการมากในการทำงาน

ตั้งแต่บัดนั้น ถึงบัดนี้และอนาคตต่อไป ผมมั่นใจว่าผมไม่เหงา ไม่กังวลในการทำงาน เพราะผมเชื่อว่าเพื่อนของผมทุกคน ที่มีวิทยากรและทีม สท.จะร่วมกันสานพลังขับเคลื่อนงานเพื่อให้สังคมเป็นสังคมที่มีสุขภาวะที่ดีต่อไป 🌟

เราเปรียบเทียบ
ครอบครัวเดียวกัน
และยังคงเดินทางไปด้วยกัน

“หญิง” สมिति์ สาสะเดาะห์

“...มองไปสุดตา สุดไกลสายตา จรดฟ้าคราม
มองดูคลื่นงาม เป็นฟองขาวนวล เมื่อซัดมา
ท้องฟ้า ทะเลงาม คือความรัก ที่เรามีต่อกัน
ถ้าหากว่าเธอคือฟ้า ฉันคือทะเล จะเปรียบทะเล ดังความมั่นคง
หากแผ่นดินฟ้า เป็นรักที่ซื่อตรง ทุกๆ สิ่งจะคงนิรันดร...”

วันนั้น ผมอำเภอง่วงพีเบิร์ตไปพร้อมๆ กับตี๋ดำท้องฟ้าสีคราม กับทะเลงาม ซึ่งผมหลงไหลในความเป็นธรรมชาติที่แต่งแต้มสีสันให้กับโลก และทำให้ผมเคลิบเคลิ้มไปกับความอัศจรรย์ของอ่าวมาหยา

เมื่อผมได้อิมเมจกับเสน่ห์เฝ้ายวนของอ่าวมาหยาที่ด้านหลังเกาะ ที่ที่ผมหลงเดินตามเจ้าเหม่่ม และ আহมยขาวต่างชาติไป (อิ อิ) ผมก็ได้เดินย้อนกลับมาที่ด้านหน้าอ่าวมาหยา “อู๊ต๊ะ” (ขออิมคำอุทานของ บ้าอั้ง) พวกเค้าอยู่ที่ไหนกันนี่ เรือสปีดโบ๊ทที่พาพวกเรามาที่อ่าวมาหยา ไปไหนแล้ว ทันใดนั้น ผมยกโทรศัพท์ที่มี 2 ซิม 2 คลื่นสัญญาณเพื่อจะโทรหาพวกเค้า “อู๊แม่เจ้า” ที่อ่าวมาหยาไม่มีสัญญาณโทรศัพท์

“...มองไปสุดตา สุดไกล สายตา จรดฟ้าคราม
ลองดูไปถาม มีแต่คนต่างด้าว เดินหาดไปมา
ท้องฟ้า ทะเลงาม สงสัยเราต้องคงอยู่ด้วยกัน...”

ผมคิดว่าคงต้องแปลงเพลงของพีเบิร์ดซะแล้ว เหมือนมองตรงเส้นขอบมหาสมุทร อยู่สักพัก พอตีมองไปเห็นเจ้าหน้าที่อุทยานหมู่เกาะ จึงไปขอความช่วยเหลือ “พีเบิร์ด ผมหลงคณะครับ” ผมบอกเค้าก่อน “มาเรืออะไรครับ” เจ้าหน้าที่ถาม “เออ..เรือสีแดงๆ แต่จำชื่อไม่ได้ แต่มีรูปเรือที่ผมถ่ายไว้ครับ” ผมโชว์รูปเรือในโทรศัพท์ “อ้อ..บริษัทนี้มีหลายลำ เตียวคุณไปลำต่อไปที่จะมาเลยนะ เค้าเป็นบริษัทเดียวกัน” เจ้าหน้าที่แนะนำ (คิดในใจ ไม่ติดเกาะแล้วว๊วย) สักพักผมก็ได้โดยสารเรือของบริษัทนี้อีกลำ พาไปหาเรือคณะของผม ซึ่งแวะอยู่เกาะพีพี เพื่อศึกษาดูงานโรงพยาบาลพีพี (ตราบทบจะหัวเราะทั้งน้ำตา ฮ่าๆ ฮือๆ) เปรียบเหมือนนกได้ใจบินกลับมาเจอฝูงอีกครั้ง หลังจากหลงฝูงไปกับนกสาวต่างแดน (อิอิ จริงๆ แล้วน่าจะเป็นเพลงดั่งนกเจิบ)

จากเหตุการณ์นี้ ทำให้ผมนึกถึง “ลมใต้ปีก” ที่อาจารย์หมออำพล และอาจารย์สุทธิพงษ์ ได้พูดถึงในความเป็นนักสานพลังนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพฯ (นส.) อยู่บ่อยๆ ฝูงนกที่บินเป็นรูปตัววี เพื่อเดินทางสุดแสนไกล ถ้าลำพังจะไปถึงที่หมายให้รวดเร็ว คงไม่จำเป็นต้องไปเป็นฝูง เพราะมันคงไม่รวดเร็วอย่างที่คิด ก็คงต้องบินไปตัวเดียวลำพัง แต่หากเป้าหมายนี้แสนยาวไกล มีปัญหาและอุปสรรคมากมายที่อยู่ระหว่างทาง ทั้งที่คาดการณ์ได้และคาดไม่ถึง พร้อมด้วยต้องนำพาฝูงไปให้ถึงที่หมาย คงต้องมีความเข้าใจในเป้าหมายที่จะไปร่วมกัน เรียนรู้ในความเป็นตัวตนของกันและกัน สามารถหมุนเวียนทดแทนกันได้ เป็นได้ทั้งผู้นำ ผู้คิด ผู้แนะ ผู้ทำ ผู้ตาม ผู้ดัน ผู้ระวัง ผู้สังเกต ซึ่งอาจหมายถึง 5 ตัวจิต นักประสานงาน นักวิชาการ นักยุทธศาสตร์ เป็นนักสื่อสาร และนักจัดการ ที่เป็นคุณลักษณะสำคัญของการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมนั่นเอง

วันหนึ่งอาจมีนกบางตัวหลงฝูง (เหมือนผมหลงเกาะ) ด้วยเพราะเหตุผลใดก็ตาม (ตามเจ้แหม่มกับอามวยไป) ถ้ามีความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกันแล้ว (คือ วันนั้นต้องกินข้าวกลางวันทีเกาะอื่นแล้วกลับที่พัก) นกตัวนั้นก็ต้องหาทางกลับเข้าฝูงให้ได้ด้วย (ไม่จั้นได้นอนเกาะ..ฮ่าๆ) ถึงกระนั้นก็ตาม ฝูงนกของเราก็ได้มีการปรับกระบวนการ ทบทวนกระบวนการ จัดระเบียบฝูง โดยตรวจเช็คจำนวนนกที่มีอยู่ในฝูง (คณะลูกเรือของเรา) ทำให้เราไม่พลาดทีจะมีนกตัวไหนหลงฝูงอีก (ไม่หลงตามเจ้แหม่มกับอามวยไปอีก..ฮ่าๆ) และแล้วเราก็ถึงเป้าหมายไปพร้อมๆ กันครับ ดังนั้นจากเหตุการณ์นี้ผมจึงอยากจะบอกว่า “เราเปรียบเสมือนเราเป็นครอบครัวเดียวกันและยังคงจับมือเดินทางไปด้วยกันครับ พี่น้อง นส.57” 🍎

ฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่น
คนปราชญ์

“หมอนะ” ระตะนะ ศิริวรกุล

“บ้านเฮา เฮาซีเฮ็ดเอง” เป็นคำพูดที่คนปราชญ์คิดคำขึ้นมาเพื่อบอกปลุกใจกัน ในความร่วมมือ เพื่อฟื้นฟูถิ่นฐานบ้านเกิด ที่ผ่านมามีการพัฒนาเป็นเรื่องของผู้มีหน้าที่ คือ ข้าราชการและนักการเมือง ประชาชนอย่างเรามีหน้าที่ทำมาหากิน เลี้ยงปาก เลี้ยงท้อง เลี้ยงลูกหลานเราเท่านั้น เป็นเหตุให้ประเทศของเรา ทรัพยากรของเรา ลูกหลานของเรา ประเพณีวัฒนธรรมฮีตสิบสองคองสิบสี่ของเราป็นปี เหลือ แต่ซากภายใต้มีมือคนมีหน้าที่ทั้งหลาย

ฉันเป็นพยาบาล เวลาสุดท้ายที่เหลืออยู่ก็ย้ายกลับมาทำงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนนทรี ซึ่งเป็นตำบลบ้านเกิดที่ฝั่งรกรากของเรา เพื่อตอบแทนคุณแผ่นดิน ฉันเห็นว่าสุขภาพไม่ได้อยู่ที่อนามัยมันอยู่ที่ตัวคนและชุมชนต่างหาก พวกเราชาวนนทรีและลูกหลานจึงรวมตัวกันสืบค้นประวัติศาสตร์ชุมชนเพื่อค้นหารากเหง้าของเรา เด็กๆ รวมตัวกันเรียกตนเองว่า กลุ่มเยาวชนรักษ์บ้านเกิด พวกเราฟื้นฟูแหล่งอาหาร ฟื้นฟูป่าชายนา ฟื้นฟูที่ดินทำเกษตรอินทรีย์ ฟื้นฟูสุขภาพ โดยทุกคนเป็นหมอรักชาติตนเอง ฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมฮีตสิบสองคองสิบสี่ เพื่อให้เราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

พวกเราพร้อมกับพี่น้องคนปราชญ์กร่างธรรมนุญคนปราชญ์ เพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกันในการฟื้นฟูถิ่นฐานบ้านเกิดของคนปราชญ์และทุกตำบลก็จะพัฒนาธรรมนุญของตำบลตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชุมชนตนเองตามยุทธศาสตร์ 3 ด้าน ที่คนปราชญ์จะทำร่วมกัน คือ

1. ปกป้องพื้นที่ความมั่นคงทางอาหาร
2. ด้านภัยคุกคาม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง

การขับเคลื่อนขบวนเพื่อฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นครั้งนี้ เราต้องการความร่วมมือเป็นส่วนร่วมการพัฒนาจากทุกภาคส่วนและพี่น้องชาวปราชญ์ทั้งหมด นักสานพลังอย่างเราต้องทำหน้าที่รวมใจพี่น้องคนปราชญ์ให้ได้เพื่อบ้านเขาเขาซีเฮ็ดเอง 🙏

🏠 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนนทรี อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี
โทร 081 650 6085 อีเมล ratananonc@hotmail.com

ครอบครัวเดียวกัน
ครอบครัว นนส.

“เจ๊ียบ” สมบัติ ขอมดำดิน

ก่อนเข้าร่วมการเรียนรู้ใน “โปรแกรมพัฒนาศักยภาพนักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม (นนส.) รุ่นปี 2557” มีคำถามกับตัวเองว่า 1. เป็นโครงการอะไร? 2. จบแล้วเราจะได้ประโยชน์อะไร? 3. ทำไมอบรมยาวจังตั้ง 4 ครั้ง (Core module) ครั้งละ 4 วัน 4. เราจะมีเวลาพอไปได้ไหม? และ 5. สข. คือใคร? ทั้งหมดเป็นคำถามอยู่ในใจ

แต่สุดท้ายตัดสินใจมา (มาคนสุดท้าย) เพราะคำนี้ “นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม” คำถาม/ความสงสัยเก็บไว้ มาเรียนรู้มาหาเอาข้างหน้า

และแล้ว ผมก็ได้คำตอบทั้ง 5 ข้อ หลังจากได้เข้ารับการเรียนรู้ “โปรแกรม นนส. ทั้ง 4 Core module โดยจะขอเล่าถึง.. ข้อ 2. เข้าร่วมแล้วเราจะได้ประโยชน์อะไร?

ผมขอบอกเลยครับว่า สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มีค่ามากกว่าเงินทอง โดยเฉพาะการให้คุณค่ากับตัวตน การดึงศักยภาพของตัวตนเองออกมาใช้ได้ทุกสถานการณ์ ตามกาลเทศะ หรือที่พวกเราชอบเรียกว่า ปล่อยของ ทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น เป็นผู้ฟังที่ดี รับรู้ถึงความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่นำมาใช้กับการ

ทำงานในชุมชน/ท้องถิ่นได้ทุกเรื่อง โดยเฉพาะประเด็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ เพราะสิ่งที่ทำอยู่ก็เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญของสุขภาพ เพื่อตัวเรา เพื่อผู้อื่น เพื่อชุมชน และเพื่อประเทศ แล้วจะทำเช่นไรให้สามารถขับเคลื่อน เป็นนโยบายสาธารณะได้ ซึ่งก็เป็นภารกิจที่ต้องขับเคลื่อนต่อไปในชุมชน แม้จะเป็น เพียงก้าวแรก แต่เชื่อว่าเป็นก้าวแรกที่มุ่งมั่นและตั้งใจ

และสิ่งที่ได้เรียนรู้มากกว่าที่อื่นๆ คือ การมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน ได้เรียนรู้ซึ่งกัน และกัน ถอดหัวโขน (ยศ, ตำแหน่ง) ไม่มีใครใหญ่กว่าใคร ทุกคนเท่าเทียมกัน ให้เกียรติกันเป็นสิ่งที่น่ายินดี และในขณะที่เดียวกันเราได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหน้าที่ การงานของแต่ละท่าน ทำให้ผมเข้าใจบริบทในการทำงานของแต่ละท่าน/แต่ละ หน่วยงานดียิ่งขึ้น เป็นขั้นตอนหนึ่งของการทำงาน เวลาผมทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ผมจะทำตัวเป็นคนตัวเล็กๆ ให้เกียรติกับผู้อื่น อย่างนี้หรือเปล่าที่เรียกว่าเราเป็น ครอบครัวเดียวกัน “ครอบครัว นนส.”

โปรแกรมฯ นี้ ยังสอนผมให้เรียนรู้ว่า การเป็น “ผู้ให้” การให้รอยยิ้ม การให้ออกัส การให้ความยินดี การให้ความหวังโย การให้อภัย(อภัยให้ผมด้วยนะครับ ถ้าส่งงาน ช้าครับ) และกรให้อื่นๆอีกมากมายจาก “ครอบครัว นนส.”

สุดท้าย ผมขอขอบคุณ มูลนิธิเครือข่ายหมออนามัย สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน(ขออภัยไม่ได้กล่าวรายชื่อได้ทุกท่าน) ในโปรแกรมฯนี้ ที่ให้ออกัสผมได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ขอขอบคุณมากครับ 🙏

สาม “จ” สานพลังชีวิต

“ยู๋ย” พรทิพย์ ชูนิเวศ

คนสมัครงานในภาครัฐ... “หากคนเข้ามาทำด้วยยาก เพราะไม่ใช่งานตัวชี้วัดตามนโยบาย”

เป็นคำบ่นของฉันและมองเพื่อนเวลาที่จิตตกหมดพลัง อาจเป็นเพราะว่าหลักการและกรอบโครงสร้างที่รัฐบาลใช้ในการบริหารงานภาครัฐมาแต่ยุคดั้งเดิม ทำให้บุคลากรภาครัฐเคยชินกับการทำเท่าที่กำหนด รวมถึงกระแสการเปลี่ยนแปลงของปัญหาสุขภาพเป็นไปอย่างรวดเร็วและหลากหลายมิติ จนผลักดันให้แยกแยะยากว่างานอะไร แผนกไหนใครต้องรับผิดชอบ กลายเป็นกำแพงเกี่ยว-กันความอุตสาหกรรมในการทำงานทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา ยิ่งถ้าทิศทางลม “ผู้บริหารหรือเจ้านาย” ไม่มีสมัครงานในใจก็ปีว...แต่ถ้ามีก็ไปฉิวเช่นกัน

1 ปีในเวทีนักสานพลังฯ (นสส.) ฉันทบทวนตัวเองว่ามาทำไม แล้วได้อะไรบ้างมัย? บทบาทฉันคือคนในภาครัฐที่รับผิดชอบงานสมัครงาน จับ Plus+ มาเวทีนี้เพราะเสน่ห์ของความ เป็นเพื่อนพี่น้องสายการมีส่วนร่วมภาคท้องถิ่น และภาคประชาสังคมเป็น

ยาใจ บวกกับแรงยั่วยุของทีมอาจารย์หมออำพล จินดาวัฒน์และอาจารย์สุทธิพงษ์ วสุโสภานพ ผลักให้ฉันมีอาชีพยุคหนึ่งให้งานสมัชชาไม่ใช่หน้าที่เชิงโครงสร้างเท่านั้น มันคือ เวทีเวลาแห่งโอกาสที่ธรรมชาติลิขิตให้ฉันได้เรียนรู้ กลยุทธ์สำหรับกระชั้น ความเป็นตัวตนของตนเอง ซึ่งฉันเรียกมันว่า...**กลยุทธ์ สาม “จ”**

จ. จิต...ฉันได้เรียนรู้การหยุดพูดและฟังให้มาก ทั้งที่มีอารมณ์ขุ่นอยากสวนหมัด กระบวนคิดกับเพื่อนนส.บางคนเวลาที่นี้ทำให้ฉันได้ฝึกการกำหนดจิตให้สวนทางกับ ความคิด “เราไม่จำเป็นต้องพูดทุกสิ่งที่คุณคิดแต่ต้องคิดก่อนพูดเสมอ”

จ. จุด...ฉันได้เรียนรู้วิธีการจัดการความขัดแย้ง ทั้งที่มีอารมณ์แค้นค้างอยู่ ซึ่ง มันคือเทคนิคการแสวงหา “จุด”...จุดร่วม/จุดต่าง/จุดประสาน/จุดคานงัด เพราะทุกคนมีเหตุผลในมุมที่แตกต่าง ซึ่งพี่ลัมซาและเพื่อนนักสานพลังทำให้ดู สอนให้แสวง แลสอนให้ทำ

จ. จัด...ฉันได้เรียนรู้วิธีการทำเรื่องยากให้ง่ายที่สุด ทั้งๆ ที่มีแต่งานจำ-งานจร/ คนจำ-คนจร/ของจำ-ของจรและเงินจำ-เงินจร แสนจะวุ่นวายเข้ามากระทบในชีวิต แต่ไม่ว่างงานหรือสรรพสิ่งจะมากมาย สำหรับนักสานพลังต้องให้จัดการ/ จัดวางให้พอดีท่ามกลางความขาดแคลน ความยากแค้นแสนเข็ญ ด้วยหลัก จ. จัด ให้เป็น...เช่น “สุขที่ท้าทาย”

แม้เวทีร่ำเรียนวิทยายุทธ นนส.57 จะจบลงฉันใด..ฉันนั้นก็ต้องเดินหน้าด้วยสติ ให้มากขึ้น สาม “จ”...จะเป็นอาวุธติดตัวฉันเพื่อสานอุดมการณ์ทำงานชุมชนแจกเช่น “ชีวิต” ไม่ว่าจะมื่ออะไรเปลี่ยนแปลง ทั้งคน เงิน ของหรือโครงสร้าง ฯลฯ เราก็ต้องปรับตัวและยืนหยัด เพราะเราคือพลังและเพื่อนพี่น้องในชุมชนของเราก็มีพลังถ้ำหลอมรวมกัน มันคือ “การสานพลังชีวิต”

สข.ลงแรงปลูกเสกแล้ว...ต้องไม่ให้เสียของ!!! ☹

🏠 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท อ.เมือง จ.ชัยนาท
โทร 081 324 3347 อีเมล khun2513@gmail.com

สู่...บทบาทการเป็น นนส.

“พล” วรพล แยมเลี้ยง

จากการได้เข้าร่วมโปรแกรมนักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม (นนส.) ปี 57 ต้องขอขอบคุณ กรรมการและเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ที่ให้โอกาสผมในครั้งนี้

ผมเองได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท ที่จะให้เข้าร่วมโปรแกรม นนส. ได้นำเอกสารมาให้ศึกษาทบทวนดูก่อน ว่าพอจะมีเวลาไปได้ไหม? เมื่ออ่านวิเคราะห์ห้ครั้งแรกยอมรับว่าไม่ออกไป มีความกังวลในใจว่ากลัวจะทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร งานประจำที่มีอยู่ก็มากแล้ว แต่มีจุดที่น่าสนใจคือ คำว่า นักสานพลังขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ และอีกประการหนึ่งก็คือ คุณพรทิพย์ ชุนวิเศษ (หมออยู่ย) จะไปอบรมกับเราด้วย (มีเพื่อน) สุดท้ายตัดสินใจไปครับ แต่ยังมีข้อสงสัยมากมาย ไม่รู้เรื่อง ไม่มีพื้นฐานเรื่องงานสมัชชาฯเลย รู้แต่เพียงว่าต่อไปนี้จังหวัดชัยนาทจะขับเคลื่อนงานในพื้นที่ และเพื่อยกระดับรูปแบบของสมัชชาสุขภาพ และโดนมอบหมายให้เป็นตัวจี้ด และเป็นเลขานุการกิจฯ อีกด้วย...งมมาก ในอดีต... เคยทำงานร่วมกับหมออยู่ยมาหลายปี ได้เรียนรู้กับหมออยู่ย เรื่องวิธีการทำงานเป็นที่มาร่วมคิด ร่วมทำ ..เคยทำงานเป็นนักประสาน มาบ้าง และชอบเป็นนักประสาน มีเพื่อนเยอะดี ชอบรู้จักคนเก่งๆ รวมถึงหน่วยงานต่างๆ เพื่อจะให้มาช่วยและนำมาปรับใช้การทำงานในพื้นที่ ทำงานแบบมีส่วนร่วม และต่อมาให้ตัวผมเองมีโอกาสได้มานั่งในตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ครับ

ผมเป็นคนจังหวัดชัยนาทโดยกำเนิด ชัยนาทเป็นเมืองเล็กๆ ภูมิประเทศเหมาะสมในการประกอบอาชีพเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ประชากรน้อย วิถีชีวิตคนชัยนาทแบบเรียบง่าย ไม่ใช้วิธีรุนแรงในการแก้ปัญหา การเมืองใหญ่ เล็ก มีปัญหาน้อยมาก อิทธิพลไม่มี ทุกปัญหาที่มีทางออกแบบชัยนาทคือไม่รุนแรงใส่กัน ผมมีโอกาสเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการจังหวัด หลายครั้ง เป็นคณะกรรมการเครือข่ายฯ ภาคประชาชนระดับจังหวัด 2-3 คณะ รับรู้ปัญหาภาพรวมของจังหวัด บ้าง ส่วนงานที่ทำอยู่และชอบคืองานในชุมชน ร่วมคิดร่วมทำชุมชนเข้มแข็ง เคยแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป็นงานที่ประทับใจ และภาคภูมิใจ

มาเป็น นนส. ได้เข้าร่วมเรียนรู้กับเพื่อนๆ และลงพื้นที่ชุมชนเพื่อเรียนรู้กระบวนการจัดการปัญหา รวมถึงเครื่องมือจัดการปัญหาของ สช. ระหว่างร่วมเรียนรู้ ยอมรับว่าถ้าเราทำได้คงดีมาก ผมพยายามนึกถึงพื้นที่ในจังหวัดชัยนาทและเครื่องมือของ สช. ขณะที่ผมกำลังเรียนรู้จะทำกับพื้นที่ไหนได้บ้าง(ที่มีทุนเดิมดีๆ) พื้นที่เขาทำอะไรกันอยู่ จะเสริม จะต่อยอดอย่างไร เครื่องมือไหนถึงเหมาะสมกับพื้นที่ และใครจะเป็นแกนนำในพื้นที่ จะประสานใครดี คนในพื้นที่ ใครมีศักยภาพที่จะทำต่อและทำเองได้ แต่มีครบ..ชัยนาท มีพื้นที่ทำงานเข้มแข็งเป็นงานแก้ปัญหาด้านสุขภาพ หลายพื้นที่มีภาคประชาชนเข้มแข็ง ส่วนราชการ ภาครัฐ และนักวิชาการที่สนใจชาวบ้าน

การเป็น นนส. การได้เรียนรู้จากพื้นที่จริง คิดว่าทำให้เกิดความมั่นใจ มีเทคนิคในการทำงาน มีเพื่อน มีที่ปรึกษาที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือ เราได้การเป็นนักประสานงานในพื้นที่ไม่นานนักใจ มีความเชื่อมั่นในคณะกรรมการสมัชชาของจังหวัดชัยนาท งานที่จะทำในพื้นที่ คือ อาหารเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมการใช้จักรยานในชีวิตประจำวันและออกกำลังกาย ถือว่าเป็นเรื่องที่คนชัยนาทสนใจที่จะทำร่วมกัน การเคลื่อนไหวงานอาจจะเดินแบบช้าๆ ไม่เร่งรีบแต่มีเป้าหมายชัดเจน อาจจะแยกย่อยเป็นหมู่บ้าน เป็นตำบล จนถึงอำเภอ จังหวัด ต่อไป ส่วนประเด็นร้อนในพื้นที่ในขณะนี้ จะเป็นปัญหาเรื่องการจัดการขยะในเรื่องนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้จัดเวทีพูดคุยกันหลายครั้งและมีแนวทางที่แก้ปัญหาร่วมกัน มีผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน ตัวผมเองก็อยู่ในส่วนของคณะกรรมการจังหวัดด้วย หลังจากจบการเข้าร่วมโปรแกรม นนส. คิดได้ว่าจะช่วยงานคณะกรรมการสมัชชาจังหวัด และทุกระดับเท่าที่จะสามารถทำได้ และจะพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องครับ 🍀

ไม่รู้อะไรทำให้เราเปลี่ยน

“อร” เอมอร บุตรแสงดี

เอ...เราได้อะไรจากการเข้าร่วม นนส. บ้างนะ?

คำตอบง่าย ๆ (ปกติก็ไม่คิดเยอะ) คือ ได้เพื่อนที่หลากหลายในแต่ละภาค แต่ละจังหวัด แต่ละสังกัด มีทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้อง ไม่น่าเชื่อ โปรแกรม “นนส.” ทำให้เราเปลี่ยนได้ ถ้าท่านต้องการเปลี่ยน ลองเข้าไปสัมผัสดู แล้วท่านจะรู้ด้วยตัวของท่านเอง อย่างเช่น ดิฉัน

การเรียนรู้ใน CM1 ของดิฉัน ดูไม่ค่อยรู้เรื่องนัก งง.. งง.. (เพราะว่าดิฉันตั้งเป้ามาว่าต้องรู้เรื่องกระบวนการจัดสมัชชาสุขภาพจังหวัด เขาต้องทำอะไร อย่างไร และประกอบกับดิฉันจะไม่ค่อยโอเคกับภาคประชาสังคมที่บ้านดิฉันสักเท่าไร จึงเป็นกำแพงในการทำงาน) ยิ่งนึกว่าใน CM2 จะมาใหม่ เสียเวลาเปล่าใหม่หนอ (คิด ณ ขณะนั้น เพราะภาระงานภาคราชการของดิฉันเองก็ล้นมือ)

จุดหนึ่งที่ทำให้ดิฉันมาต่อ คือเพื่อน เพราะช่วงมีกิจกรรมกลุ่มทำให้เราสนิทกันมากขึ้น พูดคุยกันมากขึ้น ซึ่งต่างคนต่างมาคนละที่ ทำให้เราไม่มีกำแพงกัน พูดคุยแบบสบายๆ เป็นการเรียนรู้จากเพื่อนแบบใกล้ชิด โดยไม่รู้ตัว ซึ่งเพื่อนๆ จากภาคส่วนต่างๆ มีทั้งอาจารย์ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม สื่อ และภาควิชาการอื่นๆ ซึ่ง

แต่แต่ละคนจะมีความคิดเห็นที่หลากหลาย แตกต่างกันไป มีจุดดี จุดเด่นที่น่าสนใจมาก จนดิฉันแอบคิดในใจ ตาย...มีแต่คนเก่งๆ... กล้าคิด กล้าพูดดิฉันรู้สึกตัวเล็กไปถนัดใจ (ทั้งที่เป็นคนรูปร่างออกจะสมบูรณ์...ทำไปได้ก็ที่บ้านเลี้ยงมาดี...)

แรกๆ ก็ได้แต่นั่งฟัง พอฟังมากๆ ก็ดีเหมือนกัน ทำให้เราเริ่มคิดตาม ส่งผลให้เราเริ่มเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ว่าเขาเหล่านั้นทำไมจึงเป็นเช่นนั้น รู้เหตุ รู้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากขึ้น และเริ่มกลับทำความเข้าใจตนเองด้วยว่าในมุมมองคนอื่น เขามองเรา (หมายถึงภาคราชการ) โดยรวมว่าอย่างไร ทำไมเขาจึงคิดเช่นนั้น ซึ่งถ้าเราทำใจเป็นกลาง โดยรวมภาครัฐก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ ที่ยึดมั่น ถือมั่นในตัวเอง มีกรอบ และมักจะคิดว่าตนเองถูก คนอื่นต้องฟัง เมื่อเราเข้าใจคนอื่น ความปลื้มใจเริ่มเกิดในตัวเรา ถ้าเราปรารถนาที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่ยากอย่างที่คิด เพียงแค่การปรับเข้าหากัน ทำงานร่วมกันด้วยใจ ด้วยเป้าหมายร่วมและง่ายที่สุดในการทำงานร่วมกับผู้อื่น คือ การปรับที่ตัวเรา และอย่าพยายามตั้งเป้าไว้สูงนัก ค่อยๆ ขยับเป้า่าง่ายกว่า เราเรียนรู้การรอบบ้างก็ได้ ถ้าเรายังมีกรอบอยู่ ไม่ต้องยื่นตรงกลางเสมอไป และถ้าเป็นไปได้ พยายามลบกรอบไปเรื่อยๆ เต็มใจไปเรื่อยๆ เข้าใจผู้อื่นรอบข้างด้วย การทำงานแบบทฤษฎีผู้รู้ท่าน ผลัดกันเป็นผู้นำในส่วนที่เกี่ยวข้องและถนัด งานจะบรรลุผลได้ไม่ยาก ถ้าอยากไปให้เร็วให้ไปคนเดียว แต่ถ้าอยากไปให้ไกลให้ไปเป็น ทีมการขับเคลื่อน สมัชชาสุขภาพจังหวัดก็เช่นเดียวกัน เราต้องทำงานเป็นทีม ค่อยๆ คิด ค่อยๆ ทำร่วมกัน ซึ่งหลังจาก CM2 ดิฉันลองไปใช้ดูในพื้นที่ มองดูเข้าท่ามากขึ้น เห็นยอดลงในเรื่องของสมัชชาสุขภาพจังหวัด แต่ก็ต้องแอบหนึ่งงานบ่อยๆ เพราะการทำงานกับเครือข่ายไม่ใช่ทำงานเราคนเดียว งานเครือข่ายเขาก็มีความสำคัญ เขามาที่เราบ้าง เราไปช่วยเขาบ้าง เหมือนเอาแรงกลายๆ มีหน้าขำมีเพื่อนเพิ่มอัตโนมัติ รู้และเข้าใจงานที่ภาคประชาสังคมทำมากขึ้น เราก็ได้ใจเพื่อนด้วย ได้งานด้วย

อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่ดิฉันได้จาก นนส. คือการคิดบวก เราต้องฝึกคิดบวกไว้เรื่อยๆ มีคนบอกว่าถ้าเรายังคิดบวกไม่เป็นพยายามอยู่ใกล้ๆ คนที่คิดบวก เราก็จะได้ฟัง สิ่งที่ดี สิ่งที่ดี ไม่นานเราก็จะค่อยๆ คิดบวกได้เอง และพยายามอย่าคิดแทนคนอื่น หัดมองข้ามบางสิ่งที่ไม่ดีไปบ้าง และหัดหยิบสิ่งดี ๆ ที่เขามีมาชื่นชม

สิ่งที่ดิฉันได้เพิ่มเติม ถึงแม้จะเป็นเรื่องเล็กๆแต่ก็สำคัญ นั่นคือ บรรยากาศ ทั้งที่ดิฉันเองก็จัดประชุมออกบ่อย ไม่ค่อยได้ใส่ใจนัก เพราะดิฉันเป็นผู้จัด ไม่ใช่ผู้เข้าประชุม เมื่อตัวดิฉันเองมาเป็นผู้ประชุมจึงรู้ว่าถ้าบรรยากาศดีๆ สบายๆ เป็นกันเอง จะทำให้การทำงานกลุ่ม หรือพูดคุยออกรสชาติมากขึ้น ซึ่งในการทำงานก็เช่นกัน ทุกคนต้องการการยอมรับทำอย่างไรเราจะให้ทุกคนมีบทบาท กิจกรรมกลุ่มอย่างหนึ่งในโปรแกรม นนส.คือการแสดง กติกาคือทำอย่างไรจะให้ทุกคนมีบทบาทมีส่วนร่วม นึกย้อนกลับไปแล้วนำเสนอออก เรามีพล็อตเรื่องมีตัวแสดงหลักไม่กี่คน เพราะเกรงใจเพื่อนกลัว เขาไม่ร่วมมือ เพื่อนมองหน้ากันทำตาปริบๆ เพราะคำสั่งหรือกติกา คือทุกคนมีส่วนร่วม บางคนขอเล่นเป็นก้อนหิน เป็นต้นไม้ก็ได้ ยืนถือป้ายก็ได้ ป้ายไม่พอก็ช่วยกันเขียนโดยไม่ต้องพล็อตคำ สวยไม่สวยไม่เป็นไร ช่วยกันเขียน ป้ายเยอะจนผู้แสดงไม่พอ ต้องขอกำลังจากกลุ่มอื่นช่วย กลุ่มอื่นก็น่ารัก เพื่อนร้องขอไม่รู้อะไรก็ช่วย ประท้วงก็ประท้วง จนได้คำ “มีถั่วไหม” ในการแสดงครั้งแรก รวมถึงการแสดง ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านใน CM3 ก็มีการแสดง “งานแต่งงาน” ที่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนๆทุกกลุ่มอย่างดี แบบไม่ต้องเตรียมตัว จนเกิดเจ้าบ่าวสุดหล่อ เจ้าสาวสุดสวย พร้อมแหวนประจำรุ่น ที่โดนกลั่นแกล้ง และพ่อเจ้าสาวที่ตีบทแตก พอคิดย้อนกลับมาที่ข้าทุกครั้ง ทำยสุดทุกคนก็มีบทเล่น ช่วยกันเติมสีสันเข้าไป เติมบท เติมเนื้อหา ดูสนุกแบบงๆ ช่วยกันเตรียมอุปกรณ์ตามที่มี ตามที่จะหาได้ พอถึงเวลาแสดงจริง มั่วบ้างจริงบ้าง ก็นุ่กดี ข้าๆ ซึ่งปกติอยู่ที่บ้านหรือที่ทำงานเราก็จะไม่มีโอกาสทำเช่นนี้ เลยรู้สึกว่่าปล่อยวางบ้างก็ดี สนุกด้วย ได้เพื่อน ได้กิจกรรม ได้ความร่วมมือ ได้หัวเราะ ได้สนิท ได้ความรู้ ได้ความคิดแปลกๆ ใหม่ๆ ได้กำลังใจ ได้เติมเต็มให้กัน และกัน และได้สานพลังขับเคลื่อนและพัฒนานโยบายฯ ทำยสุดผลคือประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ยอมรับว่าตัวเองเปลี่ยนไป แต่ไม่รู้ว่่าอะไรทำให้เราเปลี่ยน?? ☺

.....
🏠 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ต.ปากแพรก อ.เมือง จ.กาญจนบุรี
โทร 089 902 1931 อีเมล butsangdee@gmail.com

ช่วงเวลาที่ดีที่สุด
ของชีวิต

“นาง” สุจิตรา อุทธา

โปรแกรม นนส. ทำให้เราได้รู้จักและมีเพื่อนที่มีหัวใจเดียวกันทั่วประเทศ ที่ผ่าน
มาเราเองคิดแต่ว่าร่างกายเราไม่ค่อยแข็งแรงเนื่องจากการประสบอุบัติเหตุ ทำให้
เราเหมือนกับคนที่ปิดตัวเอง ทำแต่งงานของเรา ไปในโปรแกรม นนส. ทำให้ได้พบ
กัลยาณมิตรที่ล้วนมีทัศนคติที่ดี มีความรู้ มีประสบการณ์ที่สั่งสมมาจากการทำงาน ใน
แต่ละครั้งที่เรียนรู้ ได้ฟัง เรื่องราวดีๆ จากทุกคนแล้ว แทบจะไม่อยากจะลุกไปไหน
เพราะกลัวจะไม่ต่อเนื่อง

กระบวนการเรียนรู้ที่ไม่น่าเบื่อ สร้างความผูกพันเป็นกัลยาณมิตรต่อกันในโปร-
แกรมปี 57 ระหว่างพวกเรา คิดถึงเพื่อนๆ ทุกคน รู้สึกเสมือนเป็นญาติสนิท นอกจากนี้
นั้น ยังทำให้เรากลับมาทบทวนตัวเอง รู้จักตัวเองมากขึ้น ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ
กลับมาพัฒนาต่อยอดการทำงานที่รับผิดชอบ โดยการนำเครื่องมือนโยบายสาธารณะ
เพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในพื้นที่ เรื่องการจัดการขยะในชุมชน การทำงาน
เพื่อชุมชนจนประสบความสำเร็จ ได้รับเลือกให้เป็นพื้นที่ต้นแบบของจังหวัด และ
ได้รางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ประเภทชุมชนขนาด L ประจำปี 2558 จากกรมส่งเสริม
คุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สุดท้ายขอขอบคุณทุกท่านที่ทำให้ได้รับโอกาสได้ร่วมกระบวนการเรียนรู้ที่พิเศษ
ขอบคุณคุณหม่อมอำพล อาจารย์สุทธิพงษ์ ทีมหม่อมอานามัย และกัลยาณมิตรทุกท่าน
ที่ทำให้เกิดช่วงเวลาที่ดีที่สุดของชีวิตในครั้งนี้ 🙏

ชีวิต จิตวิญญาณ
ของการสานพลัง

สุนทร สุริโย

ทันทีที่เห็นชื่อโปรแกรม นักสานพลังเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ เป็นโปรแกรมแรกที่เขียนใบสมัครทันทีโดยไม่ลังเล ข้อแตกต่างที่หาได้ยากในปัจจุบันที่เห็นได้ชัดจากโปรแกรมคือการเตรียมความพร้อมของการบริหารโปรแกรมที่กำหนดวันไว้ชัดเจน มีหัวข้อกำหนดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ดังนั้นจึงง่ายต่อการบริหารชีวิต

ในครั้งแรกของการเริ่มโปรแกรม CM1 ความรู้สึก การแสวงหาคนคุ้นเคย ซึ่งกว่าครั้งที่ไม่เคยพบกันเป็นครั้งแรกในชีวิต เพียงไม่กี่คนในสายงานประชาสังคมที่พบเห็นบ่อยครั้ง ไม่กี่คนที่ต่างอาชีพแล้วเห็นหน้าในหลายๆ เวทีประชุม (ไม่ใช่มวย) งานนี้ต้องชื่นชมผู้จัดกระบวนการว่าสามารถล็อกได้อยู่หมัด ได้กระบวนการที่ไม่ง่ายสำหรับการจัดกับผู้ใหญ่วัยนี้ ที่มาจากหลากหลายสาขาอาชีพ แต่สิ่งแรกแม้ไม่คุ้นเคยที่เห็นได้ชัดคือแววตาแห่งความกระหายอยากเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโปรแกรมจากกระบวนการที่จัดให้เรา ผู้เข้าร่วมโปรแกรมได้เรียนรู้แม้กระทั่งชีวิตส่วนตัว การงาน บางครั้งก็การเงิน ของเพื่อนร่วมโปรแกรม

การได้เรียนรู้ CM ครั้งแล้วครั้งเล่าจนผ่านครั้งที่ 4 ของโปรแกรม (และครั้งแถม
ในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ) ทำให้เข้าใจบริบท ธรรมชาติของหน่วยงาน ของคน
ต่างสายงาน แต่ทว่าหากถอดเอาความเป็นเปลือกอันห่อหุ้มภายนอกไว้ แล้วสวม
ชีวิต จิตวิญญาณ ของคำว่า “นักสานพลัง” ทำให้เห็นได้ชัดว่า แม้มาจากคนละราก
เหง้า เราก็เป็นผู้สร้างสรรค์สาธารณประโยชน์ เกิดข้อ ต่อยอดความดีงามของแต่ละ
คนได้ ความหลากหลายทั้งความรู้ ความสามารถ ทำให้เกิดการผสมผสานอย่างลงตัว
และที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงคือ คำว่า “นักสานพลัง” ซึ่งเปรียบเสมือนตัวกลาง
ที่พร้อมจะผสานสองสิ่งเข้าด้วยกัน ความท้าทายของนักสานพลังเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย
สาธารณะคือ ต้อง ผสานความแตกต่างเข้าด้วยกันให้ได้ เสมือนหนึ่งการเชื่อม
ประสานโลหะที่แตกต่างคุณสมบัติที่ยากยิ่งที่จะให้ติดกันได้ เมื่อใดก็ตามที่จะ
ทำงานภายใต้บริบทความคิดเดิมจะถูกกระตุ้นเตือนจากตัวเองและผู้อื่นว่าคุณคือ
“นักสานพลัง” 🌟

เรียนรู้ และ เรียนรู้

“เยาว์” เยาวรัตน์ ไชยหอม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

เชื่อแน่ว่าทุกคนที่เข้าร่วมโครงการล้วนแต่มาจากการมีจิตอาสา ทำงานด้านสังคม แม้จะแตกต่างกันทางด้านองค์กร/หน่วยงาน แต่ทุกคนมีเป้าหมายที่ตรงกันคือ อยากรเห็นสังคมดีขึ้นทุกมิติ เห็นสุขภาวะของคนไทย ความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น การพัฒนาอย่างเป็นระบบและความเป็นธรรมในสังคม

• ได้เรียนรู้ทั้งแนวคิด แนวปฏิบัติ การทำงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมที่มาจากความต่าง ใช้แนวคิดร่วมกันที่เริ่มต้นจากการมองเห็นปัญหาร่วมกันของสังคมนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการอย่างเป็นระบบ เช่น การหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหาและการหาแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน

• ได้เรียนรู้การสานพลัง ถักทอเชื่อมโยง สร้างเครือข่ายของกลุ่มคนที่มีจิตอาสา การสร้างพลังจากกลไกร่วมกันของสังคม เพื่อเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

• ได้เรียนรู้เรื่องการจัดการตนและคนโดยใช้หลักธรรมาภิบาล รู้จักตัวตนวิธีการหนุนเสริมการทำงานภาคประชาชนด้วยการคิดบวก การสร้างผู้นำให้เป็นนักพัฒนา

• เห็นความเหมือนที่มาจากความต่างแบบอัศจรรย์ไม่เคยปรากฏมาก่อนในชีวิต

สิ่งที่นำไปใช้

• ร่วมสร้างกระบวนการทำงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย

• สร้างการมีส่วนร่วม ปรับแนวคิด และขยายเครือข่ายสื่อสารธารณะในชุมชนหรือจังหวัด ให้มากขึ้น

• คิดบวก รู้ตัวตน ไม่คัดคนออก ไม่พอกปัญหา ศรัทธาคคนอื่น (อย่างมีหลักการและเหตุผล) เชื่ออย่างหนึ่งว่า “มนุษย์ทุกคนล้วนแต่เป็นผู้ชนะตั้งแต่ลืมตาดูโลก”

เครือข่ายนักสานพลัง
มดงานเพื่อ
การพัฒนาสังคมไทย

สนอง คล้าฉิม

นนส. คนกลุ่มเล็กๆ ที่มาหลากหลาย ต่างพื้นที่ ต่างเครือข่าย ต่างวัย ต่างวุฒิ แต่มีจิตใจและความมุ่งมั่นร่วมกันเพื่อผลักดันให้เกิดสิ่งดีๆ ขึ้นในสังคมไทย โดยใช้กระบวนการสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ร่วมกับการผสมผสานแนวคิดทั้งแนวรวม แนวดึง ชับเคลื่อนความต้องการของชุมชนให้เกิดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสร้างสังคมสุขภาวะ

ตลอดระยะเวลาเกือบหนึ่งปีของกระบวนการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ นนส. ซึ่งผ่านการขับเคลื่อน หล่อหลอม ทั้งภาควิชาการและภาคสังคม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองซึ่งกันและกัน ถอดบทเรียน สกัด และเจียระไน ทั้งภายในกลุ่ม นนส. และพื้นที่ปฏิบัติการในชุมชน สร้างกลุ่ม นนส. ให้เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งด้วยการเชื่อมโยงเมล็ดพันธุ์ นนส. แต่ละเมล็ด แต่ละส่วน รวมเป็นพลังจิตสาธารณะที่ยิ่งใหญ่ เสมือนดั่งมดงาน ถึงแม้ตัวเล็กแต่มีพลังภายในกล้าแกร่ง และพร้อมที่จะสานเป็นพลังเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมสุขภาวะต่อไป... 🍀

🏠 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองโคน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
โทร 086 173 0707 อีเมล sanongbb@hotmail.com

เริ่ม CM2 โครงการฯ พาไปต่างจังหวัด ได้เจอเพื่อนๆ ที่เริ่มรู้จักกันตั้งแต่เมื่อตอน CM1 รู้สึกดีใจ แต่ความมั่งคั่งเหมือนเดิมว่าเขาให้เราทำอะไร เขาจะมาสร้าง "เรา" ให้เป็นอะไรหรือ ไม่เห็นมีใครมาเป็นวิทยากรเลย แต่ให้เราไปเดินตามค้นหา ไปดูบ้านพี่น้อง ไปดูต้นยางนา ดูควาย และดูสัตว์เลี้ยงของพี่น้อง และมีคนมานั่งคุยเรื่องราวต่างๆ ในการต่อสู้ให้พี่ ยังงง แต่เริ่มเฟลิดเฟลิดกับเรื่องเล่าเหล่านี้ และเริ่มรู้สึกตัวเราช่างอยู่ห่างไกลกับเรื่องราวเหล่านี้เหลือเกิน เราเริ่มตัวเล็กลง เริ่มพูดน้อยลง และเริ่ม "ฟัง" อย่างตั้งใจมากยิ่งขึ้น โดยไม่รู้ตัว พี่ๆ เพื่อนๆ และผู้คนที่เราพบเห็น ได้กลายเป็น "ครู" ของเราแล้ว บางช่วงบางตอน ประสบการณ์การทำงานของเรา ก็ทำให้คนอื่นได้เข้ามารับรู้ร่วมกันไปกับเรา เหมือนกับว่าเราต่างกลายเป็นแรงบันดาลใจของกันและกันไปแล้ว

จำได้ว่า พวกเราเริ่มพูดคุยกันนอกห้องมากยิ่งขึ้น เริ่มรวมกลุ่มกันพูดคุยที่โน่นที่นี้ เริ่มพูดคุยกันตอนดึกๆ หลังจากทานข้าวเย็น หรือตั้งแต่เริ่มอาหารเช้า ยิ่งพอเสร็จสิ้น CM แล้ว ยังตามกันไปคุยกันต่อในร้านกาแฟข้างตลาดโรงเกลือ ตอนแรกก็เริ่มกันแค่คนสองคน (ที่ไม่ได้ไปเดินซื้อของ) สักพักคนก็ตามมาเรื่อยๆ กว่าจะรู้ตัวคนก็มากันเยอะและเริ่มพูดคุยกันออกรสออกชาติมาก อาจจะตกรถได้ หากไม่มีใครสักคนเตือนเรื่องเวลานัด

ก่อนเข้า CM3 เดือนตุลาคม วันวันไหว้มา พี่ส้มบอกให้เตรียมเอาประสบการณ์การทำงานสมัชชาสุขภาพในจังหวัดตัวเองเข้ามาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ บอกกับตัวเองตรงๆว่า เราไม่รู้เลยว่า สมัชชามหาสารคามคือใคร เขาทำงานกันที่ไหนไม่เคยไปทำงานกับเขาเลย ความรู้สึกเหล่านี้ได้ตอกย้ำความคับแค้นของโลกทัศน์เราเป็นอย่างมาก แต่เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ นนส. ช่างน่ารัก แสดงความเห็นอกเห็นใจ ทำให้เรารู้สึกว่า มันไม่เป็นไรเลย หากเราไม่มีประสบการณ์ไป แต่เราก็ยังสามารถร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มได้ ก่อนจบ CM3 รู้สึกสับสนนิดหน่อย เพราะดูเหมือนว่าต้องเตรียมงานกันหนักหน่วงเพื่อไปทำงานเรียนรู้ร่วมกันในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 7 แต่เหตุการณ์นั้นก็ผ่านไปได้ด้วยดี ได้ขึ้นเวทีกลางลานให้ผู้คนได้เห็น จำได้ว่าชื่นมื่นมากเลย แต่สนุกดีจัง รู้สึกเป็นเกียรติอย่างมากด้วย บางครั้งก็ถามตัวเองเหมือนกันว่า เราทำอะไรมาหรือ ทำไมเขาถึงให้เกียรติเราขนาดนี้

CM 4 ที่นครศรีฯ และกระบี่ เดือนกุมภาพันธ์ 2558 จำได้ว่า พวกเราต่างเฝ้ารอคอยมากฯ ความรู้สึกแปลกๆ งงๆ ได้หายไปนานแล้ว กลายเป็นการตั้งหน้าตั้งตารอว่าเมื่อไรจะได้ไปทะเลด้วยกัน เห็นหลายคนคุยกันในไลน์กลุ่มเรื่องการใส่ชุดว่ายน้ำทูพีซ ก็อยากเห็นว่า พวกเราในชุดที่แตกต่างไปจะเป็นอย่างไร และก็ไม่มีผิดหวังจริงๆ พวกเราได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ได้เรียนรู้จากพื้นที่จริงๆ คนที่ทำงานจริงๆ คนที่ได้รับผลกระทบจริงๆ ฟังแล้วความรู้สึกสำนึกกรักบ้านเกิด อาจจะเป็นความรู้สึกแบบที่ อ.อำพล หรือ พี่สุทธิพงษ์ เรียกว่า ความเป็น “พลเมือง” มันคงเป็นอย่างนี้เองนะ คงเป็นการที่เราได้มีความรู้สึกทุกชีวิต ทุกชีวิตไปกับปัญหาของสังคม และได้ลุกขึ้นมาแก้ปัญหาด้วยตัวเอง โดยอาศัยเครือข่ายและการมีส่วนร่วมกันทำงานของคนที่ได้รับผลกระทบในปัญหาพร้อมกัน และมีความทุกข์อันเดียวกันแบบนี้เอง

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากโครงการ นนส.นี้มีมากมาย แต่ที่คิดว่าเกิดการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ การเดินทางเข้าสู่ข้างใน การมีกัลยาณมิตรมาสะท้อนความเป็นตัวเราให้เห็น ซึ่งถ้าเป็นคนอื่นเขาคงไม่มาช่วยสะท้อนให้เราเห็นแบบนี้ ได้สะท้อนกับตัวเองว่าเราแท้จริงหรือยังกับการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และทำให้การทำงานของเรานั้นเป็นอย่างไรเมื่อต้องไปทำงานกับเขา จากที่เราบอกตัวเองว่าเราทำงานเพื่อความเท่าเทียมกันของคนในสังคม สิ่งกัลยาณมิตรหลายๆ ท่าน (และที่สำคัญมากฯ) คือ จากเป้าหมายของพวกเรา ที่แต่ละคำถาม ช่างสั้นสะท้อน ช่างกระแทกใจ ช่างหาคำตอบได้ยาก หากจะตอบจากความคิด จะตอบปัญหาเป้าหมายได้ต้องใช้ความรู้สึกต้องใช้ “ใจ” (ซึ่งยากมาก) ป้าบอกว่า “ทำที่บางอย่างของเรา ทำให้คนพิการรู้สึกว่าเราไม่ให้เกียรติเขา ไม่เชื่อว่าเขาทำได้” ตรงนี้เป็นถ้อยคำสำคัญมากฯ ที่ทำให้เราต้องระวังจิตใจ ความรู้สึกของเราอย่างมากเวลาไปทำงานกับคนพิการ

หากสามารถยืมเวลากลับไปได้ จะไปตอบคำถามที่ตัวเองเคยตั้ง เคยงงไว้เมื่อตอน CM แรกๆ ว่า นนส. คืออะไร เขาเอาเรามาสรางให้เป็นอะไร คำตอบที่จะให้กับตัวเองคือ การเป็นนักสานพลังฯ ไม่ได้เกิดจากการสร้าง แต่เป็นการรวบรวมคนที่มีจิตสาธารณะ อยากทำความดี ช่วยเหลือผู้คน มาทำงานด้วยกันเป็นกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมายคือ การทำให้รู้จักกัน เป็นเพื่อนกัน การทำให้บรรลุเป้าหมายด้วยวิธีการต่างๆ ที่ไม่ยึดติดอยู่เฉพาะกับ “ตัวเอง” พวกเรามีทักษะการสานพลังฯ ทำงาน “เชื่อมร้อยผู้คน” อยู่แล้ว แต่การมาเข้าโครงการ นนส.นี้ ผู้จัด เขาจัดการรวมผู้คนที่มีความรู้และ

ทักษะในการทำงานเหล่านี้ให้มารวมตัวกัน เพื่อให้เกิดพลังที่มีคุณค่าและเกิดพลัง
ที่ยกระดับให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้จริง เปรียบเหมือนการรวมแสง ดังที่ Prof. David
Bohm ได้เขียนไว้ในบทความ "On Dialogue" ที่บอกว่า ผู้คนในสังคมเปรียบเสมือน
คลื่นแสงที่มีอยู่ทั่วไป หากไม่เกิดการจัดการ แสงเหล่านั้นก็เป็นคลื่นแสงธรรมดา
ไม่มีพลังอะไรมาก บางครั้งยังมารบกวนกันอีก หากบริหารจัดการให้คลื่นแสงเหล่านี้
มารวมกันอย่างถูกต้อง คลื่นแสงเหล่านี้จะถูกยกระดับเป็นคลื่นที่มีพลังงานสูงมาก
หรือคือแสงเลเซอร์นั่นเอง แสงเลเซอร์นี้มีอำนาจอย่างมาก สามารถนำไปใช้ผ่าตัด
หรือใช้ตัดเหล็กได้ โครงการ นนส. คือการนำเอาคลื่นแสงเหล่านี้มารวมกัน

คิดต่ออีกว่า แล้วพลังงานเหล่านี้จะยังคงระดับที่ถูกรวมกันมาแล้วได้เป็นระยะ
เวลานานเพียงพอที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร การมารวมกลุ่มกันและทำงาน
ร่วมกันจนเกิดการเป็นชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice หรือ COP) จะทำ
ให้พลังงานเหล่านี้ยังคงอยู่ เหมือนกับพระในศาสนาพุทธที่มาอยู่รวมกันแบบ "สังฆะ"
นั่นเอง อย่างที่ท่านดิช นัท ฮันห์ เคยพูดไว้ว่า ด้วยการรวมกลุ่มของผู้คนที่มีความ
คล้ายกัน (Homogenous group) เราจึงสามารถจะบรรลุสิ่งที่ยิ่งใหญ่ได้ การทำงาน
เพื่อขับเคลื่อนเรื่องใหญ่ๆ ที่บางครั้งดูเหมือนแทบจะเป็นจริงไปไม่ได้ จึงจะเป็นไปได้
ด้วยการมี ชุมชนนักปฏิบัติ หรือมีเครือข่ายนั่นเอง นนส. ที่ถูกปรับจนคลื่นให้มีพลัง
ที่สูงแล้ว จึงยังควรต้องรวมตัวกันเพื่อให้กลายเป็นชุมชนนักปฏิบัติ เพื่อไปทำงาน
ที่ยากๆ ต่อไป และขยายเครือข่ายไป "รวมคลื่นแสง" ต่อไปในพื้นที่ เพื่อยกระดับ
การทำงานให้ต่อสู้สิ่งยากได้

ยินดีที่ได้รู้จักเพื่อนกัลยาณมิตรทุกๆ ท่านค่ะ ☺

น น ส . เอาพลังคน
มาสานต่อ เพิ่ม เสริมพลัง

"ฉิม" จันทนา เจริญวิริยะภาพ

วันหนึ่งได้รับโทรศัพท์จากน้อง จารึก ไชยรักษ์ เสิญชวนเข้าร่วมโปรแกรม นนส. ก็ตอบรับไปทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่ามีหน้าที่อะไร แต่คิดว่ามันน่าจะเป็นเรื่องดีๆ ที่น้องหยิบยื่นโอกาสให้ ก่อนหน้านี้ดิฉันทำงานในแวดวงการพัฒนาจังหวัดสงขลา ด้วยฐานประสบการณ์เดิมของคนทำงานองค์กรพัฒนาเอกชน ทำงานด้านการพัฒนาศักยภาพแกนนำ เครือข่าย ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการประสานเพื่อการแก้ไขปัญหาสังคมและสุขภาพะ จากประสบการณ์การทำงานพบว่าปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระดับหมู่บ้าน ตำบล จังหวัดเรา มีที่มาหลากหลาย ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ยากแก่การที่หน่วยงาน องค์กร หรือใครคนใดคนหนึ่ง หรือนักการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งจะทำงานแก้ปัญหาได้ จึงเชื่อมั่นว่าการทำให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถจัดการตัวเองได้ โดยผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานต่างเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนเกื้อกูลกัน **สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองจากคนที่ทำงาน** ซึ่งดิฉันมีความเชื่ออย่างนี้ตลอดการทำงาน จึงค่อนข้างพบพาคความมั่นใจมามาก

วันแรกของการมาเรียนรู้ CM1 พบเพื่อน นนส.แต่ละคน ความมั่นใจที่มีลดลงพบว่าพวกเรามีทั้งนักพัฒนาที่มากประสบการณ์ มีอาจารย์มหาลัย คุณหมอ นักการเมืองท้องถิ่น ผู้อำนวยการ รพ.สต. และหน่วยงานสาธารณสุข ฯลฯ ทำให้รู้สึกที่เราตัวเล็กเล็กลง

แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการจาก CM 1-CM 4 ที่ทำให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมต่าง เรียนรู้กันและกันท่ามกลางการเคารพ รับฟังกัน ช่วยเติมในสิ่งที่ขาด ทำให้ นนส. 57 มีเครือข่ายความเป็นเพื่อน เกื้อกูลกันเป็นมิตรที่ชักชวนกันทำงาน นนส.จึงเป็นการ สร้างเพื่อน สร้างพลัง เอาพลังคนมาสาน ต่อ เพิ่ม พลัง มาสานพลังรวมกัน

เมื่อต่างคนต่างกลับไปขับเคลื่อนงานของตน ทั้งงานในหน้าที่ งานสังคม ทำให้เอาชุดความรู้ที่ได้จากกระบวนการ หรือชุดประสบการณ์จากเพื่อนที่ช่วยกันเติมเต็ม แม้กระทั่งการไปช่วยกันทำงานในลักษณะเครือข่าย และที่สำคัญการกลับไป ชักชวนพี่น้องในจังหวัดเรามาทำงานร่วมกันสู่เป้าหมายเดียวกัน ด้วยการยอมรับ ในความแตกต่างกันเหมือนทีม นนส. แต่เราทำงานร่วมกันได้

สิ่งที่เราทำ กระบวนการทำงานของพวกเขาเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ปรับ เปลี่ยนยืดหยุ่นได้ เป็นกระบวนการชักชวนกันมาทำบนฐานความรู้ประสบการณ์ สถานการณ์ปัญหาของตัวเองและสร้างการมีส่วนร่วม ของคนตัวเล็กตัวน้อยในจังหวัด เราจึงเป็นรูปแบบการส่งเสริมประชาธิปไตยที่กินได้

ที่สำคัญต้องขอบคุณกองหนุนที่สำคัญ สช. พี่ๆ น้องๆ คุณหม่ออำพล สัมช่า จารึก จอยชาย พี่ป้อมและทีม ที่สนับสนุนเป็นกองหนุนให้พวกเราสู้อุปสรรคการร่วมกัน 🙏

🏠 146 ม. 5 ต.ท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
โทร 086 749 3303 อีเมล jantana_ket@hotmail.com

ถอดรหัส สกิดตัวตน
คน นนส.57

“เซ” เซลศ อ้ารังฐิติกุล

ภายหลังการได้ร่วมเรียนรู้ในโปรแกรม นนส.57 แล้ว ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงกับตัวผม

เริ่มจากการเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดความเชื่อ นนส. ทำให้ผมมีแนวคิดมุมมองต่อคนรอบข้างที่ชัดเจนขึ้นมากกว่า คนทุกคน “มีของ” (ความหมายคือทุกคนมีสิ่งดีที่เป็นประโยชน์อยู่ในตัว) แต่ อยู่ที่ จะ “ปล่อยของ” ออกมาให้ใช้ประโยชน์ต่อตัวเองและผู้อื่น ต่อสังคมมากหรือน้อย เท่านั้นเอง ทุกคนสำคัญทั้งหมด การทำงานกับชาวบ้านและภาครัฐในสังคม ได้ค้นเจอ “ของดี” ในตัวผู้คนรอบข้างและนำมาใช้ในชีวิตรและในงานได้ ซึ่งผมได้พิสูจน์ความเชื่อนี้กับตัวเองแล้วหลายๆ ครั้ง จนมั่นใจ

การเปลี่ยนแปลงด้านการทำงาน การทำงานมีการวางแผนมากขึ้น นำเป้าหมายมาวิเคราะห์ซ้ำมากขึ้น แลกเปลี่ยนถกเถียงมากขึ้น ว่าทำงานแล้วเกิดขึ้นจริงแค่ไหน จะทำต่ออย่างไร ด้วยวิธีอะไร “แล้วไง” ผลลัพธ์ที่ได้คือทำได้ หรือแค่ได้ทำ ทำไปทำไม เพื่ออะไร ผลของการวิเคราะห์วางแผนให้ดีๆ เวลาทำงานก็ง่ายขึ้นและสำเร็จเป็นรูปธรรมจริงๆ ค้นพบสาเหตุปัญหาที่ทำให้งานไม่เดินไม่สำเร็จ

ครูประสบการณ์ ถึงแม้ชีวิตจะได้เรียนรู้หลักการหลายเรื่องมาบ้างก็ตาม แต่สิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการลงมือทำงาน ลงพื้นที่ รับผิดชอบ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกันบ่อยๆ ซ้ำๆ การเข้าไปคลุกคลีอย่างลึกซึ้ง จากพื้นที่งาน จากงานที่เกิดผลสำเร็จจริงๆ เราจะได้ค้นพบความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมมาเสมอ แล้วนำมาใช้ประโยชน์

การเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ฟังและผู้อ่านมากขึ้น ได้ปรับตัวเป็นผู้รับฟัง จึงทำให้เกิดความเข้าใจและผนวกกับการอ่านเพิ่มมากขึ้น จึงได้ค้นพบความรู้ใหม่ และเข้าใจคำพูด ความหมายและเจตนาของการสื่อสารอย่างลึกซึ้ง

มีจังหวะที่เหมาะสม ได้รู้จักการค้นหาจังหวะเวลาและโอกาสที่เหมาะสมในการดำเนินงาน การสื่อสารเจรจาพูดคุยแลกเปลี่ยน การเชื่อมประสาน จนได้ค้นพบ “เวลาทอง โอกาสทอง มาถึงแล้ว”

และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ การได้ความมั่นใจ จากความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ได้ผ่านเรื่องราวต่างๆ ผ่านกระบวนการความคิดอย่างเป็นระบบ ภายใต้อัจฉริยภาพ “จิตสาธารณะเชิงอุดมการณ์” ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวผมคือการค้นพบความสุข ค้นพบพลังเล่น พลังเรียน และงาน

แต่การเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ แล้วไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ และที่สำคัญไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมือง เครื่องมือ นนส.จะไม่ต่างอะไรกับเครื่องมืออื่นในสังคมไทยที่ผ่านมา

เรื่องราว กระบวนการ นนส. จะเป็นประโยชน์ได้ คุณต้องทำให้ นนส. มีชีวิตจริงๆ และอยู่ในตัวคุณนะครับ ☺

เปิดโลกใบใหม่
มาไกลเกินฝัน

"จอยหญิง" กชพร นิลบัณฑิ

เมื่อกล่าวถึง นนส. ว่าคืออะไร นึกถึงตอนที่ได้รับหนังสือเชิญครั้งแรก ก็ยังงงๆ ชื่อโครงการก็ยาวมากๆ ทำให้เกิดอาการเครียด วิตกกังวลกับการเข้าร่วมโปรแกรมนี้ มีการถามข้อมูลจากพี่พงษ์ พี่ซ่า พี่ป้อม และพี่ๆ ใน สช. เราจะได้ทำอะไรไปร่วม แล้วจะได้อะไรบ้าง จะทำให้เสียเวลาการทำงานหรือไม่ เพราะเราเปรียบเสมือนแก้วน้ำที่ยังไม่มีน้ำในแก้วเลยแม้แต่น้อย

ก้าวอย่างแรก...ที่พบเจอกันใน CM1 ณ โรงแรม อมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ ในวันที่ 25-28 มิถุนายน 2557 วันนี้เป็นวันที่ นนส. ต่างที่ ต่างถิ่น ต่างพ่อต่างแม่ ต่างคนต่างมา และมาเจอกัน โดยมีภาระนัดหมาย ดูใบหน้าทุกคนมีความยินดี ดีใจ และมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน เริ่มต้นกับการแนะนำตัวเอง เพื่อลดความตื่นตื้นให้รู้จักกันและกัน รวมถึงการทำ Time Line ชีวิตของแต่ละคน ทำให้รู้จักกันมากขึ้น ทุกคนผ่อนคลายลง แต่ก็ยังมีความวิตกกังวล จากการแนะนำตัวของพี่ๆ แต่ละคนเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์หลากหลาย แต่เรานี้สิ เป็นน้องเล็ก ประสบการณ์การทำงานพื้นที่ก็ยังไม่ค่อยมี จะคุยกับพี่ๆ รู้เรื่องหรือเปล่า

แต่การเริ่มต้นครั้งนี้ เป็นการเริ่มต้นที่ดี ทำให้เรารู้จักผู้คนมากมาย ที่เรายังไม่เคยเจอ ทั้ๆ ที่พี่ เคยทำงานกับ สช. มาหลายปี เนื่องจากเราอยู่แต่ใน สช.เหมือน เป็นกบในกะลาที่ไม่รู้เลยว่า ข้างนอก คนรอบข้างเป็นอย่างไร ทำอะไรกันบ้าง แต่ที่สำคัญทุกคนที่มาช่วยโปรแกรมนั้น มีความเป็นจิตอาสาสูงมาก ทำงานเพื่อสังคม ไม่หวังผลตอบแทน ทำแล้วมีความสุข CM1 เป็นการเรียนรู้เรื่องทฤษฎีการทำงาน เช่น 5 ตัวจิต คำนิยามต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงานตามเครื่องมือของ สช. การคิดเป็นระบบเพื่อการจัดการงาน (Systems Thinking) รวมถึงการอภิบาล 3 แบบ เป็นต้น เป็นการเติมเต็มส่วนที่เราขาดหายไป ทำให้เรารู้ในสิ่งที่เราไม่เคยรู้มาก่อน ถึงแม้ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นที่ทุกคนรู้มาบ้างแล้ว แต่สำหรับเราข้อมูลนั้นมีค่าและมีความหมายสำหรับเรามาก

ก้าวอย่างที่สอง...ลองลงพื้นที่ CM2 นนส.นำตรวมตัวเจอกันที่โรงแรม อมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ ในวันที่ 20-23 สิงหาคม 2557 เป็นการศึกษาดูงาน ณ จังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้ว โดยรถบัส 2 คัน มีการแบ่งกลุ่มกันทำงาน โดยแต่ละคนมีหน้าที่ของตัวเองและรับผิดชอบในสิ่งที่ตัวเองได้รับมอบหมายอย่างมุ่งมั่นจริงจังในการทำงานครั้งนี้ การลงพื้นที่ครั้งนี้ เป็นการลงพื้นที่ที่ตามเครื่องมือของ สช. คือ ธรรมนูญสุขภาพ สมัชชาสุขภาพ และ CHIA ที่แรกคือ เครื่องมือธรรมนูญสุขภาพบ้านคลองอาราง เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งของตัวชุมชน ผู้นำชุมชน และลูกบ้านทุกคน ร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติตามกฎกติกาของหมู่บ้านที่วางไว้ ต่อมาคือ CHIA เขาไม้แก้ว ที่สถานการณ์ปัญหาของชุมชนได้หลอมรวมใจผู้คนไว้เป็นหนึ่งเดียว ทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันแก้ปัญหา โดยการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่รู้จักการแก้ปัญหาาร่วมกัน ที่สำคัญหลังลงพื้นที่ นนส. ได้สะท้อนปัญหาในชุมชนออกมาผ่านการแสดงตามตัวละครต่างๆ รู้สึกประทับใจและได้รู้เห็นปัญหาที่แท้จริงในชุมชนอย่างชัดเจน สุดท้ายเป็นการเรียนรู้เครื่องมือสมัชชาสุขภาพจังหวัดสระแก้ว โดย สสจ.สระแก้วได้ดำเนินการทำสมัชชาสุขภาพอย่างเต็มที่ มีทุกภาคส่วนร่วมด้วยช่วยกันเป็นอย่างดี และที่จะไม่พูดถึงไม่ได้เลยคือ เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำพระปรองที่

รวมตัวกันบ้านพี่น้อง นนส.57 ของเราเอง พี่นะเป็นผู้หญิงที่มีอุดมการณ์ ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ บ้านพี่น้องอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัว มีการเลี้ยงเปิด เลี้ยงไก่ เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย มีการอนุรักษ์ผืนป่าไว้สืบต่อลูกหลาน ทำให้เราได้เรียนรู้ถึงความเป็นอยู่ที่พอเพียง การต่อสู้ของชาวบ้านที่มีเพื่อลุ่มน้ำพระปรอง โดยสานใจร่วมมือกัน ไม่มีใครเป็นหัวหน้า ไม่มีใครเป็นลูกน้อง แต่ทุกคนทำงานเท่ากันเพื่อปกป้องลุ่มน้ำของตนเอง

ก้าวอย่างทีสาม...CM3 ถอดบทเรียน ณ คุ่มหม่อมไฉไล จังหวัดนครปฐม ในวันที่ 22-25 ตุลาคม 2557 ครั้งนี้ เป็นการต่อยอดจากการลงพื้นที่ที่ผ่านมาเราได้อะไรบ้าง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างไร การสานพลังร่วมกัน การต่อยอดงานที่ทำอยู่ การถอดบทเรียนสมัชชาสุขภาพด้วยเทคนิคหมวก 6 ใบ เป็นสิ่งที่สำคัญเพราะปัจจุบันนี้การทำงาน เรามีแต่มุ่งงานไปข้างหน้า แต่เราไม่เคยคิดถึงการติดตามและการประเมินผลการทำงานของตัวเอง เพื่อการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม และพัฒนางานของเราให้ดีขึ้น และงานที่เราทำจะต้องมีความคุ้มค่า มีคุณภาพงานที่ดี ทำประโยชน์ให้สังคมมากน้อยแค่ไหน และสามารถเป็นครูให้ในพื้นที่ต่างๆได้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแก้ปัญหา การเอาใจเขามาใส่ใจเราเป็นสิ่งที่เราควรมีในการทำงานพื้นที่ และสิ่งที่ไม่คาดคิด คาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อถึงเวลาให้แต่ละภาคจัดการแสดงประจำภาคของตัวเอง ภาคได้แสดงลิเกฮูลู เป็นการแสดงของศาสนาอิสลาม ซึ่งทุกคนแสดงออกมาสวยงามมาก แต่ไม่มีภาคไหนที่แสดงได้ประทับใจตรงใจเท่ากับภาคกลาง ที่ทุกคนมีส่วนร่วมโดยไม่รู้ตัวมาก่อน รู้สึกงงๆ และตื่นเต้นกับการแสดงครั้งนี้มาก โดยทุกคนเต็มใจ เต็มที่ กับการแสดงประจำภาคของตัวเองอย่างมีความสุขล้นพ้น

ก้าวอย่างทีสี่...CM4 รู้สึกดีก่อนจากลา ณ จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดกระบี่ ในวันที่ 17-22 กุมภาพันธ์ 2558 ครั้งนี้ เป็นการสรุปบทเรียนและการวางแผนการขับเคลื่อน PPHP ในพื้นที่ แคะการเดินทางโดยรถไฟด่วนนอน ก็ทำให้ทุกคนตื่นเต้นและประทับใจกับการเดินทางครั้งนี้ ระหว่างการเดินทาง พวกเรา นนส.57 ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เล่าสู่กันฟัง เรื่องการทำงานของตัวเอง และต่อยอด สานต่อกับงาน

ของเพื่อนๆ โดยเวลาทุกนาทีมีค่าสำหรับชาว นนส.มาก เมื่อถึงสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช ได้มีโอกาสไปรับประทานอาหารเพียง ร้านอาหารชาวเล อยากจะบอกว่าอาหารได้ร้านนี้อร่อยมากๆ ต่อจากนั้นได้เข้าพักโรงแรมเมืองลิกอร์ อาบน้ำ และลงพื้นที่ CHIA ท่าศาลา เป็นพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งของชุมชนและชาวบ้านที่ได้ต่อสู้กับบริษัทยักษ์ใหญ่จนถึงวันนี้ และเป็นกรณีตัวอย่างของการต่อสู้เพื่อลูกหลานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ตกเย็นรับประทานอาหารเย็นที่ร้านอาหาร โกปี่ โดยอาหารขึ้นชื่อคือบักกุดเต๋และโรตีสายประเภทต่างๆ อร่อยสมชื่อจริงๆ

รุ่งเช้าวันที่ 2 ฤกษ์ดีไหว้พระวัดใหญ่ ขอพรก่อนเดินทางลงพื้นที่ชุมชนบ้านสีแยกสวนป่าของ หมอวัฒน์ ผอ.รพ.สต.สีแยกสวนป่า เมื่อลงจากรถบัสก็มีความรู้สึกดีและประทับใจเป็นอย่างมากกับพี่ๆ น้องๆ ลุง ป้า น้า อา ที่มายืนต้อนรับอย่างมีความสุข ถึงแม้อากาศจะร้อนก็ตาม ทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใส ที่สำคัญได้มีอาหารต้อนรับเยอะมากๆ นนส. ทุกคนได้เดินลี้มลองกันอย่างสำราญสุข ชุมชนนี้เป็นชุมชนที่พึ่งตนเอง ทุกคนเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมกันไม่ได้เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง ถ้าไม่มีหมอวัฒน์ ชาวบ้านก็สามารถดำเนินชีวิตและพัฒนาหมู่บ้านของตัวเอง เพราะหมอวัฒน์เปิดโอกาสให้ทุกคนเป็นเจ้าของความคิด ความเป็นอยู่ของหมู่บ้าน ปลูกฝังตั้งแต่เด็กๆ และเยาวชนในหมู่บ้านให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครอบครัวยุติกิจกรรมร่วมกัน ที่ รพ.สต.สีแยกสวนป่า เป็นศูนย์รวมของชุมชนที่ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ทำขนม ออกกำลังกาย เลี้ยงไก่ ปลูกพืชผักสวนครัว โรงสีข้าว เป็นต้น ต่อจากนั้น เดินทางต่อไปจังหวัดกระบี่ เพื่อเดินทางไปเกาะลันตา การเดินทางที่แสนยาวนาน เพราะต้องรอต่อแพขนานยนต์ เกาะลันตา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องการจัดการขยะ แต่ทางนายอำเภอหนุ่มได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ และได้ร่วมมือกับชาวบ้านแก้ปัญหาเพื่อลดขยะบนเกาะได้ดีระดับหนึ่ง

การสกัดตัวตนของ นนส. ทำให้ได้ครูกว่า 40 ชีวิต เป็นครูที่มากด้วยความรู้ และประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้ได้ความรู้เกินคาด ได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ เช่น การอ่านหนังสือบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจและมาเล่าสู่กันฟัง ซึ่งการอ่านหนังสือเป็น

เรื่องที่ยากมาก เพราะไม่ชอบอ่านหนังสือ แต่ความกดดันครั้งนี้มาจากพ่อหลวงอนันต์ (พ่อคนที่สอง) ซึ่งกดดันต่างๆ นานา ทำให้เด็กคนหนึ่งที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ กลับมาจับหนังสืออ่านและสรุปเล่าให้พี่ๆ ฟังได้ดี พี่จิม ผู้หญิงแกร่ง ที่มีเลือดความเป็นแม่เต็มเปี่ยม ดูแลลูกน้อยให้มีการพัฒนาตนเองได้ดี เข้ากับคนอื่นและยืนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พี่หมู ผู้ชายเก่ง หาเงินตัวเป็นเกลียวเพื่อดูแลลูกน้อยและครอบครัวตลอดเวลาจนไม่มีวันหยุด พี่แฉว พี่นาง พี่เยาว์ พี่สาวที่แสนดีและคู่นอนที่น่ารัก ยังมีพี่เจี๊ยบ พี่คงศักดิ์ พี่สุนทร พี่เดชา หนู่มใหญ่ที่รักการถ่ายรูป พี่ดำถึงตัวดำ แต่ใจดีเป็นที่น่ารัก พี่มนตรีคนดีมีน้ำใจ พี่เชียรผู้ชายว่าเริงแจ่มใส หมออ้อมหญิงเก่ง อาจารย์โสผู้เต็มเต็มความรู้ และพี่ๆ นนส.57 ทุกคน ผู้เป็นครูชีวิต

จอยขอขอบคุณมากค่ะ ที่ดูแลซึ่งกันและกัน ทุกคนมีแรงบันดาลใจที่แตกต่างกัน แต่เป็นแรงบันดาลใจให้จอยทุกคน และจะไม่ลืมพี่ๆ ทุกคนอยู่ในใจจอยเสมอ หากสิ่งไหนที่ได้ล่วงเกินไปทำให้ไม่พอใจขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วยค่ะ

ที่ลืมไม่ได้คือ ขอขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ, พี่พงษ์, พี่แดงอนุศักดิ์ พี่ๆ สข., พี่ซาส์, พี่ป้อม, พี่บี และทีมงานที่ให้โอกาสจอยได้พัฒนาตัวเอง และได้ไปเติมน้ำในแก้วให้มีเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะไม่เต็มแก้วก็ตาม เรายังมีเวลา ยังมีโอกาสที่จะค่อยๆ เติมน้ำในแก้วได้เสมอ ขอขอบคุณจากใจจริงค่ะ 🍀

🏠 สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สข.)
ชั้น 2 อาคารสุขภาพแห่งชาติ ถ.ติวานนท์ 14 ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี
โทร 087 346 6704 อีเมล kotchaphorn@nationalhealth.or.th

ตัวตนที่ไม่เคยเปลี่ยน

"จอยชาย" วินิจ ชุมนุรักษ์

ผม ...วินิจ ชุมนุรักษ์ ชื่อเล่น จอย ภูมิลำเนาเดิมจังหวัดตรัง เป็นลูกชายคนโตของครอบครัว ในจำนวนลูกสองคน ผมเกิดมาในครอบครัวที่พ่อและแม่เป็นครูในโรงเรียนประถมเล็กๆ ในจังหวัดตรังที่ค่อนข้างเคร่งครัด ปลูกฝังและคาดหวังตัวผมในฐานะเป็นลูกชายคนโต และให้ความสำคัญในเรื่องความประพฤติเรียบร้อย การศึกษาหาความรู้ให้ดี และสูงที่สุด คือต้องขยัน อดทนให้มากๆ บุคลิกการแต่งกายต้องสุภาพ ตรงเวลา มีความยุติธรรม หมั่นหาความรู้อยู่เสมอ ชื่อสัตย์ เสียสละ

โดยพ่อแม่ได้ทำตนให้เป็นต้นแบบในการใช้ชีวิต โดยทั้งสองท่านแสดงลักษณะพฤติกรรมข้างต้นเป็นแบบอย่าง ถึงแม้จะมีบางอย่างผมจะไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่ก็ติดตัวมาโดยไม่รู้ตัวจนกระทั่งปัจจุบัน แม้แต่เรื่องที่ไม่ดี เช่น อยาปฏิบัติ...การแต่งกายไม่สุภาพ ความเป็นคนเจ้าอารมณ์ ประพฤติไม่เรียบร้อย ไม่รับผิดชอบการงาน ชอบนินทา จู้จู้ขี้นั่น วางตัวไม่เหมาะสม ขี้คุย ขาดความยุติธรรม เห็นแก่ตัว ประจบสอพลอ ดูถูกคน และอื่นๆ อีกมากมาย....ก็ยังคงสั่งสอน พ่อ แม่ บอกว่า เรื่องต่างๆ นี้ พ่อ แม่เจอมาเอง ประสบการณ์ตรง ถ้าทำแล้วจะดี หลีกเลียงเรื่องที่ไม่ควรทำจะได้ดี คำสอนเหล่านี้มันซึมซับมาในตัว ทำให้ผม เป็นผมในปัจจุบัน

และเมื่อต้องอยู่ท่ามกลางลักษณะของคนในสังคมมักจะมีอาการขวางโลกที่บางครั้งไม่สามารถปรับตัวและยอมรับในหลายเรื่อง เอ๊ะ หรือผมจะผิดปกติไปเอง

ในชีวิตที่ผ่านมา ผมถือว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด เพราะทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้ผม ทั้งอบรม เลี้ยงดู ให้ความรัก ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคมให้แก่ผม เพื่อให้เป็นคนดีมีคุณธรรมและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งที่มีคำถามอยู่ในใจว่าทำไมจึงต้องทำแบบนี้ ทำแบบนี้ไม่ได้รี คนอื่นก็ทำกัน แต่ด้วยการที่ต้องอยู่ภายใต้กฎกติกาและความมีระเบียบวินัยของพ่อที่เข้มงวดทำให้ต้องยอมจำนน ทั้งที่มีคำถามในใจแต่ก็ปฏิบัติตามเพราะกลัวถูกลงโทษ แต่ทว่าปัจจุบัน เมื่อมองย้อนไปในอดีต กลับต้องขอบคุณเบ้าหลอมชั้นดีนี้ที่ทำให้ผมเป็นผมในปัจจุบัน ถึงแม้จะไม่ได้สมบูรณ์แบบดังใจทั้งสองท่านมากนัก

นอกจากมีพ่อและแม่เป็นต้นแบบในการใช้ชีวิต และอบรมสั่งสอนผมจนเป็นผมในปัจจุบันแล้ว ด้วยความประทับใจในบทบาทหน้าที่การงานที่ทั้งสองท่านรับผิดชอบ ด้วยการที่ในสมัยเด็กๆ ช่วงวันหยุด หรือปิดเทอมพ่อและแม่จะเอาตัวทั้งผมและน้องไปอยู่ที่ทำงาน ทำให้ได้เห็นการทำงานของทั้งสองท่านก็รู้สึกประทับใจมาก ทั้งความสัมพันธ์ในฐานะนักเรียน ครู ผู้ปกครองกับครู เคยเปรยๆ กับท่านอยู่เสมอว่าอยากเป็นเหมือนท่าน แต่ทั้งสองท่านมักบอกว่าอย่าเลย ไม่ได้สบายนัก อยากให้ทำงานที่ดีกว่าง งานที่ดีกว่า ในยุคนั้นคือ เงินดีกว่า มีคนนับหน้าถือตามากกว่า ไม่เหนื่อย เป็นค่านิยมของสังคม โดยเฉพาะสังคมครูที่มีการแข่งขันเรื่องลูก แต่หลังจากที่เรียนจบมัธยมในโรงเรียนมัธยมใน จ.ตรัง ซึ่งถือได้ว่าเป็นโรงเรียนชื่อดัง ก็น่าจะตอบสนองเป้าหมายของพ่อและแม่ได้ แต่ทว่าเหตุการณ์กลับพลิกผัน โชคชะตาอาจจะมีส่วนหรือชีวิตที่ไม่มีบทสรุปเขียนไว้ล่วงหน้า ผมกลับได้มาเรียนต่อในระดับปริญญาตรีในสาขาการศึกษาบัณฑิต พุดให้สั้นๆ ได้ใจความ คือเรียนครูนั่นเองที่ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ จ.สงขลา (ปัจจุบัน ม.ทักษิณ) ระหว่างเรียนที่นี่ ผมได้

ผ่านประสบการณ์การออกจากบ้านมาใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นครั้งแรก ที่ผ่านมาพ่อแม่ดูแลอย่างเข้มงวด ผมได้พบกับโลกความเป็นจริง เจอเพื่อน คนทุกแบบที่พ่อแม่สอนไว้ ได้เรียนรู้ว่าที่ผ่านมาก็เคยถูกอบรมสั่งสอนมิใช่แค่ท่องจำขึ้นใจ แต่ถูกกลั่นนำมาใช้โดยจิตสำนึก การเลือกคบเพื่อน แม้ช่วงแรกยังรู้สึกปรับตัวไม่ได้ แต่การที่ได้มาพบกับเพื่อนที่ดีมีน้ำใจทำหน้าที่สั่งสอนผม ในหลายๆเรื่อง มิใช่ว่าจะพบแต่คนดีๆ คนเอาเปรียบ และมีพฤติกรรมอย่างที่พ่อแม่สอนก็มีมากมาย นานเข้าผมก็สามารถเลือกที่จะใช้ชีวิตอย่างรู้จังหวะว่าควรจะทำตัวอย่างไร ขอขอบคุณพ่อ และแม่ครับ

ความประทับใจยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ หลังจากที่ได้มีโอกาสไปฝึกสอนและฝึกงาน จนหมายมั่นปั้นมือเหมือนกับทุกๆ คนที่จบครุคือ ลำดับแรกสอบบรรจุให้ได้ หรือไม่ได้ก็ไปสอนในโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนที่จบมา แต่จุดพลิกผันในชีวิตเมื่อคุณแม่ที่ต้องประสบกับอาการป่วยด้วยโรคไต มาประมาณ 3 ปี ได้เสียชีวิตลงก่อนที่ผมจะเรียนจบในไม่กี่วัน ความปรารถนาที่ตั้งไว้กลับกลายเป็นความคาดหวังที่แม่อยากให้ทำก่อนเสีย อยากให้เรียนต่อให้สูงที่สุด และพ่อแม่ก็คาดหวังเช่นกัน ผมจึงเปรียบเสมือนเป็นที่รวมความคาดหวังของครอบครัวในเรื่องหน้าตา เกียรติยศ ศักดิ์ศรี ครอบครัว ทั้งๆ ที่ทำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง แตกต่างจากน้องสาวที่อยู่โน่นเส้นทางชีวิตที่กำหนดเองได้ในเกือบทุกเรื่อง หลังจากนั้นจึงตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาโท สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นอีกจุดเปลี่ยนจริงๆ ที่ทำให้ผมเป็นผมในปัจจุบันเช่นกัน ผมใช้เวลาเรียน 3 ปี เก็บเกี่ยวความรู้ โดยเฉพาะประสบการณ์ชีวิตอย่างเต็มที่ ได้ทำงานและมีโอกาสเรียนรู้กับคนมากมายพฤติกรรมหลากหลาย

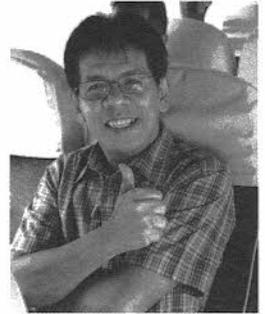
แต่ด้วยความที่ถูกสั่งสอนมาจากพ่อแม่ทำให้ต้องยอมทนขัดใจ ยอมจำนนกับความแตกต่างหลากหลายท่ามกลางคนมากมาย ทำใจที่เราดีกว่า สิวจริงว่าเราปฏิบัติตนดีหรือยัง ดีกว่าไปเปลี่ยนคนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยคนไม่ยอมรับความเป็นตัวเอง พยายามหาเหตุผลสนับสนุนความเป็นตัวเอง

ในระหว่างเรียนผมเกือบลาออก เพราะระหว่างนั้นฝันผมเกือบเป็นจริงเพราะสามารถสอบบรรจุครูได้ และเตรียมจะลาออกจากการเรียนเพื่อไปทำงาน แม้ว่า

หลายคนจะบอกว่าเรียนไปด้วยทำงานด้วยก็ได้ ผมกลับไม่คิดเช่นนั้น เพราะคิดว่าต้องทำอะไรได้ให้ดีเป็นเรื่องๆ คนอื่นคิดอย่างไรผมไม่ได้สนใจมากครับ แต่สุดท้ายตัดสินใจเรียนต่อ

หลังจากเรียนจบ ตัวตนผมชัดขึ้น และถูกขัดเกลาโดยการทำงานการฝึกฝนการทำงานใน ม.สงขลานครินทร์ ได้ทำงานกับหัวหน้างาน เรียนรู้วิถีคิด วิธีการทำงานอะไรดี อะไรไม่ดี ก็นำมาใช้ ถือว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีเพราะนอกจากพ่อแม่แล้ว ผมได้ต้นแบบในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้นอีก การทำงานหน่วยงานต่างๆ เป็นเวลาสิบกว่าปี ทำให้เปิดโลกบาลผมขึ้นได้มาก เรียนรู้ด้วยตัวเองจากผู้อื่น เรียนรู้ความคิดของคนทั้งประสบการณ์ตรงและทางอ้อม เรียนรู้หลักการการทำงาน การบริหารจัดการ การทำงานวิชาการ แต่เพราะด้วยคำสอนของพ่อและแม่ยังฝังมาในตัวจนเป็นบุคลิกถึงแม้จะเรียนรู้มากขนาดไหน แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถทะลุทะลวงความคิดให้เดินไปข้างหน้าได้ แต่ด้วยการที่ทำงานมานาน ก็มีกัลยาณมิตรที่สามารถให้คำปรึกษาและชี้แนะ ให้ทางสว่างเป็นประจำ นอกจากคำสอนจากพ่อแม่ เพื่อนๆ หัวหน้างาน ผู้มีประสบการณ์ คนที่ร่วมงานโชคระตาก็นำพาให้มาพบกับหมู่มิตรที่คอยชี้แนะแนวทางอยู่เสมอ ถือว่าเป็นมงคลชีวิตในรูปแบบของผม 🍀

🏠 สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
ชั้น 2 อาคารสุขภาพแห่งชาติ ถ.ติวานนท์ 14 ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี
โทร 089 653 9721 อีเมล winidjoy@gmail.com

กัลยาณมิตร สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์ | อัมพล จินดาวัฒน์ | ไกรฤทธิ บุญเกียรติ
 สุทธิพงษ์ วสุโสภาพล | ประสิทธิ์ชัย หนูนวน | บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ | วิสุทธิ บุญณะโสภิต
 วิทยากรพี่เลี้ยง นิลวรรณ ทนคุ้มทอง | วิทยา จันทร์แดง | ศิริพร ปัญญาเสน |
 กัลยาณกรศรี ดิ่งหวัง | สุทธิธรรม เลขวิวัฒน์ | พิธากร ศรีบุตรวงษ์ | สุรพงษ์ พรหมเท้า

**มองย้อน
สะท้อนกลับ นนส.**

พีธากร ศรีบุตรวงศ์
นนส. 55 / ทีมวิทยากรกระบวนการ

เมื่อเริ่มต้นโปรแกรมพัฒนาศักยภาพ นนส. ในปี 2555 ไม่มีใครเข้าใจอย่างชัดเจนว่า นนส. คืออะไร โปรแกรมมีรูปร่างหน้าตาแบบไหน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร เราทุกคนทั้งผู้ดูแลโปรแกรม วิทยากรกระบวนการ ผู้เข้าร่วม หรือแม้แต่ผู้บริหารของ สช. ก็ไม่มีใครตอบคำถามนี้ได้อย่างชัดเจน

เวลาผ่านไป จากรุ่นปี 2555 ถึง 2557 ภาวะความโกลาหลเพราะความไม่รู้เริ่มชัดเจนมากขึ้น แต่เราก็ช่วยกันทำให้ทุกอย่างลงตัว ทุกฝ่ายทั้งผู้ดูแลโปรแกรม วิทยากรกระบวนการ และผู้เข้าร่วม มีส่วนออกแบบและกำหนดทิศทางการเรียนรู้ร่วมกันมากขึ้น ถือเป็นก้าวข้ามวัฒนธรรมการพัฒนาศักยภาพแบบเดิมๆ ไปได้ในที่สุด

การพัฒนาศักยภาพก้าวแรก รุ่นปี 55 ยังมีลักษณะการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้สอนถึงผู้เรียนผ่านการบรรยายผสมการแลกเปลี่ยน และมีกลืนอายุการอบรมอยู่พอสมควร จนมาถึงก้าวปีที่สองและสาม คือ รุ่นปี 56 เพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้น และเน้นระดมสมองเพื่อตอบคำถามตามที่วิทยากรกระบวนการหรือผู้จัดกำหนดขึ้น

จนมาถึงก้าวปีที่ 3 และ 4 ในรุ่นปี 2557 และ 2558 กระบวนการมีส่วนร่วมชัดเจนขึ้น และเพิ่มมิติการระดมจิตใจ นอกเหนือจากการระดมสมองหรือสรรพกำลังอย่างที่เราค้นเคย ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเจ้าของโปรแกรม กระบวนการเรียนรู้ถูกกำหนดและประเมินผลแบบเสริมพลังตลอดเวลา ทำให้แต่ละช่วงกิจกรรมสอดคล้องกับความจริงและความต้องการที่แท้จริงผู้เข้าร่วม รูปแบบการเรียนรู้จึงไม่ตายตัวสามารถปรับเปลี่ยนได้ ทุกคนมีโอกาสเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เป็นการสรรค์สร้าง

เชื่อมั่นในกันและกัน เชื่อมั่นในความสัมพันธ์ที่ถักทอในแนวราบจนเกิดเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ และเมื่อใดที่ใจของแต่ละคนได้หลอมรวมกัน ศักยภาพของแต่ละคนก็จะหมุนวนถ่ายทอด เกิดเป็นขีดความสามารถใหม่ในนามเครือข่ายที่ทรงพลังกว่าที่เป็นมา กระบวนการพัฒนาศักยภาพรูปแบบนี้ อาจทำให้ใครหลายคนรู้สึกอึดอัดโดยเฉพาะช่วงแรก เพราะถือเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทย ผมเองก็เคยชินกับความชัดเจน คำนึงเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพที่มีวิทยากรให้ความรู้หรือตั้งโจทย์ให้ระดมสมอง คำนึงว่าทุกกิจกรรมต้องสามารถวัดและประเมินผลได้ทันทีเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม แต่เราไม่ได้มีโอกาสบ่อยนักที่จะเป็นผู้สร้างการเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ให้กับผู้อื่นในขณะที่เราเป็นผู้เข้าร่วม และไม่บ่อยนักที่เราต้องเผื่อเวลาเพื่อตกผลึกการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง ซึ่งไม่ใช่เพียงชั่วโมง วัน หรือสัปดาห์ แต่อาจเป็นเดือนหรือปี เราจึงจะตอบหรือประเมินได้ว่าสิ่งที่เรียนรู้ในโปรแกรมได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและการทำงานของเรายังไงบ้าง

หลังจากเสร็จสิ้นโปรแกรม ผมเชื่อว่าหลายคนได้รับความรู้และวิถีคิดการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะติดตัวไปพอสมควร ได้มีโอกาสเห็นว่าใครเป็นใคร รู้ศักยภาพของตนเองและเพื่อนที่พร้อมจะหนุนเสริมกันและกัน แต่กระนั้นก็ตามพวกเราทุกคนยังมีสิ่งที่จะต้องคำนึงอีกอย่างน้อยสามประการ

ประการแรก สิ่งที่เราเรียนรู้ไม่ใช่ยาวิเศษที่จะแก้ได้ทุกโรค เราต้องไม่ยึดติดเครื่องมือรูปแบบ วิธีการ จนบดบังศักยภาพในการสร้างสรรค์ทางเลือกใหม่ๆ ของตัวเราเอง

ประการที่สอง หมั่นวิพากษ์หรือตั้งคำถาม เพราะคำถามจะช่วยยกระดับวิถีคิดของเราได้ นั่นหมายรวมถึงโปรแกรมพัฒนาศักยภาพ นนส. ก็ควรถูกตั้งคำถามหรือถูกท้าทายด้วยจิตแห่งกาลญาณมิตรเพื่อให้โปรแกรมมีความแหลมคมและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ขณะเดียวกันตัวเราก็ควรฝึกตั้งคำถามต่อวิถีคิดหรือความเชื่อของเราเอง เพื่อยกระดับสมรรถนะการเรียนรู้ของตัวเราให้สูงยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน

ประการสุดท้าย นนส. ต้องคำนึงว่าสิ่งที่เรากำลังผลักดันเป็นเรื่องสาธารณะ คือเป็นเรื่องของทุกคน ไม่ใช่เรื่องเฉพาะของ นนส. ดังนั้นต้องพึงระมัดระวังไม่ให้ตัวตนความเป็น นนส. มาครอบงำวิถีคิดหรือสร้างกำแพงของตัวเราเอง สร้างพวกพ้องเฉพาะ นนส. กันเอง และพลังผลกดักดันผู้อื่นที่มีวิถีคิด ความเชื่อ หรือแนวปฏิบัติที่แตกต่างออกไป ซึ่งเราทุกคนควรทบทวนตนเองในเรื่องนี้อยู่เสมอ

ท้ายที่สุด เมื่อผมเฝ้ามองสถานะที่เกิดขึ้นในโปรแกรมพัฒนา นนส. จากรุ่นแรกถึงปัจจุบัน ผมก็ตกผลึกและเรียนรู้ว่าแท้จริงโปรแกรมฯ ไม่ได้เป็นเป้าหมาย นนส. แต่ นนส. ต่างหากที่เป็นผู้กำหนดว่าโปรแกรมฯ จะเดินหน้าไปอย่างไร และหลังจากเสร็จสิ้นโปรแกรม พวกเราจะยังคงเชื่อมร้อยกันหรือไม่ ก็อยู่ในกำหนัดของพวกเราเช่นเดียวกัน 🍀

กัลยาณมิตร

นนส. เราคือ
ไบไม้ต้นเดียวกัน

วิสุทธิ บุญญะโสภิต

นนส. ดั่งไบไม้.....ต้นเดียวกัน
แผ่นดินที่ต่างพันธุ์.....ต่างแคว้น
แต่ด้วยรักเปี่ยมครั้น.....โยงเชื่อม
เป็นหนึ่งในหลอมใจแผ่นดิน....ห่างย้ายแยกกัน

ถักทอสานเชื่อมร้อย.....โยงโย
ก่อเกี่ยวเหนียวด้วยใจ....ต่อสร้าง
แผ่ต่อกระจายไป.....ทั่วทิศ
ด้วยรักแบ่งบานกว้าง.....ชายค้ำถ้องสานพลัง

ได้มีโอกาสสัมผัสกับมิตรภาพ ความรัก ความเอื้ออาทร ความมุ่งมั่นของกลุ่มคนเล็กๆ ราว 40 ชีวิต ที่แสดงออกในต่างกรรมต่างวาระ

ได้เห็นผลงานของคนทำงานที่เรียกตัวเองว่า “นนส.” ที่ย่อมาจาก “นักสานพลังขับเคลื่อน นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคมสุขภาพ” ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ

ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มคนกลุ่มนี้ และเกิดความสุขที่เห็นพลังแห่งความสร้างสรรค์ที่แต่ละคนแสดงออกมา โดยมีได้มีพรมแดนแห่งองค์การปิดกัน

ได้เห็นพลังขับเคลื่อนสังคมทั้งระดับปัจเจกบุคคล กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ ที่มีการถักทอสานพลังกันหยิบยกประเด็นสาธารณะขึ้นมาทำงานต่อเนื่อง แม้ระยะเวลาแห่งการพัฒนาศักยภาพตามโปรแกรมที่ออกแบบไว้สิ้นสุดลงแล้วก็ตาม

ได้ยินได้ฟังผลิตภัณฑ์อันเป็นผลผลิตที่แต่ละคนนำสิ่งที่เรียนรู้จากโปรแกรมไปออกแบบ พัฒนา และขับเคลื่อนต่อไปในพื้นที่องค์กร และเครือข่ายของตน อย่างหลากหลาย

ได้เห็น ได้ยิน ได้รู้ อีกมากมาย ยากที่จะอธิบายได้หมด จึงตั้งใจมากที่บุคคลที่เรียกตัวเองว่า “นนส.” หรือ “นักสานพลัง” ได้ถ่ายทอดความคิดมุมมองของตนผ่านข้อความเพื่อสื่อสารให้คนอื่นได้สัมผัส

หนังสือเล่มเล็กๆ เล่มนี้ จึงมีคุณค่ายิ่งนัก เพราะทุกตัวอักษรที่ปรากฏกลั่นมาจากกันบึงแห่งความรู้สึกที่แต่ละคนมี

หากให้ผมสรุปเรื่องราวทั้งหมดที่ได้เห็น ได้ยิน ได้อ่าน ผมคงสรุปด้วยคำสั้นๆ ว่า “เราคือไปไม้ต้นเดียวกัน” ครับ

วิสุทธิ บุญญะโสภิต

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

พฤศจิกายน 2558

บทส่งท้าย : ความหมายและตัวตน นนส.

นักสานพลัง สำเร็จก็ไม่ใช่คัมภีร์ ดัมเบิลก็ปล่อยวางได้ ปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ ไม่ใช่เปลี่ยนสถานการณ์ให้เข้ากับตนเอง

นักสานพลัง อย่าทิ้งความกระหาย และอย่าคลายความเชื่อ

นักสานพลัง ต้องตอบตัวเองว่า เรานำตัวเราสู่เป้าหมายของการทำงานไปถึงไหนอย่างไร สร้างงานอะไร พื้นที่ของเราเป็นอย่างไร อย่าผูกมัดตัวเอง ด้วยเครื่องมือเพียงไม่กี่ชิ้นเพราะในพื้นที่จริงอาจมีเครื่องมือของเขาอยู่แล้ว

นักสานพลัง เป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยสงบ ใช้ความรู้ เสมอเป็นข้อเสนอแนะทางเลือก ไม่มีการใช้อัฒตยา อารมณ์ ไม่ปลุกปั่นถึงขนาดมีการรณรงค์เชิงลบ

นักสานพลัง วิถีคิดที่มั่นคง การสร้างคนคือให้เขาเรียนรู้จากชีวิตจริง หากต้องการให้คนอื่นทำงานให้เรา ต้องรู้ว่ายาก ง่าย ลำบากแค่ไหน การฟังด้วยใจ การรู้จักรอคอย ความสำเร็จ พร้อมทั้งจะรับความล้มเหลว การเรียนรู้จากความสำเร็จเป็นสิ่งสำคัญ การสานพลังที่ดีคือทุกคนได้รับความสำเร็จร่วมกัน มีการจัดการความรู้สึกของตนเอง

นักพัฒนามีเหนื่อย มีข้อ ทางออกที่เกิดจากกัลยาณมิตร เพื่อนที่มีความจริงใจ คน ใกล้ตัวที่ช่วยแบ่งเบา เข้าใจในสิ่งที่ทำ

นักสานพลัง ต้องเข้าใจว่าสังคมสุขภาพะคือสังคมที่มีความสมดุลเชิงอำนาจ ระหว่างภาคส่วนต่างๆ และมีนโยบายสาธารณะที่ภาคส่วนต่างๆ นั้นภูมิใจร่วมกัน

นักสานพลัง ต้องเข้าใจว่า รัฐเล็กเกินไปสำหรับปัญหาใหญ่ๆ และรัฐใหญ่เกินไป สำหรับปัญหาเล็กๆ หากมีประชาชนตื่นรู้เพียงหนึ่งเปอร์เซ็นต์ก็สามารถสร้าง ความเปลี่ยนแปลงขึ้นได้ อย่าประมาทคนตัวเล็กตัวน้อยที่สร้างความเปลี่ยนแปลงโดยเริ่ม จากตัวเอง

นักสานพลัง อย่าทำกิจกรรมแบบวัดดวง หากคิดว่าไม่ไหวให้หาตัวช่วยทันที กิจกรรมต้องมีความยืดหยุ่น เตรียมแผนสำรองกรณีไม่เป็นไปตามแผน

นักสานพลัง ทุกการขับเคลื่อนคือการเรียนรู้และบทเรียนที่มีค่าไม่น้อยไปกว่า ความสำเร็จตามเป้าหมาย ขยายจุดคานงัด พลิกวิกฤตเป็นโอกาส หรือดีจุดเดียว ทหลายทั้งแนวขยายแนวร่วม สร้าง connection ใช้ connection รักษา connection

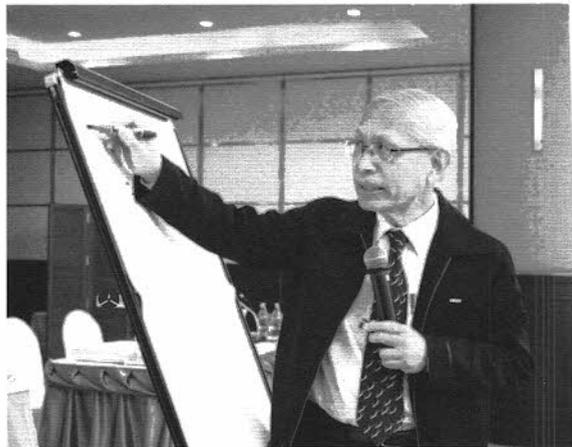
นักสานพลัง งานข้างนอกไม่ว่าจะสำเร็จหรือไม่ก็ตามเมื่อผ่านกาลเวลาสิ่งต่างๆ ก็เปลี่ยนไปตามเรื่องของมัน งานภายใน (การเรียนรู้ตัวตน) ไม่มีเลย เวลาที่จะกลืน เราไป ทุกลมหายใจ ทุกการเคลื่อนไหว อย่าเสียเวลาเปล่า เรียนรู้ไปกับมันเรื่อยๆ

นักสานพลัง ความสำเร็จภายนอก หน้าที่การงาน ก็มีความสำคัญแต่พอผ่าน กาลเวลาไป สิ่งที่ยังดำเนินอยู่จริง และใกล้ตัวเรามากที่สุดก็เหลือแต่ กาย กับ ใจ

นักสานพลัง ความสำเร็จทั้งหลายเพียงเพื่อการดำรงอยู่ได้มีชีวิตเพื่อเอื้อต่อการ ค้นหา เรียนรู้สังขรณ์ของตัวเรา ซึ่งน่าจะพอดีไหม จึงเป็นสิ่งที่น่าคิด

นักสานพลัง ถ้าเราลองคิดว่าวันนี้เราจะอยู่เป็นวันสุดท้ายแล้ว พลังนี้ไม่ตื่นขึ้น มาลองทบทวนคิดว่าตั้งแต่เกิดมาจนถึงวันนี้ อะไรคือความหมายของชีวิต อะไรคือ เป้าหมายของการเกิดมาจนกระทั่งตายลงถ้าคำตอบคือ การพัฒนาชีวิตตัวเรา ค้นหา และลงมือทำ คำถามคือ ใครจะเป็นผู้ลงมือทำและกระตุ้นเตือนเรา

นักสานพลัง เราทุกคนตอนนี้เหมือนกำลังจิ่ง บางคนเหมือนกำลังเดินที่ปลายทาง คือหน้าผา ใจเราถูกส่งมา ถูกบังคับ เบียดเบียนตลอดเวลา ให้มันพักบ้างนะ พักกาย พักใจ บ่อย ๆ ฝึกตนเองให้ตื่นจากความคิด จากความรู้สึก ให้กายใจ หยุดบังคับมา

เป็นการฟัง สัมผัส รับรู้ กาย ใจ ณ ปัจจุบันบ่อยๆ เป้าหมายของการเดินทาง ตั้งแต่เกิดจนตาย อาจอยู่แค่นี้ ตรงนี้ อาจไม่ใช่ข้างหน้าก็ได้ เดินทางคู่กันไป ทั้งข้างนอก และข้างใน

นักสานพลัง แรงบันดาลใจมักมีขึ้นหลังความอ่อนล้า นักสานพลัง เพื่อนแท้เหมือน หิ่งห้อย มองเห็นชัดในความมืด ในความยากลำบาก ในความมืดมนและไร้ที่พึ่งเพื่อนแท้จะอยู่เคียงข้างเราเสมอ

นักสานพลัง มิตรแท้ที่ยั่งยืน เปรียบเสมือนต้นไม้ มันไม่ได้วัดกันที่ความสูงแต่ วัดกันที่ความลึกของราก ที่หยั่งลึกลงไปในดินต่างหาก

นักสานพลัง ความทรงจำที่ดีนั้นมีคุณค่าเสมอเพราะนอกจากจะทำให้เรามีกำลังใจก้าวเดินต่อไปได้ดีแล้วยังเป็นแรงบันดาลใจ ให้เรากระทำความดี

นักสานพลัง สุดท้ายกระบวนการทำงานของพวกเขาอาจเป็นอย่างภาคตอนจบของไซอิ๋ว ตอนที่พระถังซำจั๋ง เสด็จเจีย และทุกคน ถึงชมพูทวีปแล้ว แต่ด้านหน้ามีแม่น้ำใหญ่ขวางกั้น ส่วนตลิ่งนั้นสูงเป็นกิโด ถึงแม้จะมีเรือ เรือก็ยังไม่พอ พระถังซำจั๋ง ไม่ยอมลงเรือเพราะกลัวจมนแต่เส่งเจียฉลาดกว่าจึงตะโกนบอกทุกคนว่า “โดดลงไปเลย ไม่ตายหรอก เพราะเราคือน้ำ น้ำคือเรา ไยต้องกลัวน้ำ เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงจะไปกลัวทำไม เราเปลี่ยนมันก็เปลี่ยนเหมือนกัน” การเปลี่ยนแปลงคือ กระแสน้ำเชี่ยว เราจะกลัวไปทำไมในเมื่อเราก็เป็นน้ำ สุดท้ายพระถังซำจั๋ง กระโดดลงไปและตะโกนว่าในเรามีเขา ในเขามีเรา ทุกสรรพสิ่งล้วนเป็นหนึ่งเดียว

นักสานพลัง เราบอกตัวเราว่าเราคือครอบครัว คือบ้าน คือชุมชนเดียวกัน ที่เราต่างก็วางหัวใจไว้ ณ ที่แห่งนี้ ใจเราอยู่ที่นี้ ทุกเรื่องที่นี่ไม่มีเล็ก ไม่มีใหญ่ ทุกคนล้วนห่วงใย บ้านไม่ใช่ที่วางเงิน วางงาน วางทรัพย์สิน แต่เป็นที่วางใจ เราทุกคนเอาใจมาวางรวมกันไว้ที่นี่ ความรัก ความสุข จึงเกิดขึ้น ณ ที่แห่งนี้

นักสานพลัง หากทุกอย่างที่เรากระทำอย่างเต็มที่ด้วยหัวใจ แม้เราจะล้มลง ณ ตรงนี้ก็ขอให้พวกเราภูมิใจว่า ประสบการณ์ของพวกเขาที่เกิดขึ้นจะเป็นประสบการณ์ของแผ่นดิน ที่พวกเราได้ร่วมกันเขียนไว้ เพื่อให้คนอื่นได้มาเรียนรู้ต่อไป

วันนี้ พวกเรา นนส.57 อาจจะยังไม่สามารถทำได้ครบทุกข้อ แต่มันคือความท้าทายที่เราต้องฝึกฝนกันต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด

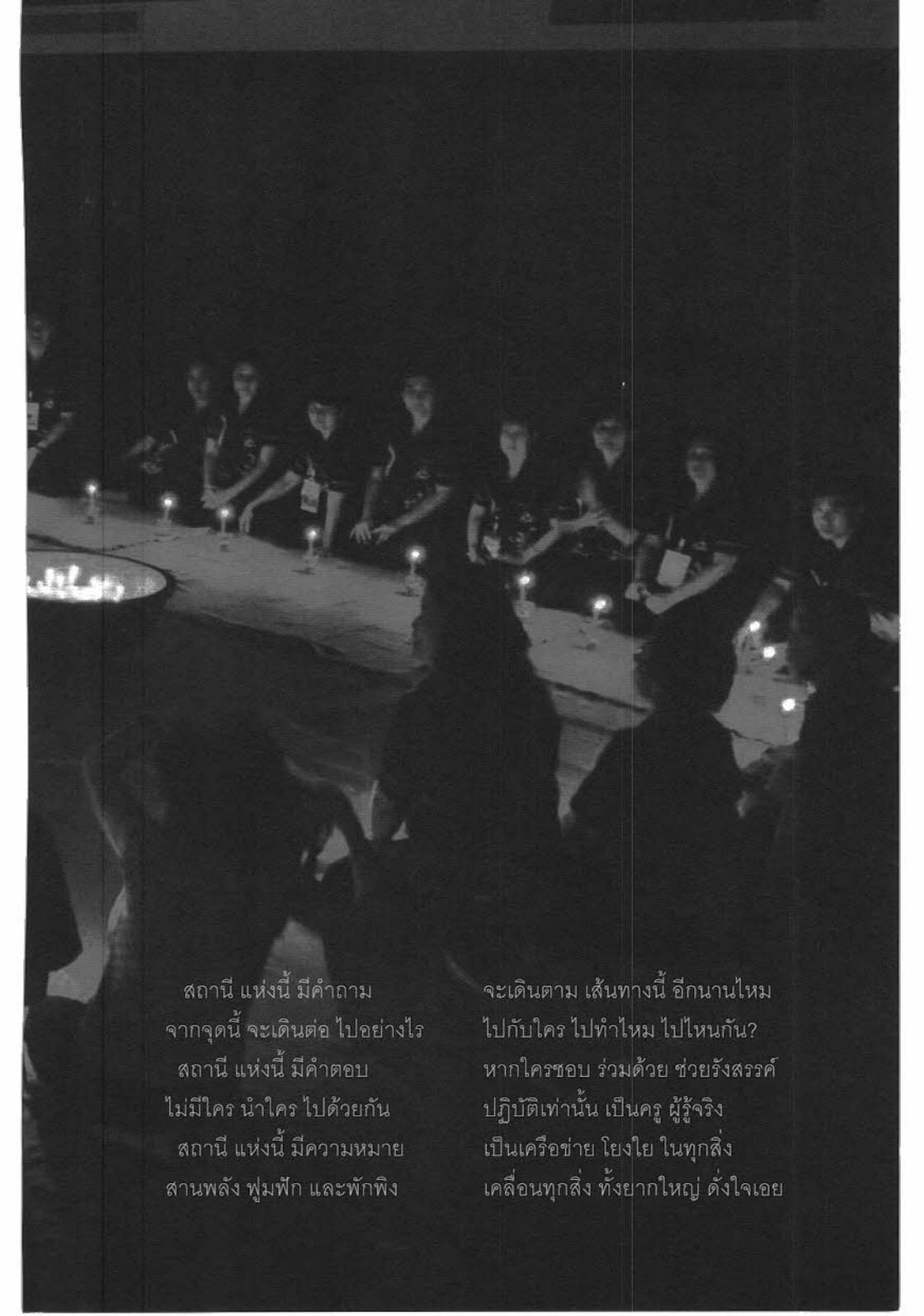

สถานีแห่งนี้
ชื่อ นนส.

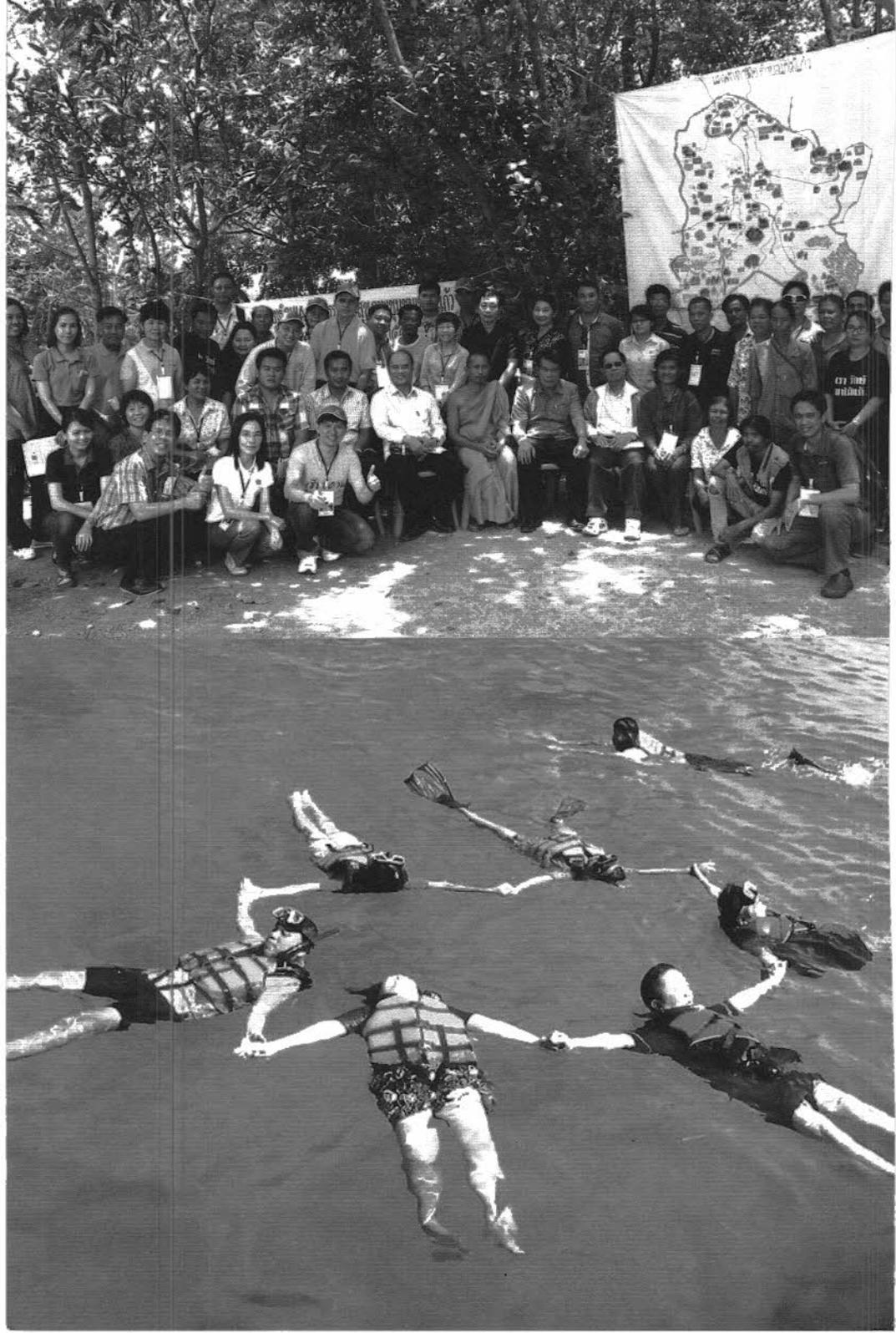
สถานีแห่งนี้มี เรื่องเล่า
มีความรู้ ความคิด มาแบ่งปัน
สถานีแห่งนี้ มีความรัก
มิตรภาพ เกื้อกูล พูนทวี

เรื่องของเรา ของเธอ และของฉัน
มีความฝัน ความงาม และความดี
พร้อมตระหนัก ในคุณค่า และศักดิ์ศรี
เทียนที่ห่อ กลับสว่าง เห็นทางไกล

สถานที่แห่งนี้ มีคำถาม
จากจุดนี้ จะเดินต่อไปอย่างไร
สถานที่แห่งนี้ มีคำตอบ
ไม่มีใคร นำใคร ไปด้วยกัน
สถานที่แห่งนี้ มีความหมาย
สานพลัง พุ่มพัก และพักพิง

จะเดินตาม เส้นทางนี้ อีกนานไหม
ไปกับใคร ไปทำไหม ไปไหนกัน?
หากใครชอบ ร่วมด้วย ช่วยรังสรรค์
ปฏิบัติเท่านั้น เป็นครู ผู้รู้จริง
เป็นเครือข่าย โยงใย ในทุกสิ่ง
เคลื่อนทุกสิ่ง ทั้งยากใหญ่ ดั่งใจเคย

น น ส . 5 7

อยู่อย่าง ลม ไร้ตัวตน แต่ทรงพลัง
ทำอย่าง น้ำ พลิกแพลงไหลไปทุกที่
ก้าวหนักแน่นมั่นคงอย่าง ดิน ดี
ทำสิ่งดีที่โชติช่วงดุจเปลว ไฟ

หอสมุดแห่งชาติ

ISBN : 978-616-7697-47-5

